

FLACĂRA

FLACĂRA

VIP:
**Letiția
Badea
Dumitru
Tinu
Cătălina
Toma**

Exclusivitate:
**Leonard
Doroftei
în mahalaua
copilăriei**

Tragedie:
**Jumătate
de hot
omorât pe
de-a-ntregul**

Olimpiada dincolo de clasamente

**Paula
Selina
BRITISH
COCKTAIL**

O bijuterie pe piața bancară românească

CARDUL DE CREDIT *Brilliant*

BRILIANT vă asigură:

- **utilizare națională și internațională** la orice ATM și POS având sigla VISA
- **dobândă zero** pentru creditul utilizat și rambursat în cursul lunii curente
- **credit** diferențiat, în funcție de venituri și de capacitatea de rambursare, până la un nivel maxim de 3.000USD echivalent lei
- **carduri de credit suplimentare**, emise altor persoane fizice desemnate de titular pentru utilizarea în comun a limitei sale de creditare

Cardul de credit BRILIANT:

- este destinat persoanelor fizice rezidente;
- are asociat unul dintre cardurile de debit emise de Banc Post (ULTRA sau MILLENIUM), pe baza căruia puteți beneficia și de avantajele pachetului de servicii "Contul Total"

BANC POST
O bancă a tuturor

Informații: la orice sucursală Banc Post sau la telefon: (01) 336.9884

INTRAROM

Intrarom S.A. Romanian Telecommunications and Electronics Industry
17, Fabrica de Glucoza Street, Sector 2, Code 72332, Bucharest.
Tel: (+40 1) 20 40 910 Fax: (+40 1) 20 40 902
<http://www.intrarom.com>; E-mail: office@intrarom.ro

Paula Seling:
„Sunt o persoană
de modă veche“ 58

DOCUMENTAR

Românii vor arme 28

REPORTAJ

Așteptând sfârșitul lumii 42

Somnul zbuciumat al insulei Ada Kaleh 46

ECONOMIE

Catastrofele bancare au rămas în spatele nostru – interviu cu Patrick Gelin 70

Credite bancare pentru locuințe 74

MEDICINĂ

Tatăl ideal de la Banca de spermă 94

SPECTACOL POLITIC 78

TEATRU

Caragiale can-can 84

FILM

Splioni de elită 86

ARTĂ

Metabani de Y.R. 89

MODĂ

Concursul tinerilor designeri 90

DOCUMENTAR

România are șanse să intre în Antarctica 106

OPINII

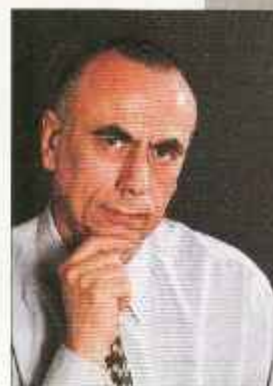
Emil Hurezeanu, Radu Ionescu,
Nicolae Manolescu, H.-R. Patapievici,
Dan Pavel, Bazil Ștefan

Foto coperta 1:
Octavian Tîbăr

Altceva

De peste un deceniu românii își pun
întrebarea: cine va scoate țara
din starea în care se află?

Linște! Corupții lucrează pentru noi.

Mulți își spun că, la un moment dat, va apărea o forță politică alcătuită din oameni cinstiți și competenți, cu dragoste de neam, care își va asuma sarcina dificilă de-a face uitat marasmul în care ne aflăm. Unii și-l închipuie trudind din zori și până noaptea pentru binele patriei, căutând soluții, adoptând hotărâri ferme, urmărind cu tenacitate un program-riguros și salvator, sub conducerea unui lider cum n-am mai avut. Nimic mai fals. O astfel de forță nu va apărea niciodată și nu o să avem parte nici de un conducător care să rămână în istorie ca artizan al repunerii României în rândul țărilor civilizate. E o iluzie să crezi în miracole de acest gen. Și totuși, în ritmul lent care ne caracterizează, vom depăși, până la urmă, dificultățile grave de azi. Dar nu datorită unor oameni providențiali. Paradoxal, cei care vor face reforma se află printre noi, și ne conduc destinele de mulți ani: miniștrii care nu pot să-și justifice averile, parlamentarii care fac legi mai mult în folosul lor, judecătorii acuzați de corupție. Trebuie doar să avem răbdare pentru ca toți aceștia să-și termine jaful început după decembrie '89. Mai e puțin și țara aceasta va încăpea, în sfârșit, în mâinile a câtorva sute de familii care s-au coalizat ca s-o împartă. De-abia după ce vor fi, în sfârșit, mulțumiți de cât au agonisit prin mijloace necinstite, se vor gândi și la firimiturile pentru ceilalți. Peste un deceniu, poate peste doi, rareori o să mai apară vreun îmbogățit peste noapte, prin cine știe ce tertip, așa cum s-a întâmplat în zilele noastre. Sistemul sever care se va instaura nu va mai permite aproape nimănui să facă bani din afaceri necurate, iar cel prins, cu siguranță că va plăti. Cei mai vajnici apărători ai dreptății vor fi tocmai corupții nepedepsiți de azi. Cei mai frenetici susținători ai legalității vor fi chiar cei care au sfidat orice lege, inclusiv pe cea a bunului simț. Cei mai virulenți adversari ai oricărei măsuri care ar atinge proprietatea vor fi dușmanii de azi ai restituirii proprietăților naționalizate. Așa că ziarele ar face mai bine să-l lase în pace pe pungașii care ne-au adus în situația de azi. Linște! Corupții lucrează pentru noi.

Sergiu Brion

Te așteptăm în universul fără limite al București Mall!

**Vino între
1 și 8 martie
la București
Mall
și surprizele
se vor ține
lanț:
cadouri
pentru
familia
și prietenii
tăi, oferte
speciale,
nenumărate
concursuri
cu premii.**

Adresa: Calea Vitan 55-59, sector 3 București
Tel.: 327.61.00 / 327.61.02-13, Fax: 327.67.12
e-mail: fibamall@fibamall.ro

Unde dai și unde crapă

Presa din cele două mari puteri anglofone s-a pus cu anasăna pe șefii guvernelor respective. Ulterior este faptul că, în ambele cazuri, sunt invocate relații cu... premieri români! Dacă Tony Blair este luat la întrebări pentru o scrisorică adresată lui Adrian Năstase, George W. Bush este acuzat în legătură cu falimentul celui mai mare grup energetic american, *Enro*, firmă care l-a cotizat la greu în campania electorală. Or, aflăm acum că, pe când era guvernator de Texas, Bush jr. ar fi vrut să-l influențeze pe Radu Vasile pentru ca *Enro* să facă un cap de pod în România. Și mai zic răutăcioșii că țara noastră ar fi neinteresantă pentru Occident!

Fără prejudecăți, fără tichete de masă

Într-o teleconferință cu prefectii, premierul României s-a pronunțat împotriva acordării, de către unitățile bugetare, a tichetelor de masă. Motivul: să nu ne simțim ca-n Coreea de Nord. În așteptarea momentului în care ne vom simți ca-n Africa de Sud, Ministerul Educației a

decis deja să folosească banii respectivi pentru a mări salariile profesorilor. Nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, totul se transformă.

Decesul unui patriarh al presei

José Ortega Spottorno, fondatorul cotidianului spaniol *El País* și al casei de editură *Allianza Editorial*, fiul celebrului filozof **José Ortega y Gasset**, a încetat din viață, la 85 de ani, ca urmare a unui cancer.

Primul sunet: A!

De două luni, în legendarul *Club A*, al Arhitecturii bucureștene, fiecare zi de marți este un regal muzical. Începând cu ora 18.00, aici se organizează câte o întâlnire tematică, toate dedicate muzicii „de altădată”: anii '60, '70, '80... Recent, invitat a fost Johnny Răducanu, descântat de Aurel Gherghel și „Sweet” Florian Lungu (zis și Moșu). Nu lipsesc Florin-Silviu Ursulescu, Nelu Stratone și alți frumoși nebuni ai marelui oraș. Pe un ecran puteți vedea imagini cu *Mondial*, *Phoenix*, *Sideral* și oricine altcineva de care le este dor amatorilor de muzică adevărată. Atmosfera este de cea mai bună calitate (în paranteză fie spus, unul din rarele locuri bucureștene în care poți intra și asculta muzică fără să plătești nimic), iar sala, o plăcută surpriză, este plină de tineri.

Câinii lui Bănescu

În familia lui Traian Bănescu cineva face legea, dar nu este nici pe departe primarul general al Capitalei. Dic și Aki sunt cei doi câței adorabili ale căror poftă nu le poate refuza nici un membru din familie, indiferent dacă este doamna Bănescu, fetele Ioana și Elena sau, pentru unii, temutul primar. Dic este un boxer de opt ani, foarte afectuos, pe care Traian Bănescu l-a cumpărat din piața Vitan. Nu același lucru se poate spune despre Aki. Fetița, un *akita inu*, are doar doi ani, este un cadou de naștere primit de primar de la un medic veterinar, și este o fire independentă. Face numai ce vrea și nu ascultă de nimeni. Iar acest lucru, Ioana l-a simțit cel mai bine pe propria-i piele. Nu mai departe de vara trecută, Ioana a alergat timp de trei ore pe plajă după ea, dar Aki s-a oprit numai la cererea lui Dic. Când Aki avea numai câteva luni, Ioana și-a pus viața în pericol ca să o salveze pe răsfățată. La o simplă neatenție, Aki a ieșit pe poartă și s-a trezit în mijlocul șoselei. Fără să se gândească la consecințe, Ioana s-a aruncat practic în fața mașinilor să o salveze pe fetiță. Aceasta se gândea cu teamă la ce ar fi putut păți câțelul, dar nu îi era tocmai indiferent de ce ar fi zis tatăl ei dacă Aki ar fi fost accidentată.

Îngrijitorii
și muzeografii
nu au putut
interveni.
Hidranții,
stingătoarele
și motopompa
erau defecte

Pentru a doua oară în mai puțin de cinci ani, Muzeul Satului din Capitală a fost grav afectat de un incendiu. Pompierii au intervenit cu 15 autospeciale, luptându-se cu vântul care bătea în rafale, favorizând dezastrul. Dacă în septembrie 1997 arsese doar patru case, în februarie 2002 au fost distruse, parțial sau total, 19 gospodării, valori de patrimoniu greu de înlocuit. S-a declanșat ancheta de rigoare, nefiind exclusă o incendiere intenționată. Oricum ar fi, două nenorociri de același tip, la atât de scurt timp, într-un spațiu de mândrie națională (pe aici s-a plimbat nu de mult Bill Clinton!), denotă, în cel mai bun caz, o neglijență criminală. Departe de-a fi singura. Valori nepretuite se distrug ori se prăduiesc aproape permanent. Ar fi cazul să se pună o stavilă.

eveniment

Muzeul

Satului din nou în flăcări

Olimpiada

dincolo de clasamente

Reflectoarele s-au stins în farfuriile de gheață și pe panglicile de zăpadă de la Salt Lake City. A mai trecut o Olimpiadă de iarnă. Unii au învins, alții au pierdut. Măine, cu toții vor lua eforturile de la capăt.

Dincolo de clasamente, însă, dincolo de medalii există niște oameni care suferă ori se bucură, există întâmplări neașteptate, există momente comice sau dramatice. Statistica reține performanțele, dar în memoria sentimentală trebuie să rămână tot ceea ce este uman, inclusiv greșeala.

Accidentul

Olimpiada americană
nu a fost scutită de accidente.
Aici, Massimiliano Bardon
izbindu-se de parapet în prima
manșă a slalomului uriaș.

Detronarea

La perechi, Irina Lobaceva și Ilya Averbuh (în imagine) au fost detronați de Marina Anisina și Gwendal Peizerat. Irina a împlinit 29 de ani în ziua concursului, iar Ilya este... fostul iubit al Marinei!

Bafta

În finalul cursei de 1.000 m pe pistă scurtă favoriții probei au fost implicați într-un carambol. Steven Bradbury (în medalion) a reușit să ocolească accidentul și a câștigat medalia de aur. Este primul sportiv din Australia care cucerește un titlu la olimpiadele de iarnă. Acasă, i s-a rezervat o primire specială și chiar s-a emis un timbru cu chipul lui!

Dezamăgirea

Sud-coreeanul Kim Dong-Sung privește dezolat drapelul țării sale. Imediat după ce a câștigat proba de 1.500 de metri la patinaj viteză pe pistă scurtă, Dong-Sung a fost descalificat.

Fericirea

Bucurie necenzurată: Sarah Hughes (SUA), în brațele antrenorei ei, Robin Wagner, în momentul afișării rezultatelor care o consfințeau drept campioană olimpică la patinaj artistic.

Performanța

Excepționalul portar ceh Dominik Hašek (a apărut 33 dintre cele 36 de șuturi expediate de canadieni), aici prinzând pucul în mânășă și prăbușindu-se în poartă, într-o secvență din meciul pe care selecționata țării sale l-a terminat la egalitate (3-3) cu Canada.

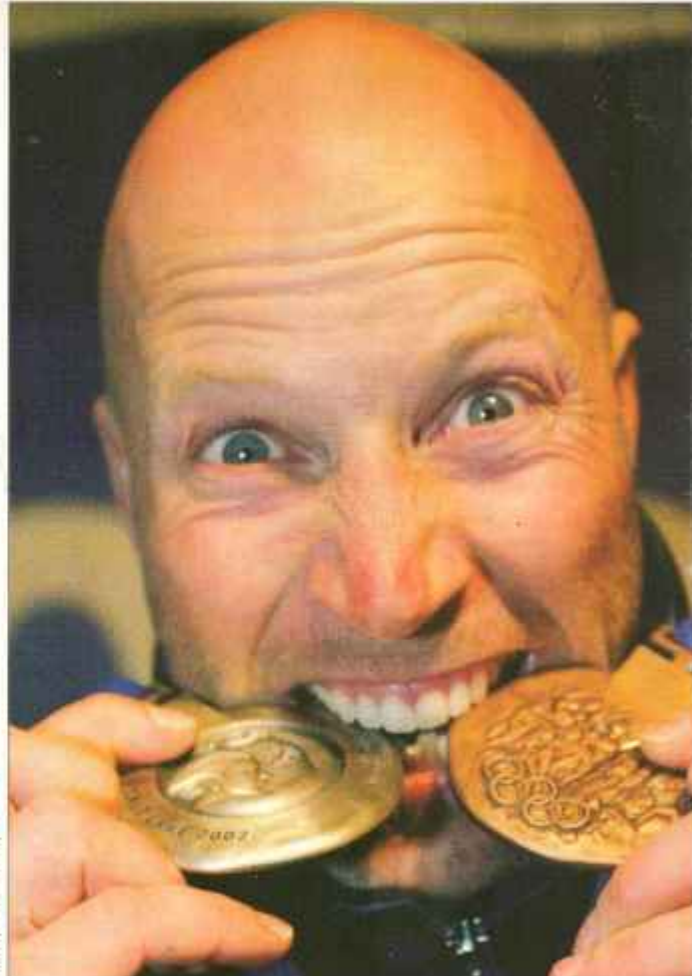

Mascota

Polonezul Adam Malysz (argint și bronz la sărituri cu schiurile) a primit de la suporterii lui o păpușă uriașă reprezentând un vultur, simbolul național. La întoarcerea în țară, Malysz a călătorit 400 de kilometri, spre satul lui natal, la bordul unui elicopter pus la dispoziție de Președinție.

Umorul

Norvegianul Lasse Kjus își „încearcă” cele două medalii câștigate: bronz la slalom uriaș și argint la coborâre.

Jocuri fără istorie pentru români

În perioada 8-24 februarie, Salt Lake City (statul Utah), capitala mormonilor, a găzduit cel mai important eveniment sportiv al anului – Jocurile Olimpice de Iarnă. Desfășurată în condiții de maximă securitate, din cauza terribelilor atentate de la 11 septembrie din anul trecut, competiția a avut darul de a arăta lumii întregi că națiunea americană a găsit resurse de a depăși acele cumplite momente.

Plecată la drum fără obiectivul câștigării vreunei medalii, delegația noastră (alcătuită din 22 de sportivi și sportive) a ilustrat perfect spiritul coubertian „important e să participi”. De altfel, în palmaresul României la „sporturile albe” figurează o singură medalie – „bronzul” cucerit la Grenoble, în 1968!, de către echipajul de bob alcătuit din Ion Panțuru și Nicolae Neagoe.

La ediția precedentă a Olimpiadei de Iarnă (Nagano, 1998), cea mai bună situație în clasament a realizat-o biatlonista Eva Tofalvi, fapt care i-a conferit cinstea de a ne fi acum purtătoarea de drapel la festivitatea de deschidere. Mai mult, firavele speranțe ale unei comportări onorabile ni le pusesem tot în evoluția harghitencei. Numai că... locul 52 (din 71 de concurenți) la 15 km și 61 (74 participante) la 7,5 km.

Paradoxal, cea mai bună clasare a obținut-o echipajul de bob (proba feminină – în premieră la J.O.) Maria Spirescu – Erika

Kovacs: locul 15, de fapt ultimul! La dublu sanie, Eugen Radu/ Marian Tican și Cristian Stanciu/ Robert Tăleanu s-au situat pe locurile 15, respectiv 16, devansând un singur echipaj! Dacă ar fi s-o spunem pe-ai-a dreaptă, meritoriu într-adevăr ar fi locul 17 obținut de Katalin Kristo (la short-track 1.000 m) dintre 28 de participante. Ne abținem să nu dăm frâu liber ispitei exemplificând cu dese situații în care reprezentanții noștri au fost adevărați încheietori de pluton („recordul” îl deține biatlonista Alexandra Rusu la 7,5 km sprint: locul 72 din 74!). În fine, Dana Cojocăa a fost descalificată la 10 km pursuit.

N.B. Fără să vrem, unele situații de mai sus, parecum ilare, ne conduc gândul la ediția J.O. de vară de la Paris (1924), atunci când România a reușit prima medalie din istorie – bronz – prin reprezentativa de rugby, într-un turneu cu doar trei participante.

Cel mai... cea mai...

- tânăr – mongolul Jargalanachuun Ganbat (short-track) – 16 ani.
- tânără – croata Ana Jelusic – 16 ani.
- vârstnic – venezueleanul Werner Hoegger (sanie) – 49 ani.
- vârstnică – Anne Abernathy (insulele Virgine) – sanie (49 ani).

Doping

– boberul american Pavle Jovanovic, depistat pozitiv în luna decembrie, a fost suspendat din competiții pe timp de doi ani

– primul sportiv exclus de la J.O.: Natalia Baranova-Masolkina (eritropoietină – EPO) – 24 ani, schi fond – locul 6 în clasamentul provizoriu al Cupei Mondiale

– primul sportiv găsit dopat: Iulia Pavlovici (Belarus) – 23 de ani, short-track – la prima expertiză, conținutul de nandrolon depășea de aproape 400 de ori procentul admis, după care a dispărut de la „locul faptei” pentru a nu fi supusă la contraexpertiză

– acesta este al șaselea caz din istoria J.O. de Iarnă: precedentul a fost în 1988, la Calgary, atunci hocheistul polonez Jaroslav Morawiecki căzând „pe bec” pentru consumul excesiv de testosteron

– rusoaica Larisa Lazutina (36 de ani), medaliată cu aur la cinci olimpiade, este considerată oficial primul sportiv găsit dopat, buclucașă EPO conducând la creșterea numărului de hematocrite. Ca urmare a suspendării sale, ștafeta Rusiei de 4 x 5 km a fost descompletată și nu s-a mai prezentat la concurs.

— pagini realizate de **Pompiliu L. Dumitrescu**
și **Tudor Călin Zarojanu**
foto, **AP-Rompres**

Doriți să fiți tratați decent și civilizat, așa cum meritați!

CITY CENTER – dealer autorizat Daewoo Automobile Romania vă invită să vizitați centrul de service și vânzări, situat în plin centrul Capitalei, pe Calea Dorobanților nr. 31-33.

Noi vă oferim întreaga gamă de autoturisme Daewoo la cele mai avantajoase prețuri precum și o gamă largă de facilități:

- sisteme de vânzare în rate;
- sisteme de vânzare în leasing;
- achiziționare imediată;
- discount-uri de flotă semnificative;
- alarme și accesorii auto.

CITY CENTER
e altceva!!!

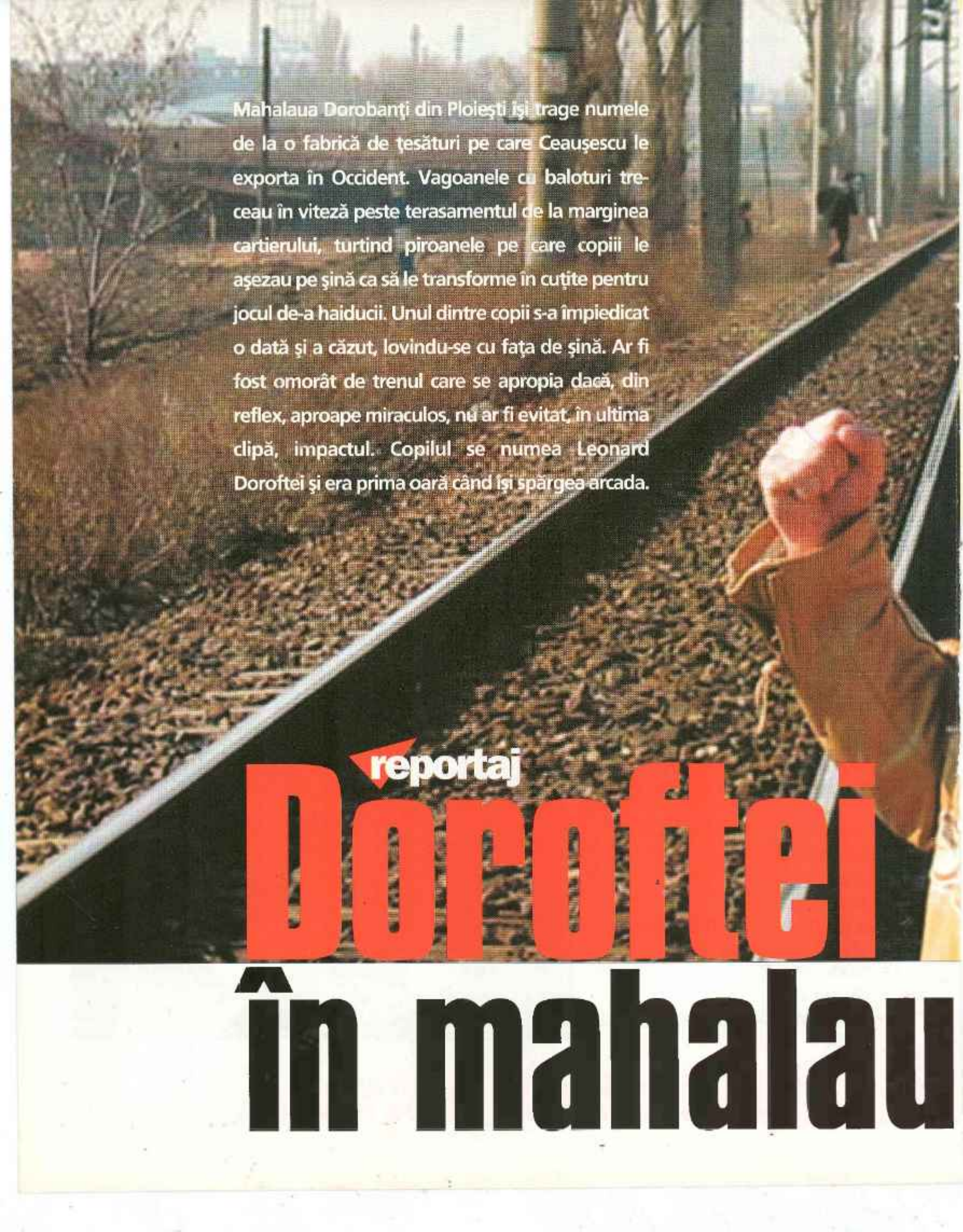
Apelând la serviciile noastre beneficiați de calitatea lucrărilor la nivel european, aparatură de diagnosticare și reparații de ultimă oră, servicii complete de:

- mecanică;
- tinichigerie;
- electrică;
- vopsitorie;
- vulcanizare și echilibrare roți;
- stand de frânare;
- reparare și încărcare aer condiționat;
- linie inspecție tehnică periodică.

ATUNCI VĂ AȘTEPTĂM!

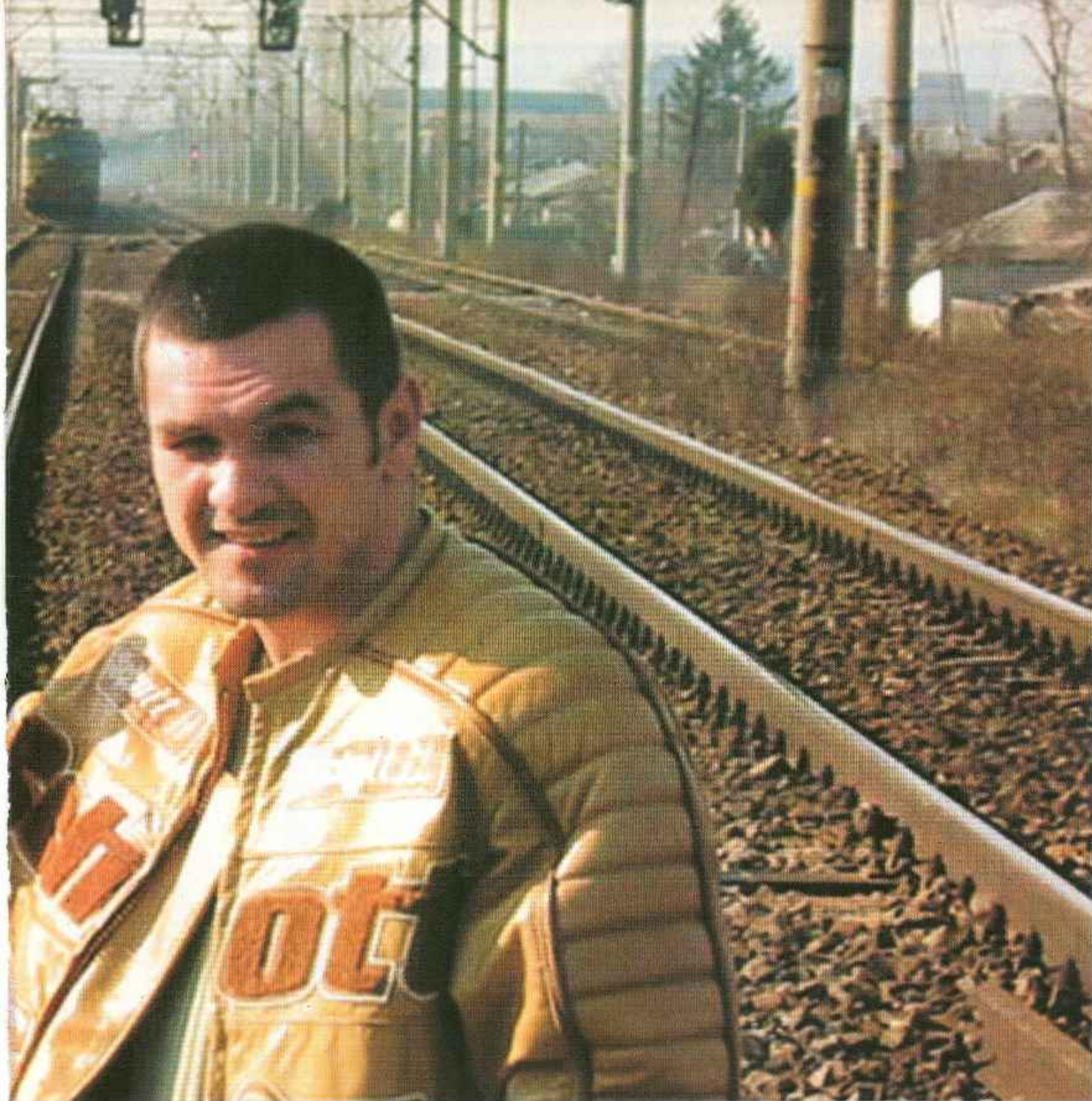
Calea Dorobanților nr. 31-33, Telefon: 210 36 76, 210 66 24, Fax: 212 27 01.

Mahalaua Dorobanți din Ploiești își trage numele de la o fabrică de țesături pe care Ceaușescu le exporta în Occident. Vagoanele cu baloturi treceau în viteză peste terasamentul de la marginea cartierului, turtind piroanele pe care copiii le așezau pe șină ca să le transforme în cuțite pentru jocul de-a haiducii. Unul dintre copii s-a împiedicat o dată și a căzut, lovindu-se cu fața de șină. Ar fi fost omorât de trenul care se apropia dacă, din reflex, aproape miraculos, nu ar fi evitat, în ultima clipă, impactul. Copilul se numea Leonard Doroftei și era prima oară când își spărgea arcada.

reportaj

Doroftei în mahalau

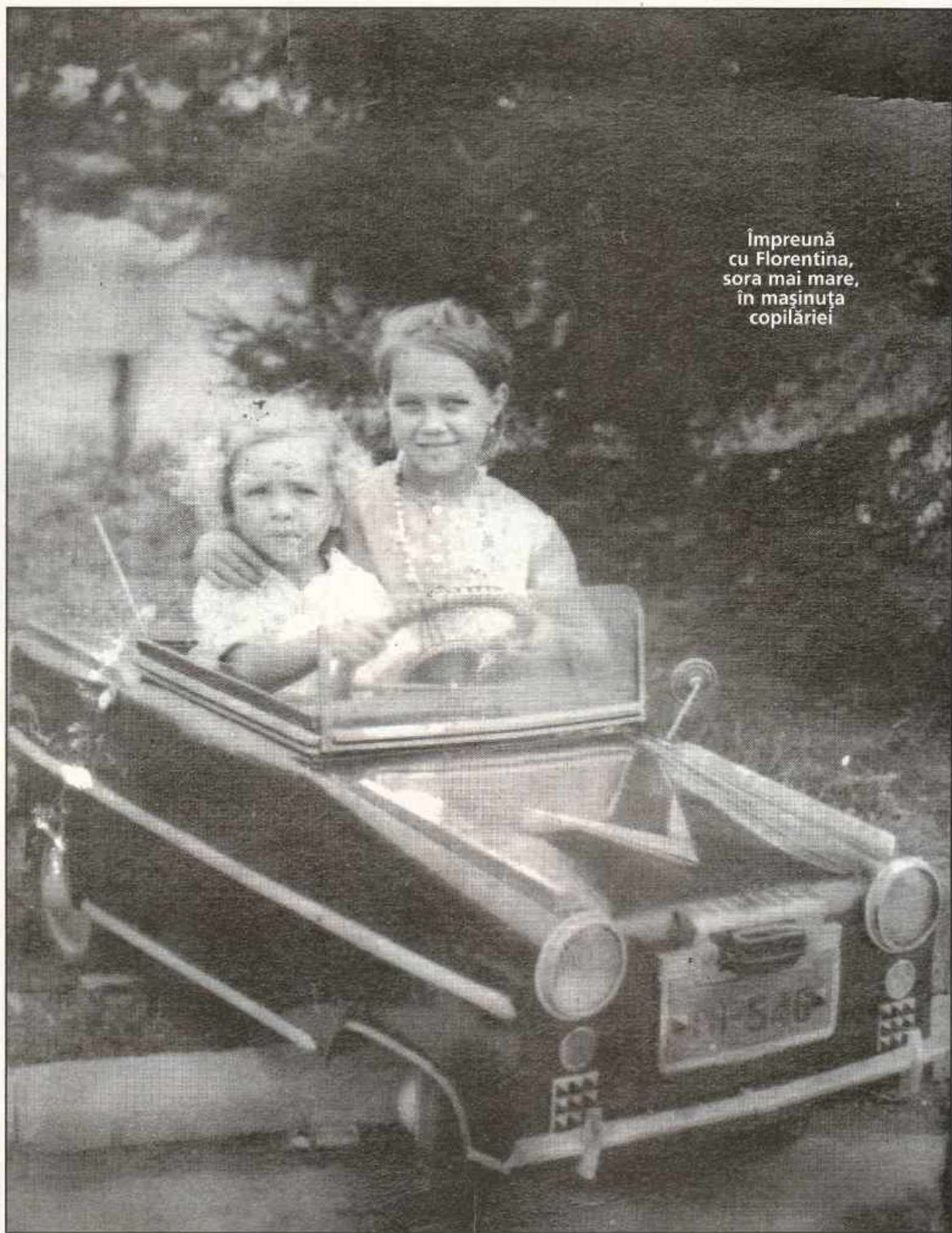

a copilăriei

A black and white photograph of a young child, identified as Leonard Doroftei, sitting on a wooden chair. The child has light-colored, curly hair and is looking directly at the camera with a neutral expression. They are wearing a dark-colored, short-sleeved dress or jumpsuit with a white, ruffled collar. The child's hands are resting on their thighs, and their feet are visible on the chair's rungs. The background is a simple, textured wall, possibly made of stone or concrete, with some shadows and a horizontal ledge visible on the right side. The overall tone of the photograph is somber and documentary.

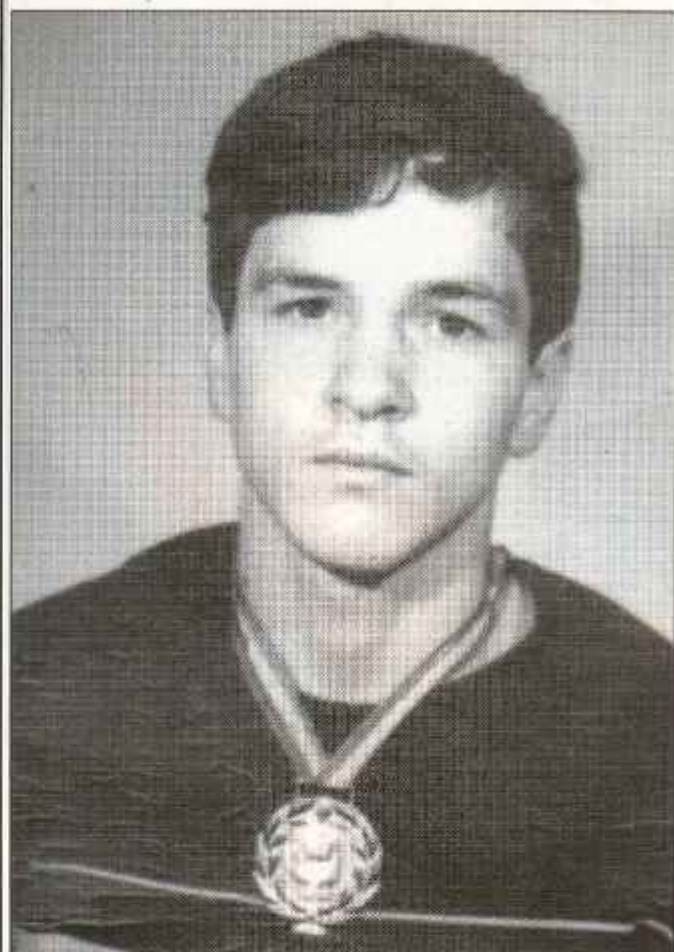
Micuțul
Leonard
Doroftei,
blond
ca un înger

Împreună
cu Florentina,
sora mai mare,
în mașinuța
copilăriei

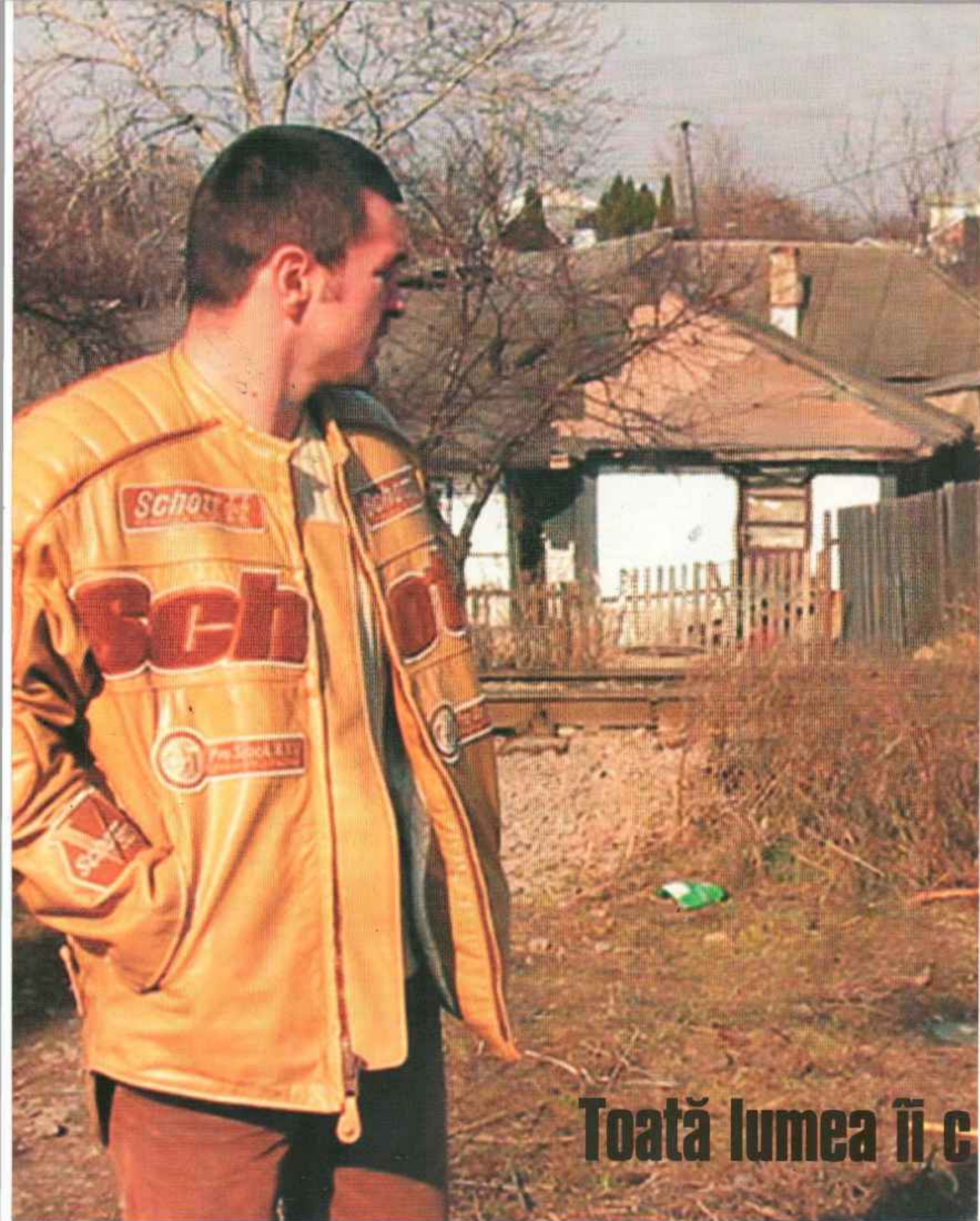
Centura
cu diamante
și familia
sunt valorile
supreme ale lui
Leonard
Doroftei

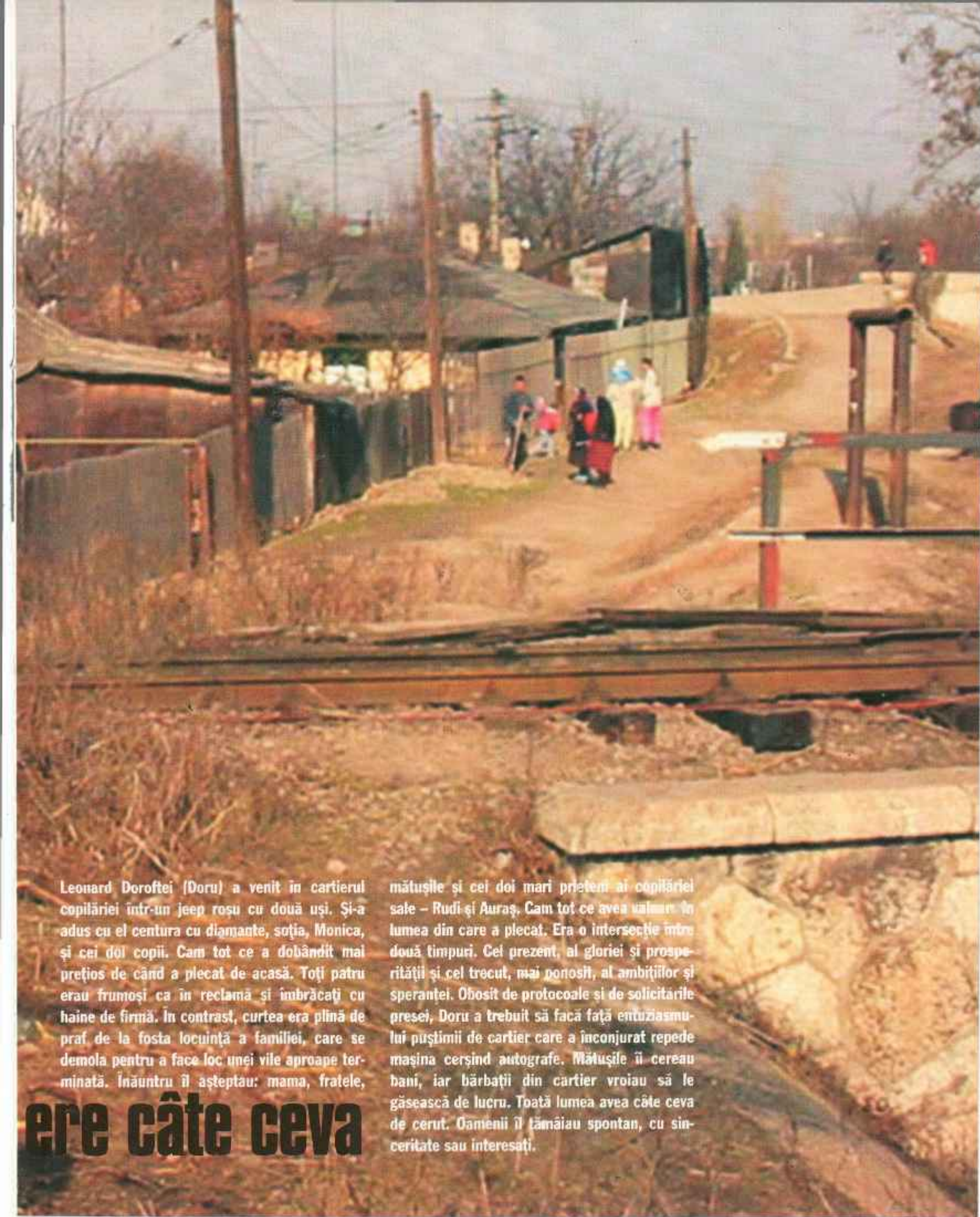

La vremea primei medalii

Discutam despre bătăile de cartier și cum anunță ele valorile pugiliste. Cei mai mari îi băteau pe cei mai mici (mai ales pe cei fără protectori). Era ceva foarte la îndemână. „Una – două te trezeai cu un picior în fund. Un fel de tradiție.” „Doru nu făcea asta. A fost întotdeauna altfel decât ceilalți. Nu-i plăcea să se bată. Dar nu-i plăcea să dea înapoi.” „A fost un băiat cuminte”, spune mama campionului. „Eu nu am luat nicio dată șuturi în cur”, a adăugat el. A spus-o fără ostentație, dar am înțeles că pentru el situația despre care era vorba a fost și a rămas de neacceptat. Un nu știu ce accent pus pe demnitate atrăgea atenția asupra unui resort esențial care i-a determinat cariera și îl explică succesul.

Toată lumea îi c

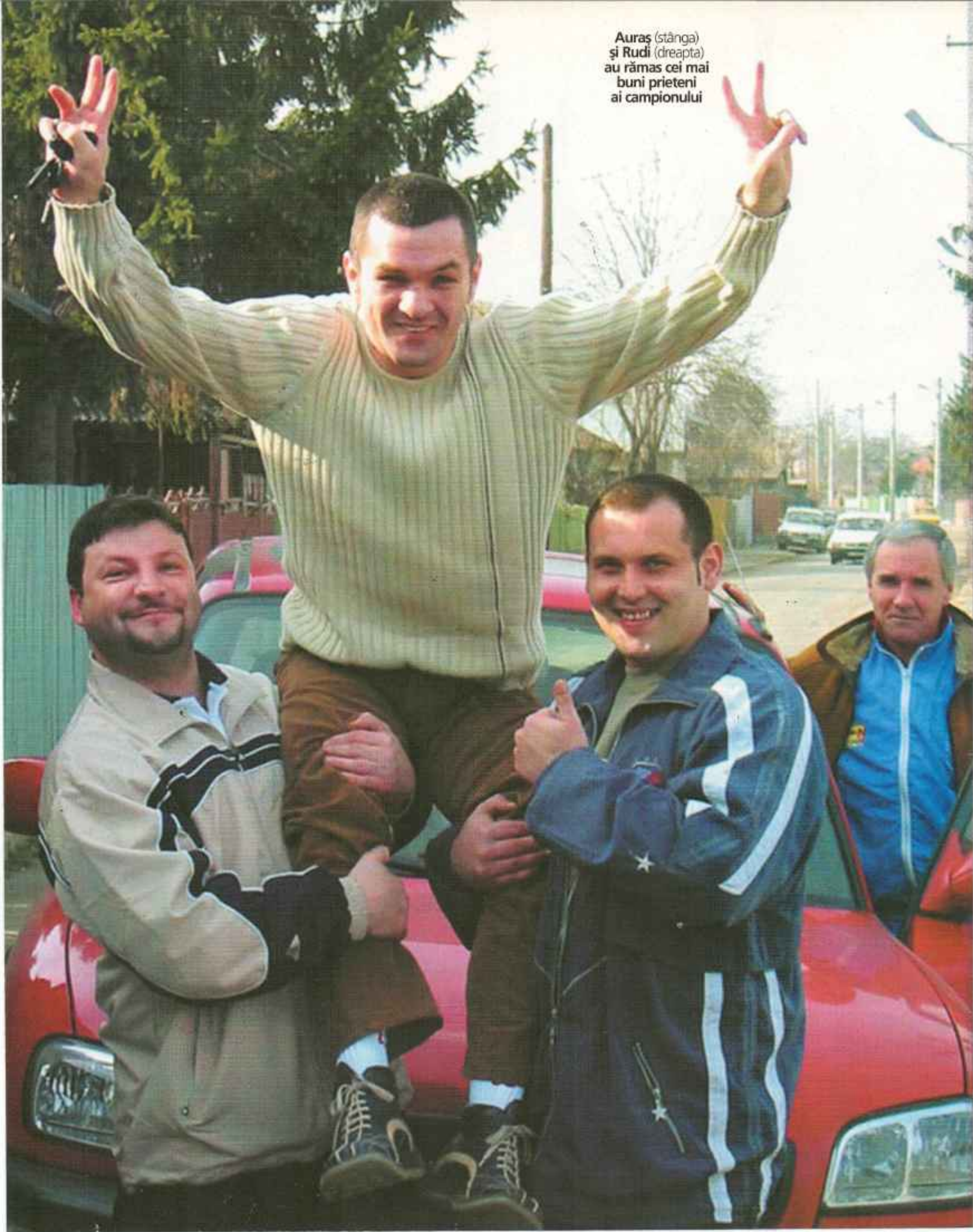

Leonard Doroftei (Doru) a venit în cartierul copilăriei într-un jeep roșu cu două uși. Și-a adus cu el centura cu diamante, soția, Monica, și cei doi copii. Cam tot ce a dobândit mai prețios de când a plecat de acasă. Toți patru erau frumoși ca în reclamă și îmbrăcați cu haine de firmă. În contrast, curtea era plină de praf de la fosta locuință a familiei, care se demola pentru a face loc unei vile aproape terminată. Înăuntru îl așteptau: mama, fratele,

mătușile și cei doi mari prieteni ai copilăriei sale – Rudi și Auraș. Cam tot ce avea valoare în lumea din care a plecat. Era o intersecție între două timpuri. Cel prezent, al gloriei și prosperității și cel trecut, mai ponosit, al ambițiilor și speranței. Obosit de protocoale și de solicitările presei, Doru a trebuit să facă față entuziasmului puștii de cartier care a înconjurat repede mașina cerșind autografe. Mătușile îi cereau bani, iar bărbații din cartier vroiau să le găsească de lucru. Toată lumea avea câte ceva de cerut. Oamenii îl tămăiau spontan, cu sinceritate sau interesați.

ere câte ceva

Auraș (stânga)
și Rudi (dreapta)
au rămas cei mai
buni prieteni
ai campionului

Un moment
de relaxare
în Canada, la schi,
cu Monica,
soția sa

Alexandru, cel mai mic
dintre copiii campionului,
este rasfătatul familiei

Copilăria în mahalaua Dorobanți era marcată de apartenența la unul dintre cele două grupuri formate de copiii străzilor Izvoare și Ștefan cel Mare. Doru, Auras și Rudi făceau parte din gașca Izvoare.

„Îl știu pe Doru de când mă știu pe mine, spune Rudi. Cred că amintirea cea mai veche este de pe la vârsta de trei ani, când un vecin ne-a făcut poze pe tricicletă. Doru era blond

atunci, vedeți în fotografii. Și cred că am fost prieteni dintotdeauna.” Rudi este de o seamă cu Doru și a făcut și el box. Pe amândoi i-a dus la sală Auras, care era mai mare și care făcuse primul pasul spre ring.

Cei doi prieteni au abandonat sportul. Rudi lucrează, încă, la fabrica de țesături Dorobanți, iar Auras e lăutar (un virtuoz al clarinetului). În privirile calde pe care cei doi le

adrează prietenului realizat se strecoară și un strop de invidie. Chiar și unul de ofensă când Doru a spus: „Ce dracu' era să fac, să rămân în cartierul ăsta, să lucrez toată viața la Dorobanți?” Era o întrebare retorică și ea nu-i viza pe foștii lui prieteni. Aceștia s-au simțit, totuși, ținta nefericită a acestui involuntar apropos.

Copiii lui Doru, Adrian și Alexandru, joacă fotbal sub supravegherea atentă a unchiului lor, Mihai

Doroftei dă o mână de ajutor la demolarea casei bătrânești.

Școlarii vând autografele campionului

Casa copilăriei lui era transformată în moloz chiar în timp ce Doru ne povestea despre acele vremuri. În ea a suferit și a murit, răpus de o congestie cerebrală, Gheorghe Doroftei, tatăl său. Despre el Doru nu are prea multe amintiri. De la Rica, mama campionului, am aflat că a fost portar de fotbal. Înainte de a muri bolnavul nu mai putea vorbi. Făcea doar, cu insistență, un semn cu două degete ridicate (semnul victoriei) privind către Mihai, fratele campionului, care avea atunci 25 de ani, și către cel mic, Doru, care nu avea decât 7 ani. Au reușit cu greu să

prima oară, să se gândească mai serios la box. Copiii care mâncau bătaie erau cei care nu aveau frați mai mari care să-i protejeze. Cum el avea un frate cu 18 ani mai mare (Mihai) și cum nu era defel un mototol, nu prea se întâmpla să ia bătaie.

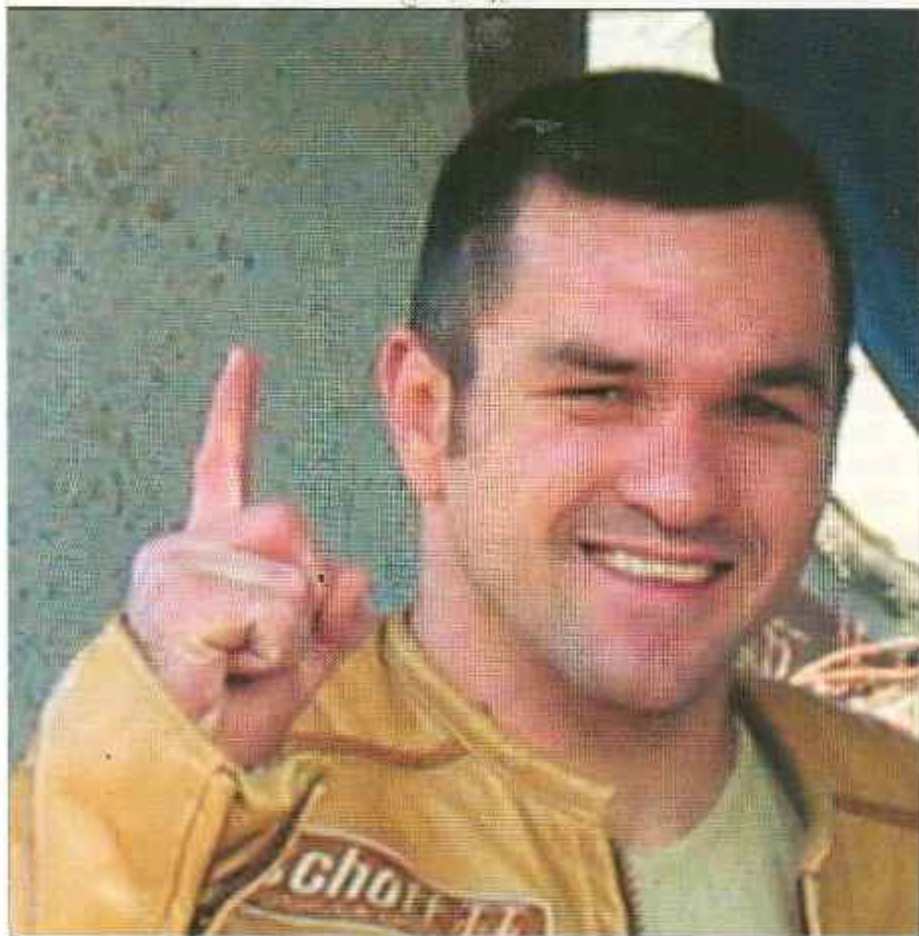
O excepție făceau raporturile cu verișorul Lucian, cu care dădea nas în nas în fiecare zi (erau vecini în aceeași curte). Acestuia îi cam plăcea să-l bată ori de câte ori i se ivea prilejul. Într-una din aceste situații, Doru s-a revoltat și i-a tras verișorului o serie de pumni de care cei

O bună parte din admirația foștilor vecini era amestecată cu aluzii otrăvite la partea neplăcută a acestei cariere: „Numai el știe, săracu’, câți pumni a luat în cap.” „Să-ți terciuiască fața din bătaie, ca la măr, nici asta nu e viață”. „Vai de banii ăia care i-a luat.”

O altă nemulțumire e legată de construcția vilei. În curtea în care se ridică noua construcție se află și casa dărăpănată a unor rude. Doru e necăjit că acestea au pretenții exagerate la prețul terenului pe care el ar vrea să-l cumpere ca să poată dărâma coșmelia. Îl deprimă mizeria cartierului și îl nemulțumește că oamenii se complac în ea. O mătușă îi amintește de vremea când se antrena lovind în sacii cu talaș agățați de sârma de rufe. Rudi își amintește cum dădea Doru ture de cartier înainte de culcare, cum nu bea sucuri ca să nu ia în greutate și câte alte sacrificii mărunte. Cum l-a găsit în cantonament înțuiat în cameră, infometat și sărind coarda infofolit în halate, ca să dea jos câteva sute de grame în plus.

În timp ce mă învăTEAM pe străduțele mahalalei pentru documentare, am aflat, de la unul dintre puști, că în școala de cartier se face negoț cu autografele capturate de la campion. L-am îndemnat pe copil să-mi spună părerea lui despre Doroftei. „Are față de campion”, mi-a răspuns băiețelul. Interesant e că și eu am simțit ceva asemănător cât am stat în apropierea lui. Doru arată foarte bine și dincolo de trăsăturile feței străbate impresia aceea subtilă de „inimă de aur” confirmată de toți cei care l-au cunoscut. Are, însă, o frunte cu streșină și buza superioară ușor bombată. Pare că de-a lungul carierei frumoasele trăsături de bază ale chipului au fost ușor remodelate de vântul competițiilor. La fel și dinamica mersului sau a deplasărilor în spațiul camerei. Chiar și ceva din viteza și precizia replicilor pare să exprime influența ringului. Știu cât este de importantă familia pentru Doru.

Influența pe care boxul a exercitat-o asupra vieții lui de familie, precum și aceea pe care familia o exercită asupra vieții din ring fac ca aceste două lumi să fie greu de separat. La începutul reprizei a șasea a meciului care l-a făcut campion mondial la profesioniști, antrenorul i-a spus la ureche, după ce l-a șters de transpirație: „Copiii tăi te văd la televizor. Nu poți să te lași bătut!” Cei doi băieței nu se mai aflau în fața televizorului din repriza anterioară, dar impulsul și-a făcut efectul. Victoria a fost influențată de această, în aparență mărunță, interferență.

L-am întrebat pe Doru dacă a avut vreodată, în perioada aceea a îndepărtatei copilării, intuiția destinului său. Întâi n-a înțeles ce-l întreb, apoi mi-a spus că prima oară când a intrat într-o sală de box (împreună cu alți cinci sau șase puști aduși de Auraș) a avut un sentiment bun, că a ajuns unde trebuie.

înțeleagă gestul. „Ai grijă de cei doi”, ar fi sensul gestului. Cei doi frățiori încă mici ai lui Mihai – Doru și Florentina. Mihai a vegheat ca Doru să facă sport (lupte și fotbal).

Acum are cincizeci de ani și se ocupă de viața sportivă a nepoților săi Adrian și Alexandru, copiii lui Doru. El își mai amintește cum l-a învățat pe acesta din urmă să înoate aruncându-l în strandul Dorobanți și cum îl urechea când mânca bătaie de la Lucian, unul din verișorii mai mari care locuiau în aceeași curte. Doru recunoaște că aceste confruntări cu băieții de cartier au fost cele care l-au făcut, pentru

doi își amintesc și azi și care îl anticipau pe viitorul profesionist.

Am dat cu Doru o tură prin cartier ca să dezgropăm amintirile copilăriei. Maidanul în formă de amfiteatru unde trăgeau cu prăstii după gugustiuci, cu griblură de la calea ferată. Strandul unde săreau gardul noaptea ca să înoate pe întuneric. Școala 17 unde jucau fotbal și schimbau „ruble”. Calea ferată unde așteptau trenurile internaționale și unde călătorii le aruncau din mers pachete cu gumă de mestecat, bomboane și uneori țigări. Regăsirea cartierului copilăriei nu a fost o plăcere de la un cap la altul.

text **Marin Marian**
foto **Bogdan Tudor Stoica**

În afaceri, cifrele vorbesc.

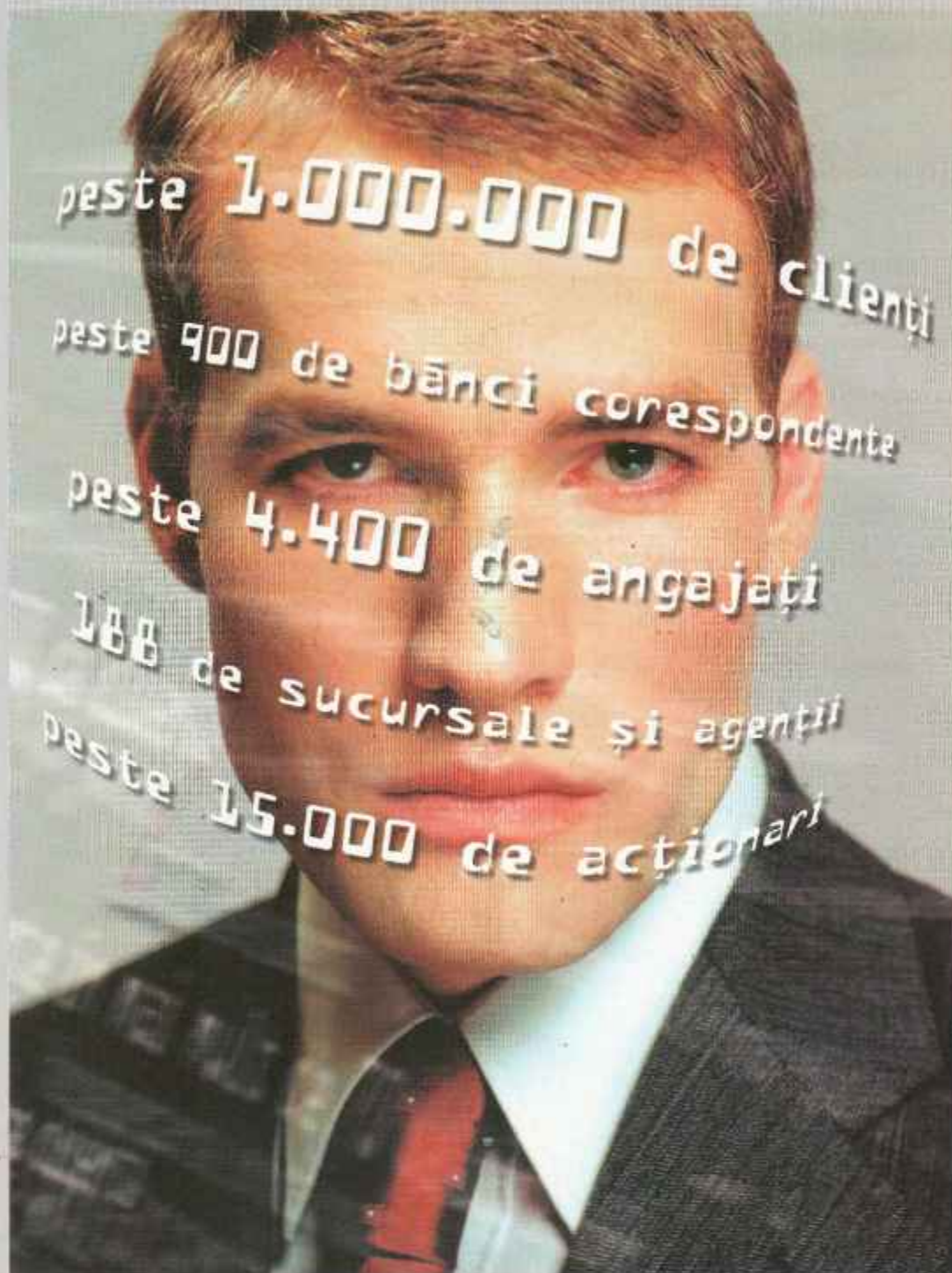
Peste 15.000 de miliarde lei credite în 2000

Ne-am hotărât să vă vorbim despre noi în cifre. Pentru că în afaceri cifrele vorbesc. Să vă spunem că BRD - Groupe Sociétés Générales a înregistrat în primele șase luni ale anului un profit net de 814 miliarde lei, iar 47% din activele băncii sunt credite pentru economia reală. Că, în numai doi ani, cota de piață aferentă creditelor acordate persoanelor juridice a evoluat de la 9,9% în 1998 la 19,7% în anul 2000. Astfel, BRD - Groupe Sociétés Générales se bucură acum de încrederea a peste 1.000.000 de clienți. Cu o rețea de 188 de unități și peste 900 de bănci corespondente, BRD pune la dispoziția dumneavoastră competența a peste 4.400 de

specialiști care beneficiază de experiența internațională a puternicului grup bancar francez Sociétés Générales. Aveți astfel siguranța de a fi asistați în mod profesionist în alegerea produselor și serviciilor adaptate exact nevoilor dumneavoastră. Acestea sunt tot atâtea motive pentru care specialiștii prestigioaselor reviste cu profil financiar „Euromoney” și „Global Finance” au desemnat BRD - Groupe Sociétés Générales și în 2001, pentru al doilea an consecutiv, „Cea mai bună bancă din România”.

Noi îți prezentăm realitatea cifrelor. În afaceri, asta contează.

Seriozitatea face toți banii

**BANCA ROMÂNĂ
PENTRU DEZVOLTARE**
GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALES

Încet, dar sigur, populația României se
înarmează. Oamenii nu se simt
în siguranță. Nici acasă, nici pe stradă,
nici la locul de muncă. Autoritățile
statului au pierdut pariul cu infractorii.
Așa că nu ne mai rămâne
decât să ne apărăm singuri.

În România sunt înregistrate, legal, peste 104.000 arme. Tot cu acte în regulă, 78.000 dintre concetățenii noștri pot apăsa oricând pe trăgaci.

 documentar

Românii vor
ARME

Legea spune că viața nu e suficient

Zilele trecute, în autobuzul 133, am auzit, din senin: „M-am hotărât să-mi cumpăr un pistol!” Automat, toate capetele s-a părea absolut normală. „Da' ce-ți veni, dragă?”, a întrebat-o bărbatul, mai mult sub presiunea privirilor iscoditoare din jur decât din curiozitate. Ieri au spart apartamentul vecinilor de la trei. Am auzit că dau ăștia o lege cum că avem dreptul la autoapărare, chiar și celor doi a continuat, dar eu trebuia să cobor. Mai cunosc niște oameni, normali și respecta

Conform Legii 17/1996, care reglementează deținerea, portul și folosirea armelor în România, există mai multe categorii de persoane fizice autorizate să dețină arme. Amintim, în acest sens, persoanele cu funcții care implică exercitiul autorității publice (senatori, deputați, procurori, judecători), sportivi și antrenorii din „secvența arme de tir”, membrii asociațiilor de vânători legal constituite și oamenii, mai mulți sau mai puțin obișnuiți, care susțin că au nevoie de o armă pentru pază sau autoapărare. De data aceasta, ne vom opri doar la ultima „ramificație”, respectiv la omul simplu căruia i s-a pus pata să-și cumpere un pistol, din diverse motive: că e plină lumea de hoți, că se simte în nesiguranță, că armele sunt la modă, că un pistol dă bine la imagine s.a.m.d. Maiorul Petre Băncilă, de la Serviciul

independent „Arme, exploziv și substanțe toxice”, din cadrul Inspectoratului General de Poliție, susține că procedura de obținere a permisului de armă nu este tocmai complicată. Înaintezi o cerere, îți faci analizele medicale, prezinți cazierul curat și, evident, plătești taxele aferente, care nu sar de un milion de lei, fără șpagă. Mai greu este să încropești o „mică motivație”, necesară și pentru armele de autoapărare cu gaze. Trebuie să faci rost de o hârtie cum că ai o firmă, că transporti valori, că ai ceva de apărut. În mod paradoxal, viața și persoana ta nu se încadrează, din punctul de vedere al legii, la capitolul „valori”. Acolo trebuie să scrii că aperi bani, bunuri, clădiri, nu chestii metafizice, cum că ți-ar fi viața în pericol. Dacă ai trecut toate „testele”, poliția te declară „bun de armă”. Cu

permisul în dinți, vânzătorii de la magazinele de profil sunt gata să te împroprietărească.

„Cererea de arme a crescut spectaculos, mai ales după atentatele din America”, susține Vasile Dorian, vânzător-gestionar la Hunter VIP. Cel mai bine se vând armele cu gaz pentru autoapărare și cele cu aer comprimat, pentru tir și agrement.

Numai că, între noi fie vorba, mulți dintreăștia cu tirul, ba chiar și cu vânătoarea, își cumpără armele tot pentru autoapărare. Au și ei casă, mașină, familie. Ce să facă, la urma-urmei, cu un pistol care arată ca o jucărie? Mă rog, asta e o altă poveste. Așa că hai să trecem la prețuri. Cel mai ieftin ieșim cu revolverul GR 77 UMAREX, de calibrul 22 mm. Costă doar 3,3 milioane lei. Dacă ne dă mâna, prețurile urcă

„Autoapărarea e firească, ține de natura omului. Arma este o prelungire a puterii de control, este un instrument, oamenii au nevoie să știe că, la o adică, se pot apăra. E o reacție de genul «Las' că iau pușca lu' bunicu, din pod». Starea aceasta se leagă și de sentimentul că omul poate să-și facă dreptate singur, pentru că instituțiile statului n-o mai fac.”, ne-a explicat psihologul Bogdan Lucaciu.

de valoroasă ca s-o aperi cu pistolul

u întors spre autorul „cugetării”. Femeia s-a simțit oarecum jenată. S-a agățat de brațul însoțitorului ei. Era tânără, cochetă, ecăt din proprie curiozitate. „Dacă am un pistol mă simt mai în siguranță, chit că nu-l folosesc. Dar măcar sperii hoții. Uite, cu armă. Și mie mi se pare normal. Ia să te interesezi care e procedura, pe bune că îmi cumpăr un pistol!” Conversația bili, care vor să-și cumpere o armă, pentru liniștea lor. Așa am hotărât să scriu despre asta.

pană la aproape 12 milioane lei. Cele mai cumpărate sunt pistoalele ME 9 PARA, de calibrul 9 mm, pe motiv că seamănă cu celebrele „Carpați”, din dotarea poliției, care au și glonț. Asta cică face bine la psihologia infractorului. Dai 9,5 milioane lei și ai ceva șanse să îl sperii, dacă te atacă.

Nu lipsește nici oferta pentru dame. Vedetele colecției sunt revolverul ME 38 POCKET și pistolul RECK GOLIATH. Cu toată delicatetea lor, femeile acoperă peste 30% din vânzările magazinelor de profil. Întrebat despre „onorata clientelă”, Vasile Dorian pomeneste toate categoriile sociale: „Vin o grămadă, tineri și bătrâni, femei și bărbați, școliți sau mai modești la minte, ba chiar tăcăniți. Unul a venit să-și cumpere o armă ca să-și împuște vecinul, altul mi-a cerut un pistol de împușcat gândacii de bucătărie, că nu le mai face față. Trecând, însă, peste cazurile ciudate, pot să vă spun că oamenii sunt chiar speriați.

În urmă cu trei zile, mi-a venit un bucureștean disperat. Si-a scos din bancă 80 de milioane, ca să-și cumpere mașină. Și l-au făcut hoții, cât ai zice peste. Ba, mai mult, îl și urmăresc acum, cu mașina. Omul e terminat, vrea să-și cumpere armă. Altul, din Primăverii, a fost căsăpît chiar în fața casei. I-au bătut și

nevasta și copiii, când coborau din mașină. Era rupt, pe cuvânt, când a venit la magazin. Hoții ăștia au scăpat demult de sub control. Pe mine mă interesează să se dea autorizație de armă cu proiectil, fără să fii vânător, ca să poți să-l mierlești pe ala de-ți intră în casă. Cu pistoalele astea cu gaze nu e mare șmecherie. Că hoțul scoate un pistol cu glonț, de pe piața neagră, și te ciuruește, dacă n-apuci să tragi tu primul.”

Acum, dacă tot veni vorba, să nu care cumva să credeți că piața armelor din România este atât de frumoasă cum spune legea. Nici pe departe. Noi ne-am oprit la oamenii obișnuți, care își cumpără o armă de autoapărare, în mod legal, ca să aibă măcar iluzia că nu stau cu mâinile goale în fața infractorilor. Atenție, însă, aceștia din urmă au chiar arme adevărate, cu gloanțe adevărate, că doar piața neagră e în floare. Cunosătorii spun că îți poți procura o armă, la orice oră din zi sau din noapte, fără nici un deranj de aprobări. Trebuie doar să faci un drum în Pantelimon, Crângăși ori Militari și să-i spui ce dorești primului comerciant de droguri care îți iese în cale. Dacă vrei o atmosferă mai exotică, bazarul din Suceava este ideal. De acolo poți cumpăra, la o adică, și o rachetă antitanc.

Nici armele artisanale nu sunt de neglijat, că doar și șomerii de la fabricile de armament tre-

buie să trăiască din ceva. Apropo, în curând veți putea oferi iubitei un inel de logodnă-pistol. Primul pas a fost deja făcut. Un tânăr din Baia Mare, Andrei Varga, a confecționat o armă sub forma unui breloc dreptunghiular, 72x30 mm. Polițiștii care au descoperit-o s-au crucit. Avea un mecanism de dare a focului acționat de un buton, așezat pe fața brelocului. Nu râdeți, e o armă cât se poate de adevărată, de calibrul 5,6 mm. Și surprizele nu se termină aici. Polițiștii au fost avertizați, deja, prin Interpol, că armele sub formă de telefoane celulare se apropie și de granițele României. Nu costă chiar un cent pe minut, dar sunt haioase!

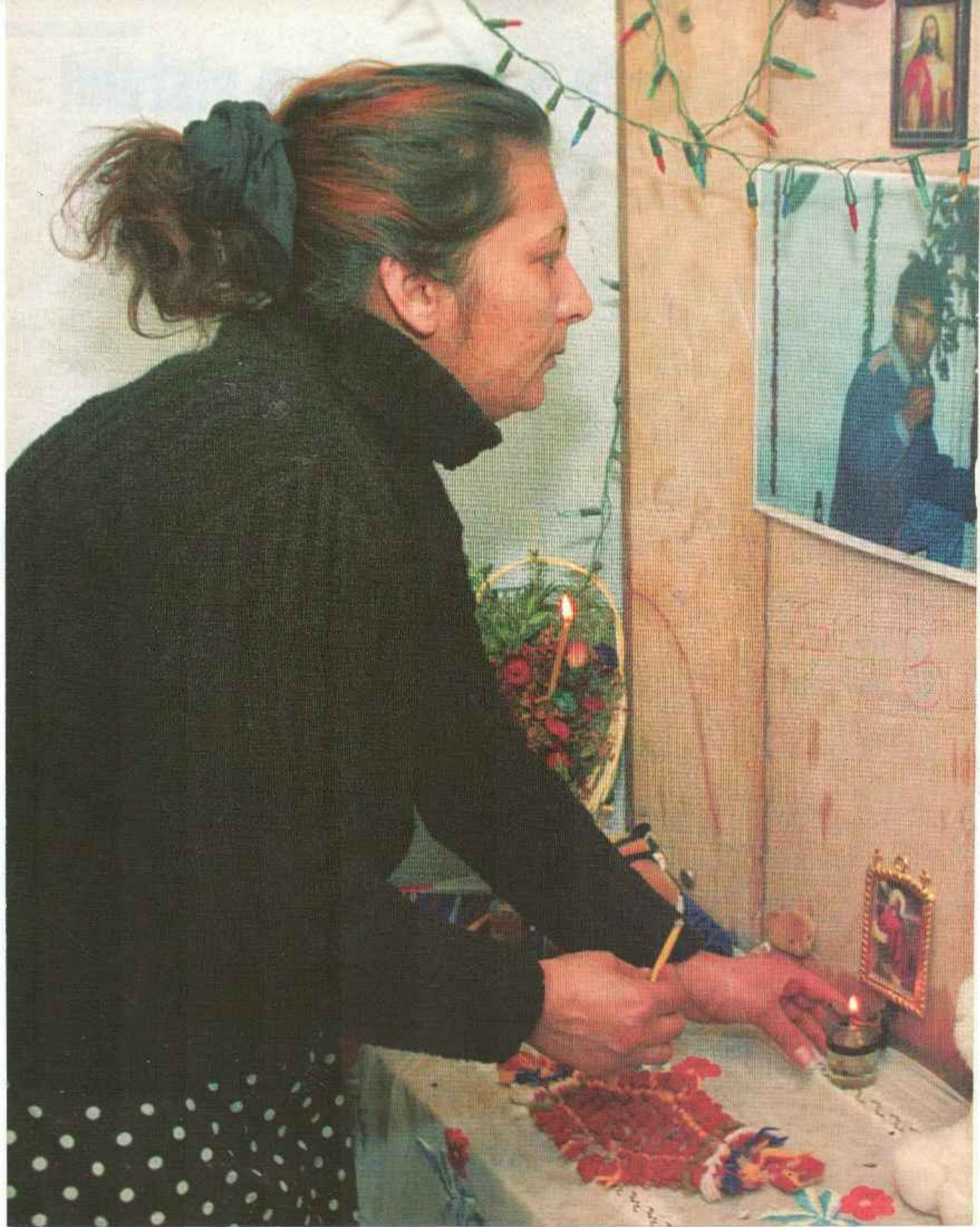
Dacă aveți un pistol cu gaze și sunteți obligați. Doamne ferește, să trageți, să nu vă imaginați că hoțul moare. Poate doar printr-o coincidență, dacă i se termină zilele chiar în acel moment. În rest, deranjul nu e prea mare. Lăcrimează și el puțin, i se blochează căile respiratorii, îl ia cu ametele. Aveți cam un sfert de oră să îi aplicați o mamă de bătaie, fără ca el să riposteze, sau să fugiți cât vă țin picioarele, eventual până la prima secție de poliție.

text: **Liliana Petruș**

foto: **Octavian Tibăr**

Avocatul Radu Nemeș s-a inspirat de la o prietenă, atunci când a hotărât să-și cumpere armă. A ales un pistol cu gaze iritante VALTRO OSS 17, de calibrul 6 mm. „Nu mi-a venit niciodată să îl folosesc, deși îl am de un an de zile și am trecut pe lângă niște incidente. Uitați-vă la mine, cred că mai degrabă aș rezolva-o cu fizicul. Am tras cu el doar să văd cum merge, să nu am o reacție alergică, pentru că face ceva gălăgie. îl port, însă, după mine, aproape tot timpul. Îmi dă o senzație de siguranță, că doar vedeți în ce lume trăim. În rest, e o grăi în plus. Trebuie păstrat în anumite condiții, trebuie predat când intru în instituții publice. Mă rog, sper să nu-l folosesc niciodată. Să fie, acolo, că nu ștică. Și să-l șterg de praf.”

A mărit o fotografie
de-a lui Cristi,
a înconjurat-o
cu icoane, lumânări,
jucării, ramuri
de brad. Acesta este
altarul în fața căruia
o mamă îl roagă
pe Dumnezeu să-i
dea copilul înapoi.

„Era sâmbătă seara. Aveam o neliniște în tot corpul. M-am așezat pe pat. Am întins cărțile, aproape fără să-mi dau seama ce fac. Băiatul meu cade într-un mare necaz, am zis. Bărbatul s-a uitat lung la mine: «Termină cu prostiile, femeie, strânge naibii cărțile alea!»

Dimineața am aflat că băiatul meu a fost omorât.”

reportaj

Jumătate de hoț **omorât** pe de-a-ntregul

Dragoste oarbă, semi-furt,

Vecinii și cunoscuții spun că Viorel Bazavan era un tânăr de ispravă. Numai că n-a avut noroc. S-a înmărit. Să-și pună un ban deoparte, să-și cumpere o casă, să-și facă o situație. Era zugrav în echipă cunoscut-o pe fata aceea. De

„Cristi, că noi așa îi spuneam, parcă devenise alt om. Nu mă mai înțelegeam cu el, nu mă asculta când îi sfătuia să se lase de Irina. Nu era pentru bunătatea băiatului meu, doamnă. Era una din alea fără căpătâi, a văzut-o un văr de-al meu, cu prostituatele, pe Stefan Furtună. Din partea ei nu era dragoste, era bătaie de joc. Cereea prea multe, noi suntem săraci, Cristi n-avea cum să facă față la pretențiile ei. Și-atunci plângea și zicea că se omoară. Așa s-a stricat băiatul meu, a început să joace barbut.”

Constanța are doar 39 de ani, dar nu mai arată demult vârsta asta. Lacrimile, doliul și amintirile dureroase o îmbătrânesc parcă văzând cu ochii. Mai are de îngrijit șase copii, patru ai ei și doi din prima căsătorie a bărbatului

„Parcă presimțea că moare, în scrisori era trist, vorbea de întuneric, îmi transmitea o neliniște mare. Dar îmi scria tot timpul că mă iubește. Doamne, cum o să mă duc eu la proces, fără să-mi crape inima, când l-oi vedea pe criminal?”

lui. Situația asta, destul de grea, de altfel, parcă nici n-o interesează. Zilele îi trec rugându-se, plângând, smulgându-și părul din cap, în fața scrisorilor primite de la el. Sunt multe, păstrate cu sfințenie într-un săculeț roz. Le-a citit de sute de ori. Au ștampila de Jilava: „Da, a ajuns

copilul meu la închisoare. Nu știu cum i s-au întunecat mințile, de s-a gândit să fure. Probabil că fata aia îi ceruse iar bani. Nu era hot, băiatul mamei, nu făcuse în viața vieților lui așa ceva. Drept dovadă că nici n-a știut cum să procedeze. S-a oprit în fața unei femei, pe stradă, la Petre Ispirescu, și i-a smuls lăntișorul de aur de la gât. În momentul ăla, cred că a realizat ce face. N-a fugit. I-a dat femeii lăntul înapoi, cerându-și scuze. Ea, însă, n-a vrut să-l ierte. Au mers împreună la Secția 19 de Poliție. I s-au pus cătușe, l-au băgat în dosar penal. Patru ani de pușcărie i-au dat. Ne-am rugat de femeia aia, ca de Dumnezeu, să-și retragă plângerea. Îi dădeam bani, îi reparam lăntul, că ăla se rupsesse, îi cumpăram altul, făceam orice. Până și anchetatorul s-a rugat de ea, să nu nenorocască un tânăr fără antecedente. N-a vrut. Și-atunci poliștii n-au mai avut încotro, deși au înțeles că n-au de-a face cu un infractor. Un gradat chiar s-a răstit la băiatul meu: «Păi ce dracu faci, fâi, furi un lănt și după aia stai pe loc, ca prostu?»”

În 2 septembrie 2001 Viorel Bazavan a implinit 21 de ani. Era în Penitenciarul Jilava, închis pentru o tâlhărie pe care, de fapt, n-a comis-o până la capăt. Colegii lui de cameră, în număr de 34, cu infracțiuni serioase la activ, râdeau de el, pe tema asta. Nu-i prea băga în seamă, avea alte griji. Îi era dor de viața de afară, de familie, dar mai ales de Irina. Nu, ea nu voia să îl vadă. Îl uitase. El a iubit-o, însă, cu disprețul unei telenovele, până în ultima clipă a vieții. Adică până în dimineața zilei de 10 septembrie 2001. Atunci s-a întâmplat nenorocirea. „Georgică Mirea, un băiat de 18 ani, condamnat pentru tentativă de omor asupra fratelui său, era de serviciu pe cameră”, povestește un fost coleg de celulă al lui Cristi, eliberat recent. „Ne-am trezit în urlete. Georgică se opri din măturat ca să-l înjunghie pe Cristi. De două ori a înșădat cuțitul în el, prima dată în inimă. Apoi în spate, că bietul băiat cred că a vrut să se apere. L-am întrebat pe criminal: «De ce l-ai omorât, mă, că-ți dădea țigări și mâncare din pachet?» Mi-a răspuns, pur și simplu, că așa i-a venit lui. Când am văzut atâta sânge, am început să strigăm și să batem cu picioarele în ușă. Vreo jumătate de oră nu a venit nimeni.” Când au aflat că le-a fost tăiat băiatul, de la o nepoată, care primise un telefon de la un deținut, Constanța și bărbatul ei, Gheorghe, au văzut negru în fața ochilor. Au

crimă – rețeta unei tragedii

drăgostit de cine nu trebuia. Și asta l-a dus la pierzanie. Până să o întâlnească pe Irina avea gânduri a tatălui său vitreg și se înțelegeau cum nu se poate mai bine. Mama lui blestemă ziua în care a atunci familia lor s-a nenorocit:

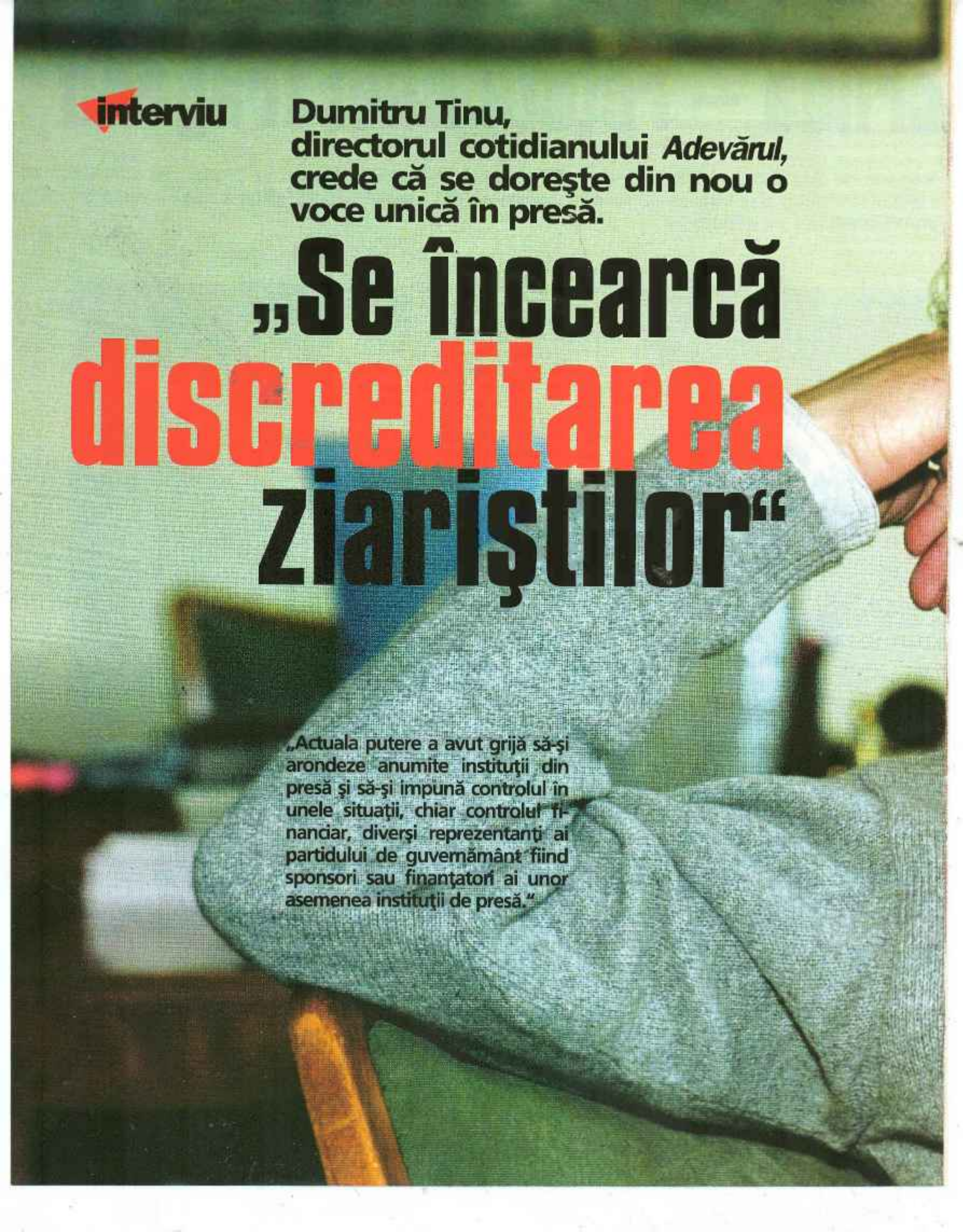
urcat în taxiuri diferite, fiecare voia să ajungă primul la Jilava. Să facă ceva, să-l ajute, să-l mângâie. N-au mai avut pe cine. Cristi era la Institutul de Medicină Legală (IML) din București. Tatăl lui vitreg se întunecă la față, amintindu-și despre asta: „M-am dus la morgă, mi-au cerut taxe de 12 milioane, de parcă la autopsie l-ar fi înviat. Am urlat, am bătut cu pumnii în pereți, da' tot a trebuit să le dau șpagă un milion. Altfel, nu mi-l dădeau, până cine știe când. După ce l-am adus acasă, m-au anunțat și de la Jilava că a fost omorât. Au venit trei domni, să se intereseze ce familie suntem, dacă om fi amărâți și proști, dacă or putea să ne îmbrobodească. Amărâți suntem, proști, ba.” Părinții lui Cristi nu au primit, până acum, nici o explicație oficială pentru moartea băiatului lor. Cazul Vioarei Bazavan este cercetat în Dosarul 3207/P/2001, de la Parchetul de pe lângă Tribunalul București. În același timp, și Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar București investighează cazul, pentru că omorul s-a întâmplat într-o unitate militară. Am aflat că pentru trei ofițeri de la Jilava, acuzați de neglijență în serviciu, în legătură cu acest caz, conform art. 249 Cod Penal, s-a dat soluția începerii urmăririi penale. Oare să nu fie nimeni vinovat de faptul că în penitenciare se omoară oameni? Sau că un deținut periculos, condamnat pentru tentativă de crimă, respiră chiar în coafa unui tânăr care a comis și el, la viața lui, marea infracțiune de-a rupe un lanțisor de aur? Apropos, oare de unde a avut criminalul un cuțit la purtător? Că în penitenciare, parcă, nu e moda asta. Mă rog, întrebări ar fi multe. Chiar și legate de faptul că un puști de 20 de ani, fără antecedente și ajuns de bunăvoie la Poliție, pentru o caricatură de furt, este condamnat la patru ani de pușcărie, în timp ce infractorii periculoși zburdă în voie pe ogoarele patriei. Deocamdată, însă, nu avem răspunsuri. Cât timp dosarele sunt pe rol, nimeni nu oferă informații. Știm, așa zice legea. Dar parcă, totuși, nu ne miroase a bine. Și nu suntem singurii. Avocatul Grigore Pătrașcu crede că „organele vor să mușamalizeze cazul”. O variantă ar fi ca expertiza IML să-l scoată pe criminal fără discernământ. Poate de aceea se întârzie. „Dacă a fost condamnat pentru tentativă de omor asupra fratelui său, înseamnă că era responsabil. Acum, când chiar a omorât, devine, dintr-o dată, fără discernământ?”, se

„Eu le-am dat băiatul întreg, pentru doar patru ani, mie să mi-l dea înapoi. Dacă l-au pus în cameră cu un criminal și s-a ajuns la omor, să răspundă pentru asta! Că nu e vorba numai de băiatul meu, trebuie schimbat un sistem. Greșelile din penitenciare uite că ne costă vieți. Dau în judecată pușcăria, care ține de Ministerul Justiției. Și dacă justiția din România nu e în stare să se judece corect pe ea însăși, mă duc mai departe, la Curtea Europeană.”

întreabă avocatul Pătrașcu. Domnia sa a auzit de acest caz de la o cunoștință. A înțeles că e vorba de oameni necăjiți și a hotărât să îi ajute. Fără pretenții materiale. Unii dintre noi chiar nu pot rămâne indiferenți în fața durerii. Undeva, în Rahova, într-o casă modestă, cu doliu pe ușă, o mamă îmbătrânește rugându-ne să-i aducem copilul înapoi.

text: **Liliana Petruș**
foto: **Octavian Tibăr**

The background of the page is a photograph of a person wearing a grey jacket, seen from the side and slightly from behind. The person's hand is visible near their face. The image is somewhat blurred and has a grainy texture.

interviu

**Dumitru Tinu,
directorul cotidianului *Adevărul*,
crede că se dorește din nou o
voce unică în presă.**

„Se încearcă discreditarea ziariștilor”

„Actuala putere a avut grijă să-și arondeze anumite instituții din presă și să-și impună controlul în unele situații, chiar controlul financiar, diverși reprezentanți ai partidului de guvernământ fiind sponsori sau finanțatori ai unor asemenea instituții de presă.”

„Nu avem la îndemână cătuș

– Domnule Dumitru Tinu, prima întrebare v-o adresez în calitate pe care o aveți de președinte al Clubului Român de Presă. De ce credeți că s-au înmulțit atacurile la adresa ziariștilor români? Au devenit ei atât de incomozi în societatea românească de azi? Este vorba despre o încercare de intimidare a lor, despre o tentativă de a suprima una dintre marile cuceriri de după Decembrie '89 – libertatea de exprimare? Există o primejdie reală ca presa să devină aservită în totalitate unor grupuri de interese politice sau economice?

– Clubul Român de Presă și-a manifestat această îngrijorare, pornind de la ultimul caz, cel care ne-a șocat, poate, mai mult decât altele; în prezența a zeci de persoane, într-un loc public, redactorul-șef al ziarului *Adevărul* a fost agresat și amenințat cu moartea. Există un fenomen general, anume acela că ziariștii – cei independenți – sunt, în ultima vreme, supuși, tot mai frecvent, unor presiuni. Sunt încercări de șantajare, de intimidare, și acest lucru se petrece în condițiile unei deteriorări a relațiilor interumane, degradării unor repere morale fundamentale din societatea noastră. Acest fenomen proliferă pe fundalul unei situații economice precare, al manifestării tot mai agresive a unor personaje care au ieșit din subteranele tranziției și care au invadat arena publică și încearcă să-i anihileze pe cei care, într-un fel sau altul, le încurcă interesele.

– Iar primii vizați sunt ziariștii.

– În județe îndeosebi sunt mai clare și mai puternice complicitățile între reprezentanți ai clasei politice și autoritățile locale. Acolo, încercări de a intimida presa se manifestă demult. În ultima vreme astfel de acțiuni s-au înmulțit și în presa centrală. Aceasta se petrece după un an de zile de coabitare a presei cu o putere mai dinamică, o putere care, mă refer în primul rând la Executiv, a dat dovadă că este mai decisă de a face reformă, de a merge spre integrare în structurile europene. Dar iată că, după un an de zile, pentru că multe lucruri le-a amânat sau le-a lăsat pe dinafară în mod deliberat, acum puterea și-a cam epuizat acest capital de încredere și este confruntată cu chestiunile grave, serioase, reale ale țării. Ei bine, în acest an de zile actuala putere a avut grijă să-și arondeze anumite instituții din presă, a avut grijă să-și impună controlul în unele situații, chiar controlul financiar, diverși reprezentanți ai partidului de guvernământ fiind sponsori sau finanțatori ai unor asemenea mijloace de informare în masă. Alte instituții de presă, sigur, din obediență, sau dintr-un exercițiu îndelungat al servilismului, s-au aliniat foarte repede la cerințele noii puteri. Totul – o spun cu un sentiment de tristețe – pe un fond de degradare a mediului de afaceri pentru presă,

ceea ce a făcut ca unele instituții de presă să fie strânse cu ușa, și să se alinieze servind puterea.

– Aceasta nu poate fi o scuză.

– Din păcate, au rămas puține ziare și televiziuni independente. Desigur, mă refer la presa angajată politic, nu mă refer la presa culturală, nu mă refer la alt gen de publicații; au rămas puține ziare, au rămas puțini ziariști care, în condițiile absenței, practic, a unei opoziții politice, mai au curajul să se bată pentru opiniile lor. Nu e deloc întâmplător faptul că ei au ajuns ținta unor asemenea agresivități. Și ar fi încă un lucru de spus.

– Vă rog.

– Se încearcă – și așa spune chiar cu un anumit succes la o parte a publicului – discreditarea ziariștilor prin diverse metode foarte abile, care amintesc de activitățile fostei Securități. Desigur, în rândul ziariștilor mai există persoane care au ajuns întâmplător, care se pretează la tot felul de compromisuri și murdării, mai sunt și persoane care nu au nimic comun cu jurnalismul. Se creează show-uri mediatice în jurul lor, ne sunt prezentați ca fiind colegii noștri, ca fiind reprezentativi. Cum să fie reprezentativi astfel de inși? Pot să mă refer la un astfel de caz?

– Desigur.

– Un om de afaceri are un trust de presă; nu-i nimic incriminant în asta. Dar acest om de afaceri e implicat într-un mare scandal financiar, nu sunt eu cel care să judece cât este de vinovat, altele sunt instituțiile care sunt acum antrenate în anchetă. În clipa în care a simțit că se apropie funia de par, a început să fluture o legitimație de

ziarist, spunându-le ziariștilor că este colegul lor, că este colegul nostru, încercând cumva să-și caute protecție cu această legitimație de ziarist. Prin asemenea mijloace se încearcă generalizarea, discreditarea noastră, pentru că lumea să spună, iată, aceștia sunt ziariștii. Nu mai vorbesc de posturi de televiziune, unul dintre ele mai zgomotos în ultima vreme, care își permit să ofere găzduire de patru, cinci, șase ore unor persoane care, prin însăși prezența lor, prin prestația lor, nu fac altceva decât să discrediteze munca de ziarist. Pericolele la adresa presei nu se exprimă numai printr-o agresivitate verbală sau fizică, se exprimă și prin...

– ...mijloace subtile...

– Da, prin mijloace mai subtile, de discreditare a ziariștilor, pentru că odată discreditați, ziariștii renunță sau mesajul lor devine indoielnic.

– S-ar putea ajunge din nou la o voce unică în presă?

– Eu cred că se dorește acest lucru. Din păcate, există și în rândul opiniei publice o anumită nostalgie cu privire la o presă așa-zis constructivă, la o presă blândă, la o presă care să se rezume doar să fie un fel de trâmbiță a ceea ce face Guvernul. Eu sunt uluit să constat reacțiile, mai ales în ultima perioadă, la unele evenimente grave care s-au petrecut în România. Este insistent vânturată această idee: „Dar ce aveți, domnilor? Lăsați Guvernul să lucreze”. Parcă presa nu-l lasă! Cei care au agresat presa și anumiți ziariști, în ultima vreme, au făcut-o folosindu-se tot de acest slogan: „Dar cine sunt, dom'ne, ăștia, să-și permită ei să critice pe primul-ministru, pe miniștri? Miniștrii sunt niște miniștri buni, sunt niște oameni inteligenți, cum își permit ziariștii să-i critice?” Așa e, se dorește o cumințire a presei. Eu cred însă, cel puțin în ceea ce mă privește, în ceea ce privește ziarul *Adevărul*, că asemenea încercări n-au nici o șansă de a se impune. Suntem din fericire încă mulți care gândim așa.

– Și totuși, iată, din sondajul care a apărut nu demult, rezultă că populația are mai multă încredere, de pildă, în lupta de combatere a corupției, are mai multă încredere în presă decât în instituțiile...

– Specializate...

– ...ale statului.

– Da. Când am spus că există o asemenea nostalgie am în vedere, evident, pe cei care sunt în continuare foarte pățimași atașați, după 12 ani, unor anumite formațiuni politice. Dar este un lucru extraordinar – și asta este țaria noastră – că însăși populația, în ansamblul ei, simte că presa este ultima instanță căreia i se mai poate adresa, simte că dacă n-ar fi presa, multe lucruri ar rămâne la fel și eu cred că asta trebuie să fie pentru noi cea mai mare încurajare.

– Statisticile pe care le prezintă Federația

e și revolver, dar noi scriem."

Mondială a Jurnaliștilor arată că meseria de ziarist nu este una dintre cele mai ușoare și chiar este o meserie supusă unor pericole.

– Este o meserie, prin specificul ei, expusă la pericole. Meseria de ziarist trebuie judecată și în funcție de zona în care lucrează ziaristii. Iată, în martie, va fi o reuniune a Asociației Mondiale a Ziarelor, din care face parte și Clubul Român de Presă, cea mai importantă organizație internațională a jurnaliștilor. Board-ul AMZ a fost convocat la Bogota, ca un gest de solidaritate cu ziaristii din Columbia, care sunt supuși unor presiuni incredibile. Numai în ultimul an, șase ziaristi au fost uciși, iar alții sunt răpiți, agresați, în plină stradă... Am luat un caz extrem; dacă privim meseria de ziarist într-o țară cum este aceasta, și nu este singura, avem o imagine a pericolelor care planează asupra ziaristilor. Dacă ne gândim la țările foarte liniștite, foarte dezvoltate, acolo pericolele și amenințările sunt categoric mai mici.

– Dar și acolo există.

– Într-o țară ca America, țară cu angajamente internaționale foarte mari în apărarea democrației, ziaristii de politică internațională, foto-reporterii, ziaristii de televiziune și chiar ziaristii de presă scrisă sunt și ei supuși uneori unor pericole; să amintim numai cazul Afganistanului, unde au fost uciși ziaristi din țările occidentale care s-au aflat în misiune. Pericole mari, amenințări foarte serioase există și în țările de tranziție, cum este și cazul României. La urma urmei, noi suntem și cred că o perioadă vom mai fi supuși la foarte multe presiuni – de la amenințările directe ale unor brute, cum a fost cazul în ultima perioadă, minți primitive care cred că își fac legea lor și care declară deschis că ei își fac propria lege, până la forme insidioase de presiuni, de intervenție.

– Puteți să dați un exemplu?

– Noi am avut un asemenea conflict cu fostul președinte al FPS care, pentru articolele critice scrise în *Adevărul* împotriva unor privatizări dubioase – unele s-au dovedit frauduloase și sunt procese și s-au dat și sentințe, dar la vremea respectivă noi le consideram doar dubioase – a luat măsura să interzică publicitatea pentru ziarul *Adevărul*. Trebuie să fac precizarea că publicitatea este sursa principală pentru existența oricărui ziar, oricărei reviste, oricărui post de radio și televiziune. Or, în cazul de față, iar se impune o precizare: dacă respectivul domn avea o firmă privată, dacă FPS-ul era firma lui privată, putea să ia orice măsură credea de cuviință, dar aici era vorba de o instituție a statului, iar banii pentru publicitate erau banii statului, banii noștri ai tuturor. Decizia de a sista total publicitatea în cel mai mare ziar din România este un abuz categoric, o aberație care nu trebuia tole-

rată de superiorii lui pentru că în acest fel el aducea un prejudiciu propriei instituții, o priva de faptul că anunțurile de privatizări pe care le dădea nu apăreau în *Adevărul*, singurul ziar care are acoperire națională totală, pentru că prin abonamente ajunge și în mediul rural, unde trăiesc 45% dintre români. Pericole? Au fost și vor fi în continuare la noi. Aceste brute, cum le-am spus, ieșite din subteranele tranziției românești, și care acum doar amenință cu moartea, acum doar ne atacă, nu știu pe unde, pe la ce posturi de televiziune, se rezumă la amenințări

– Suntem noi o țară normală din moment ce atâtea dezvăluiri referitoare la personaje importante rămân fără urmări?

– Clasa politică formată la noi nu a avut interesul să impună respectul față de lege. În primul rând au creat legi strâmbe, legi care să permită acte de corupție, au lăsat porțițe pentru foarte multe șmecherii și escrocherii; politicienii au fost preocupați în primul rând de binele propriu, în primul rând să-și statueze o serie de privilegii, și mai puțin de instaurarea respectului față de lege. Dacă ar fi existat respectul față

verbale, fac giubșlucuri din astea pe stadioane, îl pocnesc așa pe unul, îl fac cioroși, eu cred că asta deja trebuie să ne dea foarte serios de gândit, pentru că va veni și ziua când de la amenințarea cu împușcarea ne putem aștepta, prin rachete, prin diverși criminali plătiți, să treacă și la acțiune. Să nu ne amăgim, că nu e posibil.

– Ne place să spunem că presa este a patra putere în stat. În România este a patra putere în stat?

– Da, dar eu n-aș risca o ierarhizare. Aceasta este mai mult o metaforă, dar eu cred că presa reprezintă o putere în stat. Cel puțin în ceea ce ne privește, avem nenumărate exemple că suntem luați în seamă, că anchetele noastre, dezvăluirile noastre produc cutremure, determină schimbări, sigur, nu toate, ar fi absurd, nu este misiunea noastră să facem așa ceva, nu noi trebuie să schimbăm miniștri, nu noi trebuie să arestăm oameni corupți, nu avem în dotare câtuș și revolver, dar noi scriem.

de lege, dacă, pe de altă parte, justiția și-ar fi făcut datoria, dacă s-ar fi introdus în Constituție o prevedere clară cu privire la separarea puterilor în stat, și dacă aceasta ar fi devenit o normă sacră, în societatea românească, atunci asemenea situații ar fi fost de neimaginat. De pildă, un demnitar ca domnul Văcăroiu, implicat într-un mare scandal, nu și-ar mai permite să sfideze în continuare, să ignore dezvăluirile foarte clare, care privesc implicarea sa într-o chestiune necurată. Până la stabilirea în justiție a vinovăției, sigur, mai este o cale, e o altă problemă, dar discutarea deschisă, asumarea părții de responsabilitate care este la vedere, este obligatorie în orice societate normală. Din acest punct de vedere nu suntem o societate normală.

interviu de **George Arion**
foto: **Octavian Tibăr**

Recurs la Flacăra

Într-o dezbatere televizată despre semnăturile pe care și le-a pus pe unele acte bancare, Nicolae Văcăroiu, președintele Senatului, a încercat să se apere invocând

interviul acordat revistei *Flacăra* de către Cornel Nistorescu. Directorul *Evenimentului zilei* afirmase că „presa este coruptă”. Lăsând la o parte faptul că aceasta este

opinia respectivului jurnalist, chiar dacă presa ar fi coruptă, asta nu schimbă, vait, cu nimic, relevanța imprudenței (este un eufemism) de a-ți pune semnătura alături de cea a unui individ (Teodor Nicolaescu) care, azi, este în stare de arest.

În curând O apariție-surpriză pentru iubitorii de divertisment

Trustul de presă *FLACĂRA* va lansa pe piață o lucrare editorială de divertisment antologică, ea fiind alcătuită din materiale (careuri, enigmistică literală și versificată, caricaturi, epigrame, glume, schițe umoristice, aforisme etc.) apărute în revista realizată de N. Gh. Popescu-Rebus înainte de război și în actuala revistă „Rebus”, până în anul 1990.

Selecția materialelor făcându-se după criterii foarte riguroase, suntem siguri că toți cititorii și dezlegătorii noștri vor manifesta un mare interes pentru procurarea acestei antologii, mai ales că ea este realizată și la propunerea multora dintre ei. O ocazie unică de a veni în contact cu cele mai valoroase lucrări, semnate de cei mai apreciați autori, unii dintre ei cunoscuți condeieri.

A apărut numărul 3/2002
al revistei Rebus

Câștigătorii concursurilor din revista *Flacăra* nr. 1-2, 2002

Concursul

Editura Niculescu:

Mic Alexandru, str. Lalelei, Slatina

Concursul ICS:

Anton Florentina, Aleea Topolog nr. 2,
judetul Constanta

Năstase Tudor, str. Măgura Vulturului, sector
2, București

Pașca Aurel, str. Mirăslău 4, judetul Cluj

Concursul

Sankt Petersburg:

Petrișor Lucian, str. Doina, judetul Sibiu

Sandu Stelian, com. Săgeata, judetul Buzău

Samfira Daniel, str. Bucium nr. 1, judetul Cluj

Bărbulescu Eleonora, Intr. Dridu 3,
sector 1, București

Concursul Nemira:

Dărau Traian, str. Plaiului nr. 1,
judetul Prahova

Concursul Humanitas:

Băcilă Iosif-Jilavu, loc. Dalboșet,
judetul Caraș-Severin

Concursul Corint:

Petre Claudia Dana Mirela,
str. Ștefan cel Mare 109, Constanța

Concursul

Mașina de scris:

Balosu Florin, str. Măceșului nr. 2 B,
judetul Brașov

Rezultatele super-concursului din „Calendarul norocului 2002”

În urma tragerii la sorți, următorii participanți au fost desemnați câștigători la super-concursul din „Calendarul norocului 2002”:

- 1. TELEVIZOR –** Aurel MARIN – București, str. Timonierului nr. 7-9, bloc 104, scara A, ap. 18.
- 2. COMBINĂ MUZICALĂ –** Alexandru PĂDURARU – București, str. Liviu Rebreanu nr. 37, bloc M24, parter, ap. 4.
- 3. TELEFON MOBIL –** Nicolae SAMOILESCU – Comuna Domnești, Argeș, str. Eroi Frații Preda nr. 6.

Câștigătorii vor fi contactați de către redacție.

NICHITA
STĂNESCU

Îngerul
cu o carte
în mână

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor
domneavoastră este 18 martie 2002, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA „MAȘINA DE SCRIS”

Editor: Mașina
de scris

Acasă am telefon și Internet în același timp.

Cum?

Cu serviciul ISDN BRA (acces de bază ISDN).

Acum poți intra pe Internet de acasă, chiar dacă linia de telefon e ocupată. Pentru că serviciul ISDN BRA (acces de bază ISDN) asigură un flux digital care conține două canale de comunicație. Această înseamnă că, pe aceeași linie telefonică, poți realiza simultan, printr-o singură conexiune, două din aplicațiile următoare: convorbiri telefonice, transmisii fax, transmisii de date sau acces foarte rapid la Internet. Pentru instalarea ISDN BRA nu este nevoie de o nouă linie telefonică sau alte echipamente speciale, ci numai de modernizarea celei existente printr-o interfață specială asigurată de Romtelecom. Iar abonamentul lunar a fost redus la numai 300.000 de lei și este acum mai accesibil ca oricând.

Informații suplimentare despre acest serviciu la numărul de telefon 0800 07 800 (apei GRATUIT), la e-mail comercial@romtelecom.ro sau pe site-ul www.romtelecom.ro

ISDN

un super serviciu
oferit de

 ROMTELECOM

Localnicii se tem că n-o să mai aibă
nici loc de mormânt. Cimitirul este
scufundat în nămol:
„Ce-o să se-aleagă de noi, vom fi
aruncați cu sicriele în saramură?”

reportaj

Tragedia de la Ocenele Mari am prezentat-o, pe larg, în numărul trecut al revistei *Flacăra*. Sinistraților li s-a promis marea cu sarea: despăgubiri, locuințe noi, un dig de protecție împotriva viiturilor. Revenim asupra acestui subiect pentru că promisiunile autorităților nu au fost onorate. Mai mult, oamenii se așteaptă la un nou coșmar. Gura de iad căscată în dealul Teica se mișcă amenințător. În cavemă cad zilnic fâșii de pământ, resturi de gospodărie, copaci altfel gata de înmugurit. Pentru luna martie, se anunță o nouă revărsare de saramură.

Așteptând sfârșitul lunii

Iar o să crape pământul

Specialiștii institutelor de cercetări și proiectări miniere din Cluj, București, Ploiești și Petroșani au scormonit prin „subteranele” dezastrului de la Ocnele Mari. Verdictul este... un alt coșmar. Se va produce o nouă tasare de pământ, cel mai probabil în a doua jumătate a lunii martie. O cavernă subterană imensă, cu peste 2 miliarde mc de saramură, aflată în vecinătatea dealului Teica, se poate revărsa oricând. Gheorghe Radu, primarul localității, spune că asta ar fi Apocalipsa: „Gândiți-vă că s-ar crea un fluviu de dimensiunile Dunării, care ar mătura tot ce-i lese în cale. Lucrările la digul de protecție, proiectat în ideea de a prelua măcar vârful vîrului, ca să reducem efectele dezastrului, bat pasul pe loc, din

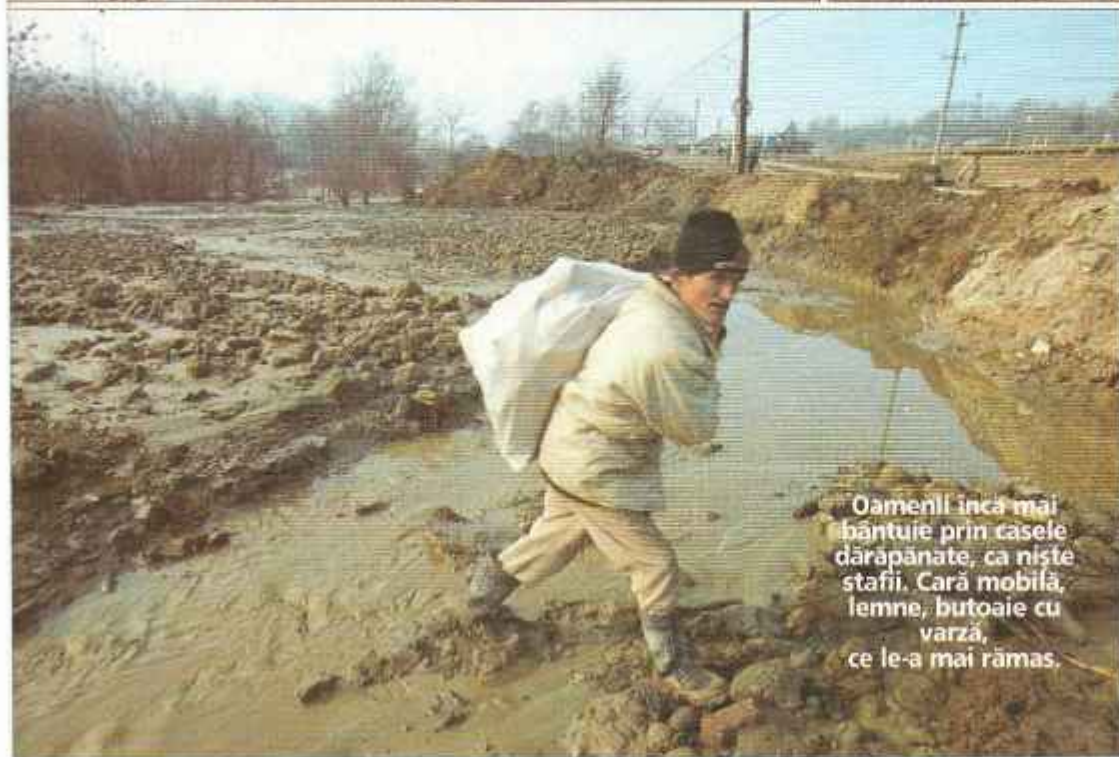
cauza că specialiștii nu s-au înțeles asupra soluțiilor finale. Cei de la Cluj spun una, cei de la București nu sunt de acord, Institutul din Petroșani susține altă variantă. Dîgul are termen de finalizare pe 15 martie, ceea ce nu se va întâmpla, de vreme ce, la ora asta, nici nu știm exact ce vrem să facem. Din aceleași motive s-au încetinit și lucrările la construcția caselor promise sinistratilor. Nu s-a căzut de acord asupra variantei de canalizare. Așa că viitura anunțată ne va prinde descoperiți.”

E o atmosferă sinistrală la Ocnele Mari. Oamenii simt că iar o să crape pământul. Armata de constructori, adunată de pe toate șantierele județului Vâlcea, ca să finalizeze digul de protecție, rupe rîndurile. Muncitorii

s-au plictisit să stea degeaba, așteptînd ordinul de lucru. Așa că se retrag, zvonurile sunt înfrîtoare. De ce să-și riște viața? Zecile de mașini și utilaje, a căror forțată dădea senzația că încă se mai poate salva ceva, bat în retragere. Până și jandamii s-au împuținat. Ce să mai păzească, liniștea și ordinea cui să mai apere? Numai localnicii rămîn pe loc. Ei nu au unde să se ducă. Și nici nu vor să-și părăsească gospodăriile. Dacă tot o veni sfîrșitul lumii, măcar să-i găsească acasă.

text **Liliana Petruș**

foto: **Octavian Tîbăr**

Oamenii încă mai bîntuie prin casele dărăpănate, ca niște stafii. Cară mobilă, lemne, butoaie cu varză, ce le-a mai rămas.

Abonamentul lunar la ZIUA costă doar 50.000 lei plus taxe poștale

**N
u
p
i
e
r
d
e
Z
I
U
A**

**A
B
O
N
E
A
Z
Ă
-
T
E
!**

ZIUA răsplătește fidelitatea cititorilor săi

5000 lei la chioșc sau 2000 lei acasă

Acum e momentul să te abonezi!

ZIUA are grijă de economiile tale!

Abonamentele se pot face:

- la orice oficiu postal, la poziția 1034 din catalogul publicațiilor, până la data de 25 ale lunii;
- la sediile noastre din str. Ion Câmpineanu nr. 4 și Casa Presei Libere nr. 1, Corp C parter, la telefon 222.22.55 sau 222.20.51;
- prin S.C. M.T. PRESS IMPEX S.R.L., b-dul Basarabiei nr. 256, sector 3, București, telefon 255 48 17 sau telefon/fax 255.48.15, 255.48.16.

Pentru abonamente în străinătate:

- la RODIPET S.A., telefon 222.41.26 sau 400.32.73, fax 222.64.07

Redacția: Str. Ion Câmpineanu nr. 4,
sector 1, București
Tel: 311.18.64; Fax: 310.31.19;
email: ziua@ziua.ro

Publicitate: Str. Transilvaniei nr. 2,
sector 1, București
Tel: 230.19.48, 230.01.84; Fax: 230.00.32,
email: ziuapublicitate@ziua.ro

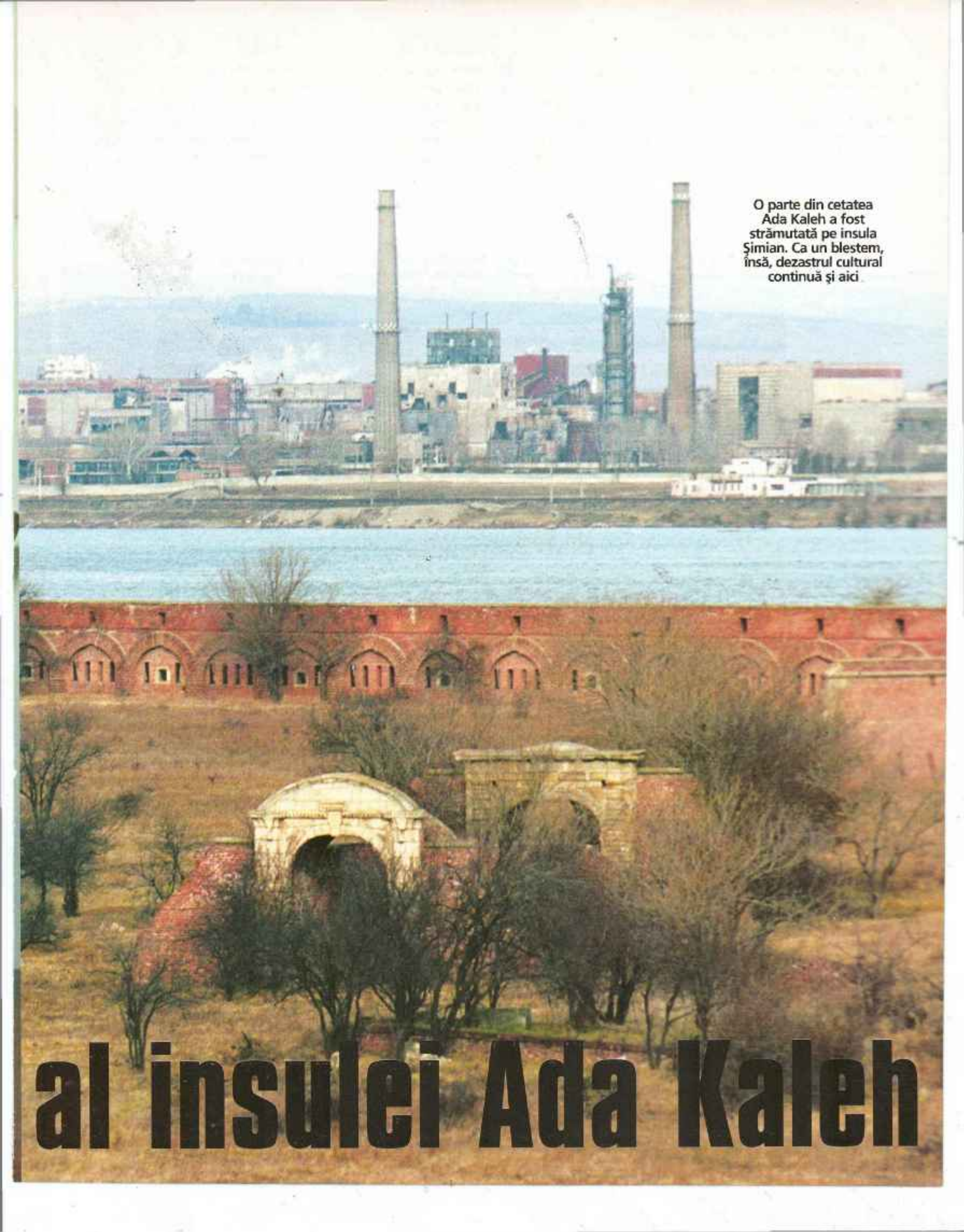
Suntem cu un pas înainte!

Dacă întrebi un om între 50 și 60 de ani ce îi spune numele Ada Kaleh, probabil va începe să-ți vorbească despre rahat turcesc cu arome, țigări fine, cafea la nisip. Alții își vor aduce aminte că au fost într-o excursie cu școala pe o insulă unde totul arăta ca în „1001 de nopți”.

Pentru majoritatea celor născuți după 1960 numele insulei Ada Kaleh nu înseamnă nimic. Am fost la Turnu Severin să aflăm dacă mai există oameni care au locuit pe insula scufundată din ordinul lui Ceaușescu. Am dat peste supraviețuitori, dar și peste un imens dezastru cultural.

reportaj **Somnul zbuciumat**

O parte din cetatea
Ada Kaleh a fost
strămutată pe insula
Șimian. Ca un blestem,
însă, dezastrul cultural
continuă și aici.

al insulei Ada Kaleh

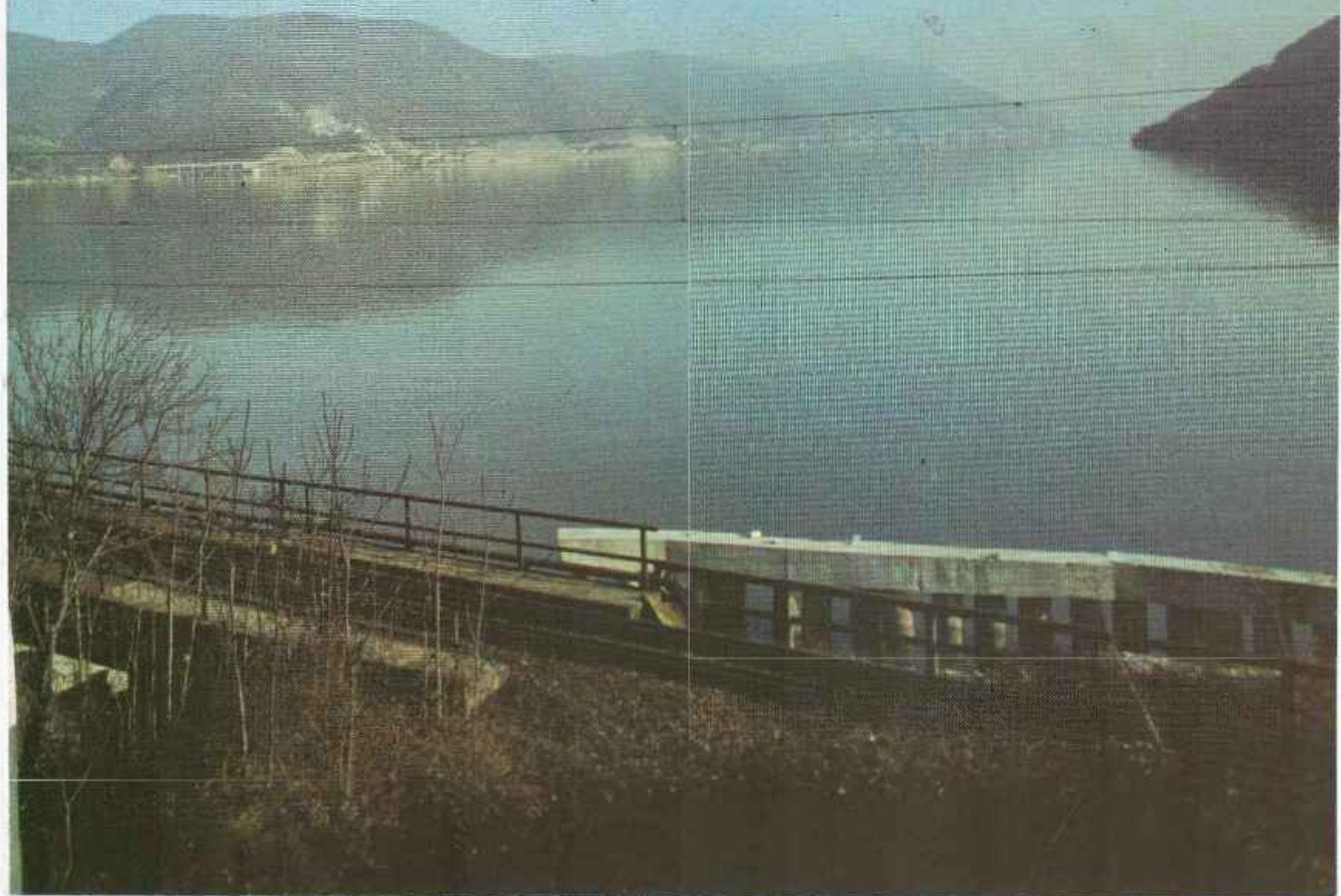
În 1969, când Nicolae Ceaușescu și dictatorul iugoslav Iosip Broz Tito au decis să construiască hidrocentrala Porțile de Fier-2, soarta insulei Ada Kaleh a fost tranșată repede. Fără mari scrupule, „cârmaciul” a decis ca lacul de acumulare al hidrocentralei să inunde Ada Kaleh. A fost o singură „problemă”. Insula, în integralitatea ei, era un monument istoric, avea o cetate din secolul al XV-lea (în traducere din turcă, Ada Kaleh înseamnă chiar „insula cetate”) aflată în patrimoniul UNESCO, clădiri vechi de sute de ani, o moschee în care slujiseră sau se rugaseră personalități ale islamismului medieval. Au existat proteste internaționale și

Ceaușescu, de ochii lumii, a promis că va demonta cărămidă cu cărămidă siturile istorice și le va muta ceva mai încolo, pe insula Șimian. A luat și ceva bani de la UNESCO pentru asta. A făcut însă tot ce l-a tăiat capul: moscheea a fost dinamitată, pentru ca nu cumva minaretul ei, ieșit din ape, să împiedice circulația pe Dunăre. Cam 30 la sută din cetate a fost demontată și reamplasată pe insula Șimian. La fel, câteva case vechi turcești au fost și ele strămutate. Până în 1989 exista un proiect care viza construirea unui centru turistic cu hoteluri, cârciumi și un muzeu Ada Kaleh pe insula Șimian. În 1990 proiectul a „înghețat”.

viaductul Ada-Kaleh

De pe parapetul șoselei apa lacului de acumulare pare liniștită. Ea acoperă însă cam 70 la sută din cetatea Ada Kaleh. O firmă de turism din Turnu-Severin vrea să aducă la viaductul Ada Kaleh americani bogați, care să facă explorări subacvatice.

Ruinele unor ruine

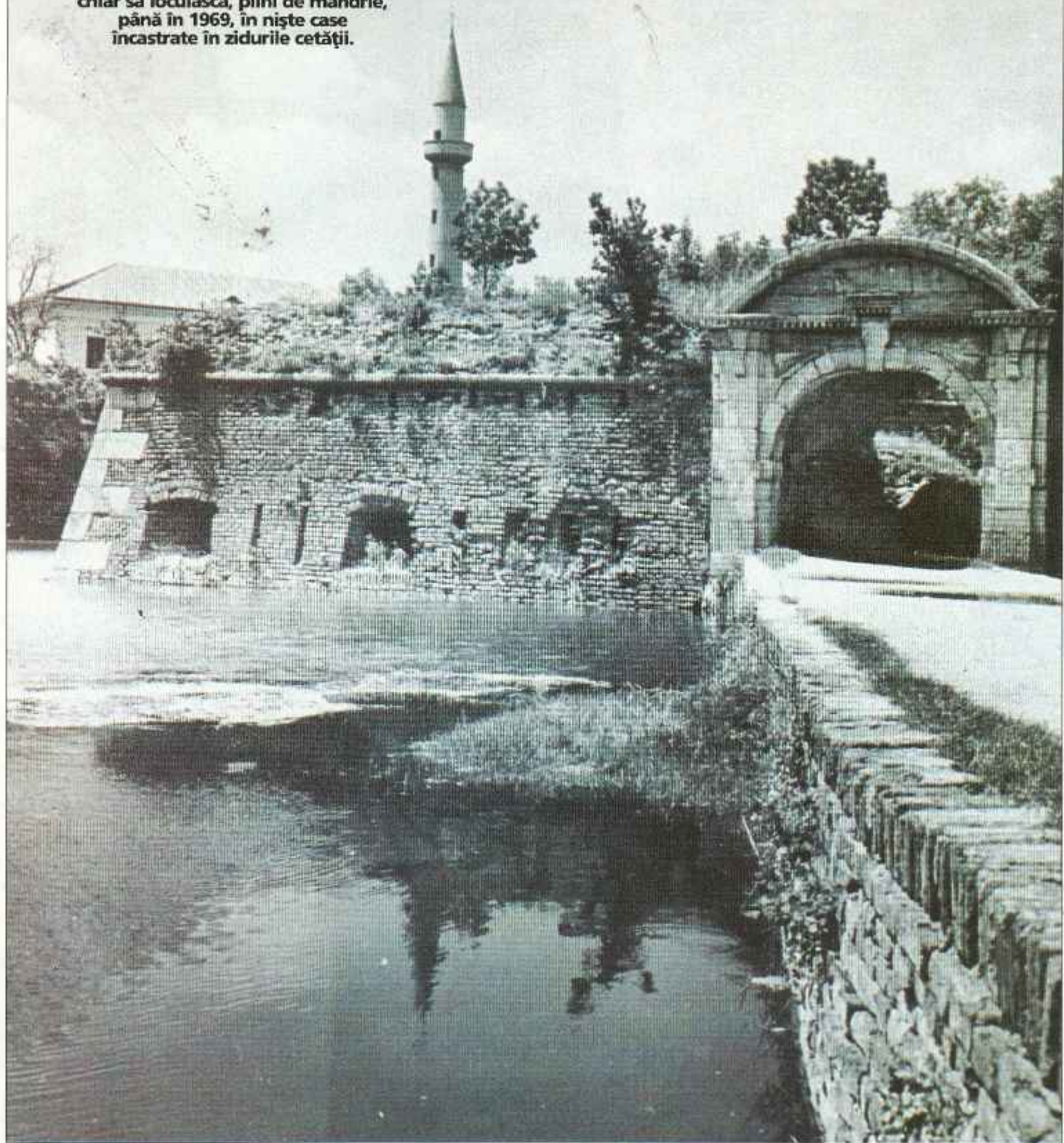
De la depărtare, insula Șimian pare un loc frumos. Când ajungi pe ea și vezi proporțiile dezastrului, ai senzația că te afli într-un imens cavou părăsit. Centurile de apărare și donjoanele cetății sunt ciobite, incomplete, năruite. Ulterior am aflat că s-au „servit” din cărămizile cetății totți cei care au construit ceva prin zonă, în ultimii ani, așa încât fiecare casă nouă de pe uscat din comuna Șimian, conține acum „urme de monument istoric”. Mizerii, gunoaie zac la tot pasul.

Din casele turcești, vechi, strămutate n-au mai rămas decât câțiva pereți amărați, gata-gata să cadă. Mai ceva ca niște *experti* în demolări, hoții de cărămizi „istorice” lucrează metodic, la structura de rezistență a zidurilor de apărare ale cetății. Cărămizile se transportă cu șalupa, cu barca de pescuit, cu barja. În timpul embargoului, ca să nu ajungă acasă cu barcile goale, contrabandiștii, după ce descărcău benzina la sârbi, opreau pe insula Șimian, să facă un plin de cărămizi.

A photograph showing a section of a brick wall on the left, constructed from reddish-brown bricks. In the foreground, a rustic wooden structure made of several long, thin logs or branches is leaning against the wall. The ground is covered in tall, dry grass. In the background, a line of trees is visible under a pale sky.

Sute de ani de istorie pot
să dispară în următorii
doi-trei ani. Cei care vor
material de construcții
din secolul al XV-lea
se „aprovizionează”
din ruinele
cetății Ada Kaleh.

În perioada interbelică, turcii de pe Ada Kaleh, deveniți cetățeni români, erau prosperi. Cu toate astea, ei nu au demolat casele lor tradiționale, pentru a-și construi unele mai mari. Urmașii vameșilor otomani de pe Dunăre au continuat chiar să locuiască, plini de mândrie, până în 1969, în niște case încastrate în zidurile cetății.

Profetul, dolarii și turcii

Din cimitirul turcesc de pe Ada Kaleh, vechi de peste 600 de ani, n-au rămas decât vagi urme pe insula Șimian. Profanatorii au doborât aproape toate pietrele tombale cu tărâncopul și fragmente din monumentele funerare cu turban în vârf au fost împrăștiate peste tot. Osemintele deshumate de pe Ada Kaleh fuseseră puse de-a valma, într-o groapă comună betonată. Cineva, care probabil nu știa că islamicii se înmormântează goi, fără podoabe, doar într-un giulgiu, a spart capacul de beton al gropii. Acum osemintele turcilor, trântite în devălmășie, sunt amestecate cu tot felul de gunoaie. Probabil că profanatorii au învățat oarece comerț de pe urma turcilor morți fiindcă, în mod bizar, craniile lipseau,

cu excepția câtorva, foarte deteriorate. Pe insula Ada Kaleh era înmormântat și Mersin Baba, unul dintre profetii importanți din religia islamică. El a murit lângă Orșova, în timpul unei acțiuni de misionarism. Monumentul său funerar, aflat acum și el într-o stare deplorabilă, a fost strămutat pe insula Șimian. După 1990, mormântul profetului a atras atenția mai multor oficialități laice și religioase din Turcia.

Prefectul regiunii Eskişehir din Turcia s-a arătat foarte interesat de o eventuală restaurare a cetății Ada Kaleh. Cum pentru refacerea parcului oriental al insulei era nevoie în primul rând de existența unei comunități turce, s-a pus chiar problema ca pe insula Șimian să fie colo-

nizați foștii locuitori de pe Ada Kaleh. Au avut loc tratative cu autoritățile române. Faptul că turcii vor băga bani a transpirat și tot felul de potenți locali, după unele surse chiar și parlamentari de Mehedinți, s-au îngâmădit să cumpere de la țărani pământ pe insula Șimian. Prețurile crescuseră amețitor, dar banii alocați de autoritățile turce nu mai ajungeau. Pentru răscumpărarea pământului și restaurări era nevoie și de sprijinul autorităților române. S-au făcut cereri peste cereri, atât pe plan local, cât și la Ministerul Culturii. Într-o proastă tradiție, cererile s-au înfundat prin diverse birouri. Între timp, monumentele transferate pe insula Șimian se tot degradează, riscând să dispară cu totul.

Insula Șimian nu are propriu-zis locuitori. Există doar un pichet de grăniceri format din trei soldați, amplasat într-o cazarmă în care ar putea să stea cel puțin un pluton. O parte din insulă, care conține și ea monumente istorice strămutate, a fost „redată agriculturii”, adică a fost împărțită, pe baza legii fondului funciar, unor țărani din zonă.

Urmașii ienicerilor

Geafer Islam și Nursen Durgut sunt doi dintre ultimii turci care au apucat să locuiască pe insula Ada Kaleh. În 1969, când insula a fost evacuată, comunitatea s-a răspândit care încotro. Într-un acces de „mărinimie”, Ceaușescu a permis unei părți a locuitorilor să emigreze în Turcia, sperând că în felul acesta guvernul de la Ankara se va mai îmbuna după scufundarea insulei. Cei care nu au ajuns în Turcia, s-au stabilit în mare parte în Dobrogea sau chiar la București. Doar trei-patru familii au rămas în Orșova, unde și-au construit case. Durgut are o cârciumă, Islam are o firmă de import-export, ambii s-au descurcat destul de bine în Orșova.

Din când în când se întâlnesc la un ceai turcesc, își amintesc despre viața de pe Ada Kaleh și fantazează pe tema unei eventuale reconstrucții a comunității pe insula Șimian. Amândoi au fost blonzi și au ochii albaștri, nu arată deloc a turci „clasici”. În secolul al XV-lea, înainte de bătălia de la Mohacs, pe Ada Kaleh a fost încartiruită o unitate de ieniceri al cărei rol era să controleze transportul pe Dunăre, să încaseze taxe vamale și să potolească eventualele revolte de pe mal. Fiindcă misiunea lor trebuia să se deruleze pe mai mulți ani, ienicerii au primit dreptul să-și aducă și familiile. Cei care n-aveau neveste, au răpit, după gust, sârboaise, unguroaise, nemțoaice sau românce de pe ambele maluri ale Dunării. Obiceiul s-a perpetuat, pentru a evita degenerescența, vreme de mai multe sute de ani, iar, cu timpul, a devenit mult mai pașnic. În secolul al XIX-lea, când la Orșova erau zile de târg, turcii din Ada Kaleh veneau să peștească fete. Fiindcă insula era porto-franco, adică pe ea nu se percepeau taxe vamale, turcii erau bogați și aveau mare căutare, chiar dacă fetele de măritat erau obligate să treacă formal la islamism.

Bunica lui Geafer Islam a fost nemțoaică, Durgut, la rândul lui, a avut o familie foarte metisată. Așa se explică fizionomia „nordică” a celor doi urmași ai ienicerilor.

Până în 1918, insula a fost a nimănui, un fel de zonă independentă. Nu făcea parte nici din România, nici din Iugoslavia, se afla teoretic sub jurisdicția autorităților religioase de la Istanbul. După primul război mondial, turcii din Ada Kaleh au fost obligați să aleagă din ce țară vor să facă parte: Iugoslavia sau România. În urma unui plebiscit au ales România, fiindcă majoritatea afacerilor lor se derulau pe malul românesc al Dunării. Regele Ferdinand le-a apreciat „avântul patriotic” și, printr-o lege organică, întreaga insulă s-a constituit într-un fel de structură comercială cooperatistă, în care fiecare locuitor a primit un număr fix de acțiuni. Tutunul tratat după o rețetă specială pe Ada Kaleh se vindea foarte bine, la fel și dulciurile, perioada interbelică fiind relativ prosperă, iar cei 500 de

locuitori ai insulei ducând-o destul de bine din punct de vedere material. După 1946, Gheorghiu-Dej mai întâi i-a deportat în Bărăgan pe locuitorii „suspecți” ai insulei, apoi, după 1956, i-a adus înapoi, ba chiar le-a dat dreptul să aibă vagi inițiative particulare, cum ar fi să-și deschidă cârciumi și mici magazine, și a fondat o fabrică de confecții care lucra exclusiv pentru armată, ceea ce asigura un loc sigur de muncă femeilor. În fiecare săptămână se perindau pe insulă câteva mii de turiști, iar Geafer Islam și Durgut erau foarte ocupați în acea perioadă. Ziua făceau pe ghizii pentru turiști, seara serveau pe la mese în cârciumi, noaptea ieșeau la pescuit pe Dunăre, iar dimineața vindeau în bazar peștii prinși. Li se părea că muncind or să prospere, în ciuda rigorilor regimului comunist. A fost doar o iluzie. În 1969, li s-a comunicat sec că trebuie să-și ia catrafusele.

În mod arbitrar autoritățile au considerat că strămutaților li se cuvine în schimbul gospodăriilor o sumă cuprinsă între 12.000 și 18.000 de lei, adică un sfert de mașină Dacia de familie. Străduțele înguste, casele orientale văruiți în alb, moscheea monument istoric, au fost înghițite de ape. Singura comunitate turco-islamică din județul Mehedinți s-a răspândit prin țară și prin lumea largă. E adevărat, autoritățile comuniste au botezat o porțiune de șosea din dreptul locului unde se afla insula „Viaductul Ada Kaleh”. În afară de nume, restul, sute de ani de istorie, zac undeva pe sub ape. Foarte restrânsa comunitate turcă din Mehedinți își păstrează cu greu identitatea. Sărbătorile religioase islamice ținute tradițional sunt doar o amintire. La sfârșitul Ramadanului, se mai adună 5-10 turci la cârciuma lui Durgut, iar cei bătrâni povestesc cum

Nursen Durgut: „Nu cred că mai există cineva care să știe să prepare dulciurile tradiționale de pe Ada-Kaleh.”

Geafer Islam: „Sunt convins că oamenii care ne-au pângărit cimitirul vor plăti pentru păcatul lor. Allah nu bate tot timpul cu parul.”

era „bairamul” acasă, pe Ada Kaleh. În cazul înmormântărilor situația e destul de dificilă. În Turnu-Severin există un cimitir islamic, dar nu există nici un imam care să officieze funeraliile. În cazul unui deces, familia celui răposat trebuie să stea cu cadavrul în casă zile-n șir până când poate fi adus imamul din București.

text **Toma Roman jr.**

foto **Octavian Tibăr**

În Turnu Severin există o cârciumă cu numele Ada Kaleh. Când intri în ea ai senzația că te afli undeva în haremul sultanului Mahomed al doilea. Ciudat, dar e amplasată la parterul unui bloc construit în cel mai pur stil sovietic. Proprietarul stabilimentului, Emil Popescu, este pasionat de istoria insulei inundate. A strâns documente, filme, mărturii despre Ada Kaleh. Colectionează obiecte de artizanat de pe insulă. Împreună cu Islam Geafer și Durgut, a bătut la zeci de uși, încercând să salveze ce se mai poate salva. Însă cei trei au senzația că se bat cu morile de vânt.

NOU! AGRICULTORI! NOU!

ÎMPREUNĂ CU
SOCIETATEA NAȚIONALĂ „TUTUNUL ROMÂNESC” S.A.
VĂ OFERĂ ȘANSA SĂ DEVENIȚI
MILIONARI!

ÎNCHEIAȚI CONTRACTE CU NOI, CULTIVAȚI
TUTUN ÎN 2002
ȘI ȘANSA VA FI REALITATE.
PREȚURI DE VÂNZARE-CUMPĂRARE

SOIUL DE TUTUN	CLASE DE CALITATE			
	S	I	II	III
Djebel	65500	55800	44000	16800
Molovata	51200	42000	30200	13300
Ghimpați		36200	29000	13200
Virginia verde		3200	2400	700
Virginia uscat la soare		27700	21800	8100
Virginia F.I.	72500	62800	47200	28600
Burley		34800	27100	13200
Bărăgan		27700	21800	8100

AVANTAJE GRATUITE:

60 g sămânță pentru 100 mp răsad;
20 kg folie pentru 100 mp răsad;
1,5 kg îngrășămintă pentru 100 mp răsad;
1 kg pesticide pentru 100 mp răsad;
200 kg îngrășămintă chimice pentru 1 ha cultivat acordate de
COMPANIA InterAgro S.A.

Se acordă un bonus de 10% din valoarea tutunului cumpărat suplimentar față de cantitatea contractată din clasele Superior și a I-a. Dacă în anul 2002 se depășește cu 10% cantitatea contractată pentru clasele de calitate Superior și a I-a, în anul 2003 se acordă un avans de 10% din valoarea cantității contractată în anul 2003.

Relații:

S.N.T.R. S.A.	01/12.62.87
F.F.T. ARAD	057/233.344
F.F.T. BĂRLAD	035/417.887
F.F.T. CRAIOVA	051/153.585
F.F.T. OCNA MUREȘ	058/871.112
F.T. TIMIȘOARA	056/192.979
F.F.T. RÂMNICU SĂRAT	038/562.163
F.F.T. TITU	045/650.537
F.F.T. URZICENI	043/255.268
F.F.T. VLĂDULENI	049/514.690

B1 TV mizează pe știri de București

Chiar dacă se află la început de drum, televiziunea București 1 nu se teme de concurență. Programele de știri au fost astfel gândite încât să ofere telespectatorilor o imagine distinctă asupra realității. În ce fel se va realiza această personalizare ne explică Horia Enășel, directorul programelor de știri de la B1 TV: „Încercăm să găsim subiectele noastre, care să ofere tot o privire asupra realității, dar din unghiul nostru de vedere. Asta ar însemna, pentru că ne chemăm București 1, să avem în principal știri de București, foarte bine făcute, și știri care să privească foarte clar cetățeanul bucureștean. În același timp, însă, vom da atenția cuvenită știrilor de interes național și internațional, pentru că vom începe, în curând, să emitem pe satelit. Mizăm pe originalitatea știrilor, pe o adecvare la mediul în care acționăm noi, ca televiziune. La ora actuală, suntem mai mult un post local. Aici stă și slăbiciunea, dar și tăria noastră.”

Mașini periculoase pentru sănătate?

Un expert suedez, Kjell Hansson Mild, a afirmat că mai multe modele ale mașinilor produse de Volvo ar putea provoca apariția leucemiei la copii și nașteri premature ale gravidelor. Modelele S80, V70 și S80 au bateria plasată în spate, iar cablurile care o leagă de bord ar emite un câmp magnetic cu mult peste nivelul normal. Firma a dezmințit această afirmație, spunând că nivelul câmpului magnetic este sub media normelor de securitate.

Punctul pe F

Afaceri cu statul român

Acum zece ani și mai bine nu ne vindeam țara. Ieșea poporul cu mic cu mare în stradă și, sub oblăduirea știm noi cui, urla de nu mai putea că nu dăm nici un petecut din cei ai nostru. Privind înapoi, astăzi, oricine poate constata că mentalitatea atât de defăimată la acea vreme de către cei câțiva intelectuali opozanți ai regimului și voinței populare a fost, de fapt, corectă. Numai că lozinca nu spunea chiar totul, căci, spre a nu ne induce în eroare, ar fi trebuit să sune: „Nu ne vindem țara, ACUM!” O vindem puțin mai încolo, după ce luăm întâi ce e de luat, și după ce încropim la repezeală câteva business-uri mioritice pe care să nu le clintească din locul lor călduț nici un american, japonez sau neamț care ar îndrăzni să ne calce pragul.

Anii au trecut, am făcut democrație, am făcut economie de piață, acum vrem în NATO și UE (mă rog, nu chiar toți, că pe unii nici măcar ambasadorii, cu toată diplomația lor, nu-i primesc pe acasă iar pe alții i-a apucat mila de dictatorii ofiliți prin celulele Europei), dar business-urile mioritice au început să scârțâie.

Oamenii descărăreți și-au dat repede seama că, în loc să se pună pe treabă, e mai rentabil să vândă ce nu au furat. Așadar, a venit momentul lui ACUM. Ușurel, cu pași mici, dar siguri, ne-am pus pe privatizare. Adică, în accepțiunea de-acum zece ani, pe vândut țara. Fabrici, combinate, uzine de toate felurile, vapoare, rafinării, romtelecoame, ferme, depozite de cereale, tutungerii, bănci și tot ce vă mai poate da prin minte.

Alexandru Arion

Nu cred – și cât mi-aș dori să greșesc – că în ultimii 12 ani a existat o privatizare cât de cât importantă (adică atelierele de cusut ciorapi de damă sau sifonările iese, pentru moment, din calcul) care să nu fi suscitată vreă cât de mică bănuială de necurătenie. Unele dintre aceste privatizări, dacă nu chiar majoritatea celor importante, au degenerat în scandaluri ale căror cuvinte-cheie din titluri sunt spăgă, trafic de influență, corupție sau bani pentru partid. Care partid? Orice partid. Aici nu a fost vorba de opoziție. Veți spune că presa minte de dragul unui tiraj în plus, de corupță ce e, vorba lui Nistorescu, sau din pură incapacitate de a discerne faptele. Sigur, o fi gazetarul român un maniac al teoriei conspirației, dar nici chiar așa. Cred că sămburele de adevăr al acestei situații tinde să devină mai mare decât fructul însuși. Ca la castană. Dovada? Dovada nu-i la noi, e la ei. La englezi. Acolo, niște ziariști cu vaste cunoștințe de geografie, au descoperit că Antilele Olandeze nu au fost încă anexate Regatului Unit, după cum credea premierul lor, al cărui partid, între altele, a primit vreo 200.000 de euro de la cel care ne-a scăpat pe noi de SIDEX. Cred că ai noștri, la citirea acestei fabuloase sume, au crezut că e vreo greșală de tipar, că prea sunt puține zerouri în coadă. Și să nu spuneți că nu e așa din moment ce fostul nostru premier „a refuzat” să fie plătit pentru o muncă grea și cinstită cu 700.000 de dolari...

Știristele de la Prima fac sport împreună

Vine, vine primăvara, și fetele țin cu tot dinadinsul să revină la silueta ideală. Săliile de sport au devenit neîncăpătoare, tocmai de aceea o parte dintre vedetele de la Prima TV au ales o sală foarte mare, în Regie. Și cum dimineațele sunt libere pentru crainicele de la știri, ele au ales un program matinal de activitate sportivă. Cristina Topescu preferă bicicleta și sauna, alternativ, în reprize scurte, pentru a intra gradual în efort, și dacă este oră de aerobic, participă cu plăcere. Magda Vasiliu se concentrează cel mai ușor când ora

de sport este condusă de un antrenor, pentru că ea nu urmărește să slăbească în general, ci doar să lucreze anumite părți ale corpului unde se depun dulciurile și făinoasele. De aceea merge pe exerciții ușoare cu greutate, pentru brațe, și multe abdomene. Adriana Mariș este cea mai independentă în programe, alegând, în funcție de starea de spirit și forma în care se află, un aerobic dinamic, sau un fitness, sau doar o baie de aburi, pentru dezintoxicare.

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
350.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1.
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **18 martie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA MILESCU

A M P L U S

INTERNATIONAL LTD.

vă invită să fiți prezenți la primul eveniment cultural al anului,

„Salonul de carte și presă București“

ediția a VII-a

6-10 martie 2002, Muzeul Național de Istorie
a României

Program de vizitare 10:00-18:00

Intrarea liberă!

Peste 80 de firme
expozante: presti-
gioase edituri, difu-
zori și importatori
de carte, agenții
literare, institute
și fundații cul-
turale, muzee,
institute de în-
vățământ su-
perior și re-
prezentanți
m a s s -
media

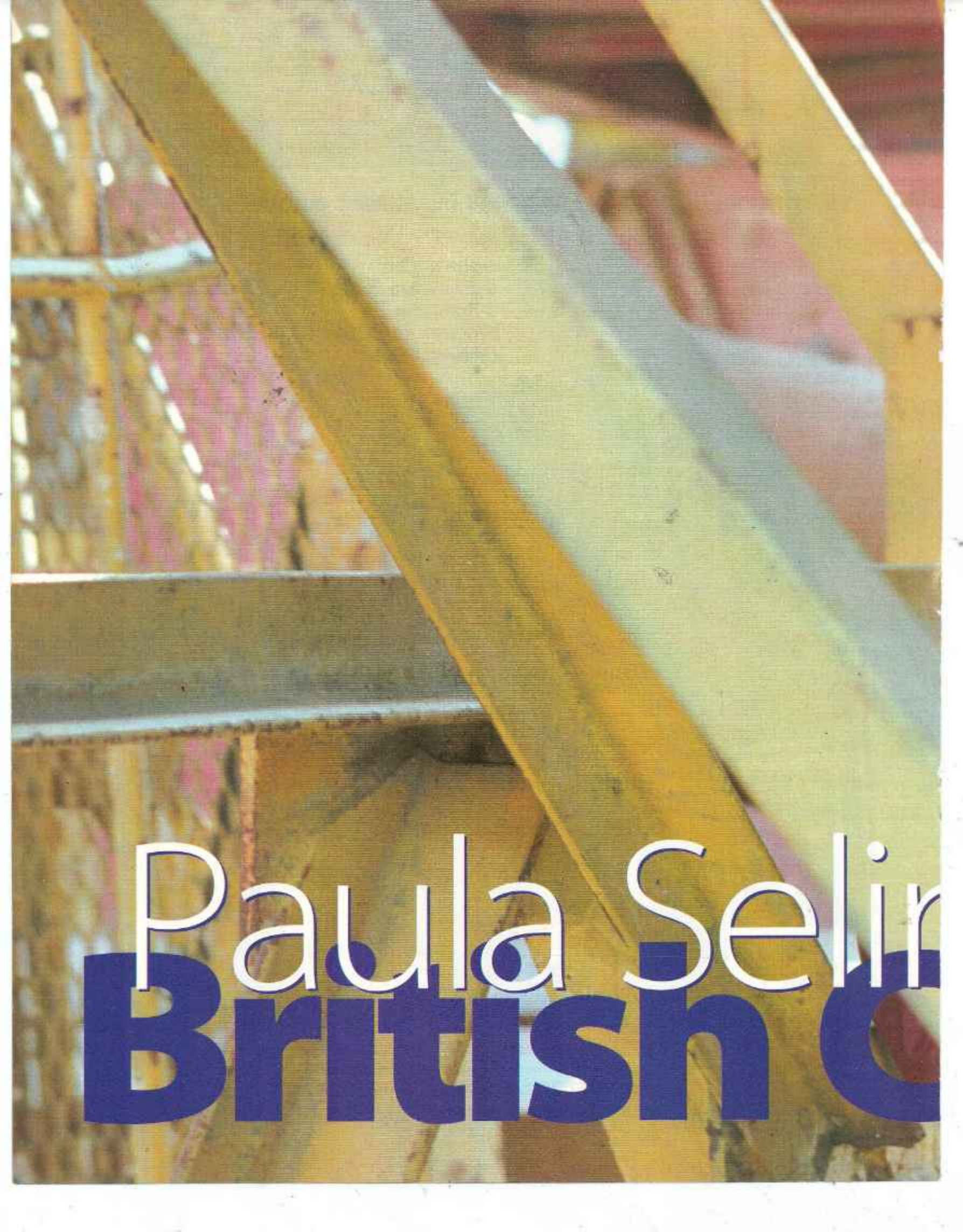
Expozanții
vă propun
să luați par-
te la: lansări
de carte, me-
se rotunde,
recitaluri de
poezie și mu-
zică, demon-
strații de măie-
strie artizanală,
manifestări oma-
giale, tombale,
concursuri și...
multe surprize!

O carte pentru orice vârstă la prețuri promoționale!

Informații suplimentare la Amplus International Ltd.:

Tel: 01/210.02.52; Tel/Fax: 01/211.08.69 și 01/211.27.87

Așteptăm cu plăcere vizita Dvs.!

Paula Selin
British C

Paula Seling visează
să albe un contract
cu o casă de discuri
din străinătate,
producții promovate
la nivel mondial
și o carieră
internațională.
„E un vis pe care
fiecare cântăreț
român ar trebui să îl
aibă. De fapt, acesta
trebuie să fie apogeul
unei cariere”,
spune ea

ng
cocktail

Nu este nici o nenorocire că și aici, în România, am fost respinsă la preselecția Eurovision. Dacă nu merit, nu e nici o supărare. Înseamnă că trebuie să îmi văd de drumul meu.

Paula are, din copilărie, o spaimă față de excavatoare. La propunerea revistei *Flacăra* și-a învins frica și a acceptat să fie fotografiată chiar în cuva unui excavator.

„Sunt o persoană de modă veche”

– Fiecare aventură are un început. Aventura Paulei Seling în Marea Britanie cum a debutat?

– Totul a început la Festivalul Internațional de muzică pentru copii la care Fundația Phoenix a fost organizator principal. Tony Hawks a participat și el cu o piesă pe care a interpretat-o o fetiță foarte talentată. Nu ne cunoșteam, dar Tony auzise despre mine de la organizatori. Noi doi ne-am întâlnit, de fapt, la petrecerea închiderii Festivalului. Interesant a fost că Tony a venit la mine și mi-a propus să ieșim pe un hol să cântăm împreună o melodie de a lui, a cărei partitură eu atunci am văzut-o. Am cântat-o și ne-am potrivit de minune ca voce. Abia apoi Tony mi-a spus: „Am încercat să vedem dacă suntem compatibile muzical pentru că eu am făcut un pariu (eu sunt genul de om care îi place să trăiască și cred că toată viața asta pe care o ai este un joc pe care trebuie să îl faci să fie unul foarte bun), și am pariat că în următorul an am să fac un hit undeva, pe glob”. Iar din acel moment lucrurile au decurs cu o viteză uimitoare.

– Ce a urmat după acel spontan duet live?

– Cei de la Channel 5 au auzit și ei de acest proiect și ne-au propus, mie și lui Tony, să participăm la emisiunea vedetei londoneze Gloria Hunniford, care este, dacă vrei, un fel de Mihaela Rădulescu mai în vârstă sau de Teo mai cuminte. Iar dacă tot ne duceam la Londra atunci ne-am gândit să realizăm și alte lucruri. Drept pentru care am vorbit cu Tony și ne-am hotărât să cântăm la *Kashmir Klub*. Este un loc unde vin vânătorii de talente, oameni din show biz, producători.

– Ai cântat doar tu și trupa ta, „7th Heaven”?

– Nu. Au participat mai mulți cântăreți, dar eu am fost singura din altă țară. Am avut avantajul că, fiind deja obișnuită cu scena, mi-a fost mult mai ușor să interacționez cu publicul. Londonezii au fost receptivi chiar dacă le-am cântat și în limba română. Apoi am mai cântat la *International Students House* și a fost un spectacol organizat pentru comunitatea română. Dar s-a dovedit că după show-ul din *Kashmir Klub* mulți londonezi au venit și aici să mă vadă. Este foarte interesant faptul că biletele s-au vândut mai scump decât la concertul lui *Kosheen*, o formație în vogă la Londra, care avea loc chiar în aceeași seară. Trebuia să cântăm o oră și jumătate, dar am ajuns să cântăm peste două ore. Publicul ne-a tot rechemat și se pare că trebuie să ne reîntoarcem pentru că le-a plăcut ce au văzut, iar această revenire va fi cu siguranță în luna mai. Practic în cele patru zile pe care le-am petrecut la Londra, pe lângă aceste concerte, am înregistrat trei piese pentru noul album și am avut o ședință foto pentru *Discovery*.

– Care este rolul tău și al lui Tony Hawks în documentarul *Discovery* despre România?

– Tony a mai fost în România de două ori în scopul documentării pentru o carte. Cum știe foarte multe lucruri despre România, cei de la *Discovery Channel* i-au propus să realizeze un documentar de 30 de minute care se va difuza în luna iunie. În documentar se prezintă câteva informații despre viața socială, despre economia României și alte lucruri interesante. Dar accentul este pus pe show bizul românesc. Iar aici intervin eu. În documentar va fi prezentată povestea despre cum

singurul lucru care m-a deranjat la Tony, într-un fel, a fost când el a uitat să înscrie piesa, pe care trebuia să o cânte la *Eurovision*, ca reprezentant al Marii Britanii. De fapt nu a uitat, ci a confundat data când trebuia înscrisă piesa și se pare că va trebui să așteptăm până la anul. Nu sunt foarte supărată pe chestia asta pentru că *Eurovisionul* nu este ceea ce era cândva. Probabil că eu nu mă includ în genul muzical cerut la acest concurs, dar mai era o șansă de ieșire pe piața internațională. Dar am lucrat cu mare grijă la acea piesă. Am stat în studioul de înregistrări trei zile,

Imagine dintr-un concert de la Ambasada României din Londra

eu și Tony ne-am întâlnit, despre vizita mea în Anglia, despre cum vom scoate acest *single*.

– Tot vorbim despre Tony. Dar, în definitiv, cine este și cum este Tony?

– Este un tip care face ceea ce vrea, cum vrea și când vrea. Este un tip căruia atunci când îi vine o idee o duce până la capăt numai pentru că așa vrea el.

– Să înțeleg că a devenit un model de viață pentru tine?

– Nu neapărat. Sigur, cât trăiești însușești de la oamenii de pe lângă care stai niște calități pe care le au. Și fiecare poate să fie un model pentru altcineva. Dar nu pot să spun că îmi place tot ceea ce face Tony. De exemplu,

ajungeam acasă la 3 noaptea și mă întorceam la 9 dimineața. Cred că piesa o vom face *single* și o vom scoate pe piață, pentru că merită.

– Te-a supărat foarte tare această necalificare?

– Eu mereu spun că lui Dumnezeu îi place să se joace cu noi. Eu sunt foarte credincioasă. Nu sunt o înrâcnănată. Cred că toate pe lumea asta au un motiv și un scop anume. Sunt convinsă că oricare ar fi drumul pe care îmi este dat să merg va fi, și asta depinde de mine, cel care să îmi dea satisfacția că am realizat ceva. Sigur că eu visez, dar nu e bine să merg prea departe cu visele pe care le am.

- Nu mi-ai povestit cum a fost la emisiunea Gloriei Hunniford.

- La emisiunea Gloriei Hunniford am fost foarte emoționată, atât de emoționată încât am uitat versurile cântecului. Eram atât de panicată să nu le uit încât asta s-a și întâmplat. Le scrisesem dinainte pe o hârtie și le-am repetat. De emoție însă... Dar mi-am revenit repede și am cântat piesa foarte ușor.

- În aceste patru zile ai avut câteva minute doar pentru tine. Ai reușit să vezi ceva din Londra?

- Stând foarte puțin acolo nu am prea vizitat Londra. Am vrut să vizitez centrul și când am ieșit pe Oxford Street m-am simțit șocată pentru că eu mă tem de mulțime. De fapt, e o mică senzație de claustrofobie când văd o mare de lume că vine spre mine, iar eu nici măcar nu văd pe unde să calc. Și aglomerația mă obosește. Același lucru mi s-a întâmplat și atunci când am venit în București. Mi-au trebuit doi ani să mă obișnuiesc cu aglomerația. Cât despre Londra, am reușit doar să fac turul orașului în mare, dintr-o mașină.

- Orice lucru are și un revers. Ce nu ți-a plăcut în Marea Britanie?

- Totuși nu sunt nici el așa de sfînt cum par sau așa cum îi credem noi. Au aceleași dovezi de vandalism ca și la noi: vezi telefoane rupte, vezi pereți scriși și scrijeliti prin metrou. Este aceeași neatenție la coșurile de gunoi care dau pe dinafară. Chestiile astea nu mă așteptam să le văd în Londra cu atât mai mult cu cât ei au puțin din felul nemțesc de a fi. Eu am niște străbunici nemți și mă recunosc foarte tare în felul lor de a fi atenți la ordine și ținută.

- Cum ai simțit că te-a întâmpinat presa la întoarcerea acasă?

- Mass-media a fost interesată de ceea ce mi s-a întâmplat acolo. Dar au existat unele publicații care au căutat nodul în papură. Un semn bun este că au găsit ceva ce să comenteze. Există o vorbă care pe mine mă consolează uneori: „Dacă mă vorbești de bine sau de rău înseamnă că exist”. Iar atunci când unele ziare consideră că trebuie să spună orice despre mine, cu toate că l-am făcut sau nu, asta înseamnă că e un lucru bun.

- Să înțeleg că îți place să fii bârfită?

- Nu, Doamne ferește! Eu sunt ultimul om căruia îi place să meargă la evenimente mondene sau care s-ar da peste cap să fie în atenția presei. Dar orice semn din presă, bun sau rău, este important pentru cariera mea.

- Ți cu toate astea tu vrei să intri în presă, mai bine zis în televiziune. De ce?

- Păi tocmai pentru asta. Mai mult pentru asta. Pentru că o parte care lucrează în mass-media poate că sunt buni la fotbal, poate că se apucă de cântat, pot să le dau lecții chiar eu dacă vor, dar mulți nu au ce să caute în această meserie.

- Televiziunea va fi următorul tău pas în carieră? Ce anume gen de emisiune ai vrea să faci?

- Sunt foarte nehotărâtă pentru că nu știu.

Pentru mine este prea devreme să am familie și copii. În afară de fanteziile pe care le aveam în copilărie, cum că o să vină alesul inimii mele călare pe un cal alb și o să mă ducă într-o lume perfectă, nu mi-am făcut nici un alt vis despre cererea în căsătorie. Dar oricum cred că va fi ceva foarte spontan.

Încă nu am reușit să mă autotestez, să văd dacă sunt sau nu potrivită. Sigur că voi realiza o emisiune de divertisment pentru că eu prin munca mea îi fac pe oameni să se simtă bine, nu să informez. Am lucrat mult în radio și îmi place această muncă. Iar la ora asta am două propuneri din partea unor televiziuni la care se discută acum. Și oricare ar fi decizia o voi lua împreună cu părinții mei. Sunt o persoană de modă veche și toate hotărârile le iau numai cu familia mea.

- Ai primit până acum vreo cerere în căsătorie?

- Am primit și cerere în căsătorie în direct la radio dar, așa, una serioasă, bineînțeles că nu.

- Se poate vorbi despre un „ei” în viața ta?

- Da. Și pot spune doar că este un tip foarte serios în prezența căruia mă simt așa cum ar trebui să se simtă o femeie: iubită și fericită. Dar sunt lucruri prea intime despre care nu vreau să vorbesc.

- Este cel cu care ai vrea să îmbătrânești?

- Da. Pot spune că da.

text Ruxandra Chivu

foto Octavian Tîbăr

fotografiile au fost realizate cu sprijinul restaurantului White Horse și al

SUT CARPAȚI S.A.

**Credite pentru
construcția
și achiziționarea
de locuințe**

**Credite pentru
achiziționarea de
bunuri de folosință
îndelungată**

**Contul personal
de economii**

VOLKSBANK
Romania

Încrederea Dvs. ne obligă

Frumoasă și rafinată, cu un bun simț care amintește de cărțile cu aristocrați. Timidă și modestă. Ușor crispată la începutul ședinței foto, tot timpul cu grija de a nu arăta mai mult decât i-ar conveni iubitului ei, ceea ce înseamnă că acesta este gelos. Sau nu?

Când era copilă, Letiția Badea își imagina că va intra în viață îmbrăcând rochia albă de mireasă. Credea că va urma cursul firesc al existenței impuse de societate. Însărcinată fără să fie căsătorită? Nu, așa ceva era imposibil, în accepțiunea ei. De când l-a cunoscut pe Ilie Dumitrescu a făcut exact opusul lucrurilor pe care le visa. S-a îndrăgostit de el, deși era un aventurier notoriu, pe deasupra înșurat. Doi ani, până ce acesta a divorțat, a fost protagonista unei relații interzise. Mai târziu l-a născut pe Toto, în acte Ilie Dumitrescu Badea. Nunta? Poate, cândva... Dar numai cea religioasă.

destăinuiri

Divă din viața lui Ili

Sunt înnebunită după
încălțăminte. Îmi
cumpăr de câte ori văd
ceva care-mi place, fără
să țin cont că mai am o
pereche asemănătoare ca
design ori ca utilitate. Nu
mă uit la bani, dau cât
de mult. Cred că
încălțăminte este
singura mea
extravaganță. Nici
pentru bijuterii sau
pentru haine nu am
această pasiune...
flămândă.

e Dumitrescu

Letiția are un magazin pe care-l aprovizionează singură cu produse din Italia sau din Franța. „Nu mă consider femeie de afaceri, pentru că nu câștig sume mari. O fac din pasiune.”

Letiția Bad

Niciodată nu i-a lipsit nimic. A avut o poziție privilegiată. Tatăl ei lucra în străinătate, asigurându-le celor de acasă un trai îmbelșugat. „Am avut chiar mai multe decât ceilalți. Nu m-am confruntat cu probleme și suferințe, nu am avut lipsuri majore. Am fost crescută cocoloșit, ferită de răutățile vieții.” Părinții Letiției nu au fost unii exigenți. „Mama chiar ne-a spus (mă refer la mine și la sora mea mai mică): „Dacă vreți să vă apucați de fumat, anunțați-mă. Vă cumpăr eu țigări scumpe.” Din acest motiv cred că nu am fumat.”

A terminat liceul **Zoia Kosmodemianskaia**, la filologie. La 18 ani neîmpliniți era deja studentă la Universitatea București, Facultatea de limbi străine, secția rusă-română. „A fost ceva conjunctural. Tatăl meu nu era de acord cu meditațiile, spunând că pe vremea lui numai copiii proști aveau profesor în particular. O vreme am făcut meditații pe ascuns, iar când a trebuit să mă hotărâsc ce facultate voi urma, mama i-a spus tatei că ar trebui să mă pregătesc în plus. Singura materie la care am putut să am ore suplimentare acasă a fost rușă, pentru că profesorul i-a fost recomandat de un coleg de birou, iar tata nu a putut să-l refuze.” Rusa nu i-a folosit niciodată, dar a învățat-o cu plăcere de mică. În facultate a avut ocazia să-și lărgască sfera cunoștințelor generale cu istoria și literatura poporului slav. Împinsă de la spate de mama ei, a intrat în lumea modei. La prima probă de costum de baie s-a furișat și a fugit. „Eram extrem de pudică. O naivă.”

▼ Care este povestea ta și a lui Ilie Dumitrescu?

— **Letiția Badea:** Ne-am cunoscut întâmplător la o prezentare de modă, în cadrul unei emisiuni televizate. Îl știam pe Ilie, era fotbalistul anului și, deci, inevitabil azeai de el în stânga și în dreapta. Nu aveam o părere foarte bună despre el, pentru că, mă rog, conjunctura a făcut să se spună despre fotbaliști că nu sunt serioși, că nu-și respectă familiile. Multe lucruri din-acestea, care acum, vă pot spune cu mâna pe inimă că nu sunt adevărate. Oamenii, când descoperă un defect, au tendința de a-l mări. Orice vedetă câștigă prin faimă, prin plăcerea de a da autografe, de a ști că este apreciată și pierde prin faptul că orice pas greșit sau orice vorbă nealocul ei sunt foarte aspru criticate.

— Cum te-a convins Ilie să-ți schimbi opinia?

— Eram o persoană foarte cuminte, din toate punctele de vedere. Eram așezată, nu căutam extraordinarul și aventura. În viață, de când l-am cunoscut pe Ilie, am făcut exact opusul lucrurilor pe care credeam că le voi

ea, între Toto și Ilie

face. Era un bărbat căsătorit, mai mult, era persoană publică, toată lumea știa ce e cu el. Oriunde mergeam cu el mă simțeam prost. Asta, din cauza mea, pentru că mă gândeam că toată lumea se uită la mine, spunând „Uite cu cine e Ilie Dumitrescu, uite ce fată neserioasă!”

– **El te-a ajutat?**

– M-a ajutat foarte mult să trec peste lucrurile astea. Am evitat să mai mergem în locurile publice. Îmi plăcea foarte mult compania lui, o doream, însă în parc, pe bancă, în mașină. Stăteam de vorbă ore întregi.

– **Faptul că era căsătorit nu a fost o piedică?**

– A fost mult mai greu ca eu să mă împac cu ideea de a fi cu el, însă caracterul lui și felul lui de pune problema erau fermecătoare. Dincolo de imaginea de bărbat fatal, Ilie era timid, sincer și cu mult bun simț. Niciodată nu s-a repezit la mine să mă sărute. Îmi doream să mă sărute, chiar îmi spuneam: „Doamne, nu mă mai pupă odată!”, dar experiența pe care o avea l-a făcut să-și dea seama că nu sunt una dintre acele femei care cedează imediat. A văzut că sunt altfel. Probabil că și din acest motiv am rămas împreună atâția ani, pentru că eu, poate, nu sunt cea mai frumoasă dintre femeile pe care le-a cunoscut. Poate tocmai caracterul și firea mea l-au determinat să stea cu mine. Cu mine, cel puțin așa s-a întâmplat. În fiecare zi descopeream o trăsătură pozitivă la el; iar acest lucru cred că este cel mai periculos. Atunci când ai o părere mai puțin bună despre cineva și începi să descoperi puncte pozitive, te legi extraordinar de mult. Încet-încet ne-am dorit să fim împreună.

– **Între timp el a divorțat. Din cauza ta?**

– Nu. Am înțeles că erau probleme dinainte de a mă cunoaște. A divorțat după doi ani, atunci când a considerat că este cazul să-și caute în alt mod fericirea. Nu știu de ce a făcut-o sau de ce n-a făcut-o mai devreme.

– **Te-ai simțit mai bine în momentul în care el a devenit un bărbat liber?**

– Bineînțeles. De ce să nu spun asta, e normal. Mi-a oferit mai multă siguranță. Niciodată nu i-am spus să divorțeze, n-a fost o presiune din partea mea, mai ales că știam că are doi copii. Eu am riscat. În viață nu știu unde te duce momentul. De-aia nu mai spun niciodată „Eu n-aș face asta”. Văd lucruri care mă intrigă și care-mi provoacă repulsie și mă stăpănesc, gândindu-mă că n-aș vrea să ajung în acea ipostază. Dar nu spun: „Eu sunt mult superioară, n-aș face asta.” Este foarte bine ca în viață să ai o conduită morală și să știi ce vrei, dar, în același timp, dacă ți se oferă

lucruri neprevăzute, este necesar să fii pregătit să le accepți.

– **Am înțeles că nu vrei să te căsătorești.**

– Nu că nu vreau, dar ne-am obișnuit așa. Idealul meu a fost, bineînțeles, să mă căsătoresc, să am o familie. Între timp m-am maturizat, am crescut și am început relația cu Ilie altfel. Acum, pur și simplu nu simt lipsa unei căsătorii. Iar noi ne comportăm ca și cum am fi căsătoriți. Avem o căsnicie, avem o familie. Poate ar trebui să ne cununăm religios, pentru că sunt mulți care ne spun că nu e bine așa, că nu e normal. Dar, odată ce ai trecut de un moment și te-ai obișnuit într-un fel, e foarte greu să-l schimbi sau să faci un pas pe care ar fi trebuit să-l faci la început. Am auzit atâtea cazuri de oameni care au stat împreună ani de zile, apoi s-au luat și în scurt timp au divorțat. Nu știu ce schimbă această căsătorie. Dacă aș face-o, ar fi mai mult pentru ceilalți. Părea mea este că pe un bărbat și pe o femeie nu-l leagă niște acte.

– **Toto?**

– El nu realizează ce înseamnă să fii căsătorit sau nu, că pe mami nu o cheamă ca pe tată. Sunt convinsă că societatea lor nu va mai fi la fel ca a noastră. Vor fi mult mai deschiși, mai înțelepți.

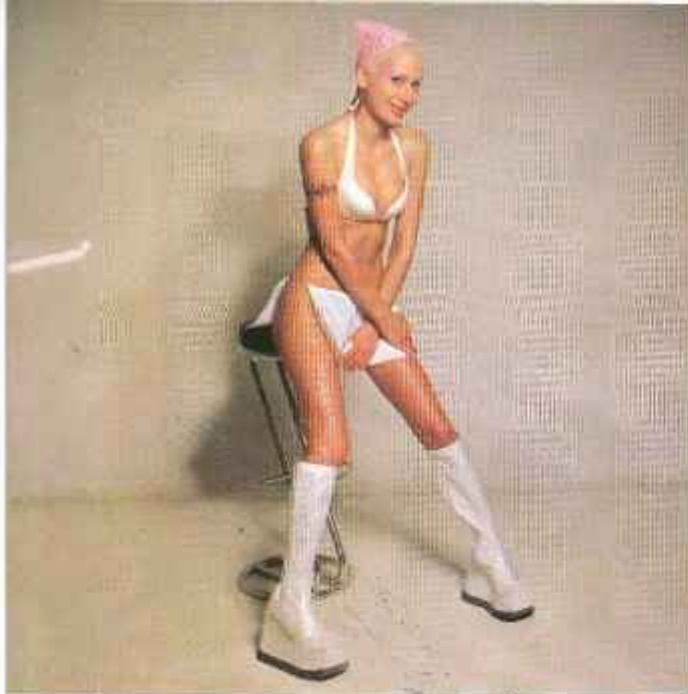
text: **Carla Mihăilă**

foto: **Florin Ioniță**

„Nu știu ce fel de mamă sunt, dar știu cum mi-ar plăcea să fiu: bună, înțelegătoare, blândă. Încerc să-l cresc pe Toto astfel încât el să devină un om cald, să știe ce vrea de la viață. Nu-l mint niciodată. Nu sunt adepta bătăii, pentru că nu suport ca un copil să fie persecutat. Totuși, vreau ca atunci când mă uit mai urât la el, să înțeleagă că a făcut ceva rău.”

De aproape doi ani Cătălina Toma studiază și meditează ca să devină budhistă. Și-a făcut ordine în viață, și-a triat prietenii... A ales să trăiască izolată de restul lumii, ca să nu fie influențată negativ. A scos un album care exprimă clar și limpede stările prin care a trecut: unele pozitive, altele negative, și vreo câteva... mai hot (sexuale). L-a numit *Who's the Woman*, fără să vrea neapărat să dea o replică pentru *who's the man*, vorbă care îl proclamă pe bărbat superior femeii.

Cătălina Toma

nu suportă ignoranța oamenilor

Apropierea Cătălinei de lumea budhistă nu s-a petrecut printr-un ritual. A cumpărat întâmplător o carte, *Zen*, pe care nu a mai lăsat-o din mână decât atunci când a ajuns la final. A realizat cât de atrasă este de dogmele promovate de budhiști. A înțeles că drumul ei trebuie să urmeze calea ce o ajută să se detașeze de mediul înconjurător. „Totul, spune ea, se întâmplă în interior. Este o formă de «autism». Nu aceea pe care o știm cu toții. Meditezi în lumea ta interioară, iar acest lucru te ajută, pentru că atunci când ieși, o faci mult mai curat, mai pur, încărcat de energie pozitivă.” A încercat să schimbe viețile unor prieteni, care o influențau într-un fel sau altul, dar nu a reușit. I-au reproșat că este... masochistă. Așa încât a hotărât să rărească întâlnirile cu unii, iar cu alții chiar să le anuleze. După doi ani de viață mai retrasă, poate să spună că o enervează ignoranța oamenilor. „Marea majoritate nu dorește decât să aibă o carieră, bani, mașini, să facă sex și nimic altceva. Viața nu se reduce numai la atât. Este important să cauți răspunsul la întrebările: de ce ai venit aici?, de ce nu în altă parte?, de ce ești ca spirit?” Cătălina știe că nu este budhista perfectă. De fapt, ea este o *boddysattva*, adică adepta budhismului ce alege să trăiască în viața murdară. Nu se poate compara cu acei călugări care își dedică viața credinței, ritualurilor, rugăciunilor. A învățat, însă, că Dumnezeu este pretutindeni. „Este ceva nevăzut și greu de perceput de mintea umană. Dacă evoluezi foarte mult, ajungi să ai răspunsurile. De fapt, din acest motiv meditezi, nu o faci alurea.” Cătălina spune că budhismul este o

formă mai evoluată a credinței în Dumnezeu. Își dă seama că, în acest aspect, intervin foarte mult convingerile personale. „Nu-mi plac chestiile astea: mă duc la biserică, în grup, să mă închin. Mi se pare o ignoranță ieșită din comun.” Nu se contrazice budhismul cu operațiile estetice?, am întrebat-o la finalul

întâlnirii noastre. „Poți să modifice materia, poți să faci ce vrei cu ea. Important este să nu lași spiritul atins. El trebuie să fie intact. Este nevoie de o tărie de caracter ca să nu permiți să pătrundă informații în subconștient, despre care, în termeni neconvenționali, se spune că este mai conștient decât conștientul.”

Who's the Woman este un titlu ușor metaforic, ușor comic. Nu trebuie luat chiar în serios. Nu am venit cu un egocentrism ieșit din comun: «Știi ceva, eu sunt cea mai tare!», ori *Who's the fucking woman?*, așa că, gura mică. Nu. Este o formă de mișto.

Anda Adam: „Eu și Cătălina ne înțelegem bine, deși toate ziarele s-au înghesuit să afirme că suntem rivale; doar pentru că abordăm același gen muzical... Noi însă nu ne-am certat niciodată și amândouă suntem de părere că în lumea aceasta este loc pentru toți. Ea se simte bazată pe ceea ce face, eu la fel. Pot să spun despre Cătălina că nu este ceea ce pare la televizor, așa cum și eu, în realitate, am în viața particulară trăsături diferite de cele care țin de imaginea publică. Ne întâlnim destul de rar, pentru că amândouă suntem extrem de ocupate. Ieșim la un film sau la un suc și, din când în când, ne sunăm, ajungând invariabil la fraza: «Hai, fată, să ne luăm ceva de îmbrăcat!»”

Radu Groza, director marketing Media Services: „Deși Cătălina se așteaptă probabil să spun că este o fire dificilă, n-am s-o fac. Este una dintre cele mai importante voci din muzica românească și o profesionistă în adevăratul sens al cuvântului. Își dorește mai mult decât se poate obține în România. O felicit pentru asta. În particular, este o fire sensibilă, cu simțul umorului.”

prima

trebuie doar să crezi

MAMA SAU FIICA?

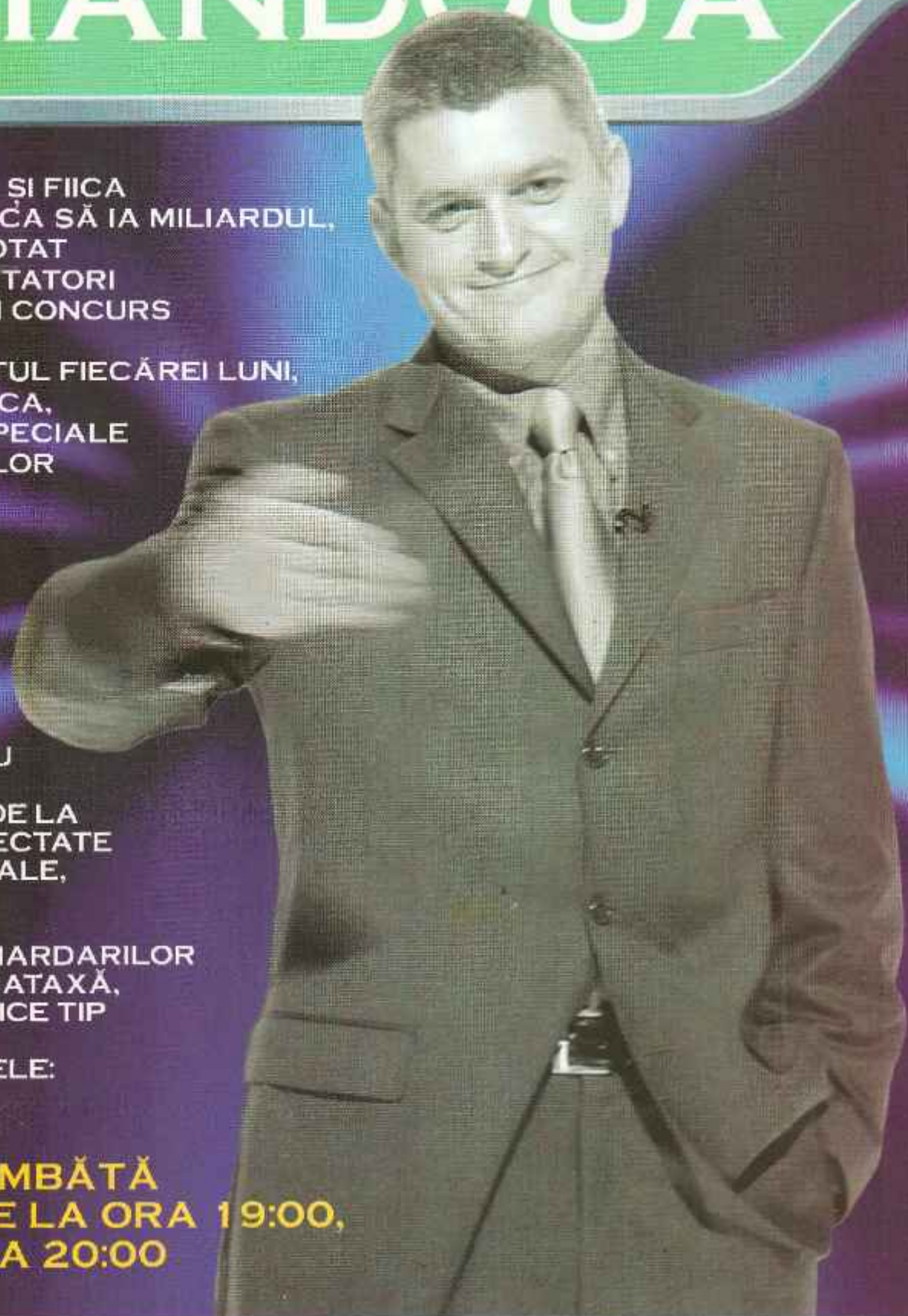
MILIARDAR

AMÂNDOUĂ

CORECT!
PE 9 MARTIE, MAMA ȘI FIICA
ÎȘI UNESC FORȚELE CĂ SĂ IA MILIARDUL,
ÎN SPECTACOLUL VOTAT
DE MII DE TELESPECTATORI
DREPT CEL MAI BUN CONCURS
DE TELEVIZIUNE.
ÎN PLUS, LA SFÂRȘITUL FIECĂREI LUNI,
SÂMBĂTA ȘI DUMINICA,
AI DOUĂ EMISIUNI SPECIALE
DEDICATE CUPLURILOR
(SOȚ ȘI SOȚIE).

VREI SĂ TE ÎNSCRII?
DIN 10 FEBRUARIE
O POTI FACE DIN NOU
LA 01-891.39.39
(NUMĂR APELABIL DE LA
TELEFOANELE CONECTATE
LA CENTRALE DIGITALE,
29.000 LEI/MIN.)
SAU LA NUMĂRUL
DE PE CARTELA MILIARDARILOR
(NUMĂR FĂRĂ SUPRATAXĂ,
APELABIL DE LA ORICE TIP
DE TELEFON;
COSTUL UNEI CARTELE:
15.000 DE LEI).

**ÎN FIECARE SÂMBĂTĂ
ȘI DUMINICĂ DE LA ORA 19:00,
LUNI DE LA ORA 20:00**

interviu

Și-a petrecut întreaga carieră, treizeci de ani, lucrând în Franța la o singură bancă – Societe Generale. A venit în România de mai puțin de un an dar, deja, a vizitat majoritatea celor 180 de agenții pe care BRD – GSG le are în toată țara, scopul său fiind acela de a menține o imagine renumită cu oamenii. Vrea să transforme mentalitățile învechite, să aibă o concurență la nivelul băncii la care lucrează, să schimbe, prin performanța și calitatea serviciilor pe care le oferă, părerea românilor despre sistemul bancar care i-a păcălit pe mulți. Într-o țară în care unii conducători de bănci au devenit nedorite vedete mass media, aproape nimeni nu-l cunoaște pe domnul Patrick Gelin, director general al uneia dintre cele mai solide bănci din România, BRD – GSG.

Catastrofele b

ancare au rămas în spatele nostru

„Punctul forte al ofertei BRD

– 30 de ani la Société Générale în Franța, aproape un an la BRD – GSG în România. Cum a fost primul an de activitate aici?

– Din punctul de vedere structural al economiei românești, 2001 a fost un an mai bun decât precedentul, deci eu am ajuns aici într-un moment propice. Sigur că, din același punct de

vedere, economia românească este încă un enorm șantier iar sistemul bancar românesc din acest moment aduce cu sistemul bancar francez de acum 20 – 25 de ani. Asta este, dar România trebuie să avanseze pe un drum pe care au mers atât Franța cât și celelalte țări ale Europei occidentale între 1980 și 2000.

– Din nefericire, însă, țara noastră a cunoscut în ultimii zece ani câteva dezastre financiare și bancare care au avut urmări grave atât în plan economic cât și – sau poate mai ales – în plan social. Însăși instituția băncii a pierdut mult din încrederea oamenilor. În aceste condiții, credeți că sistemul bancar românesc este un sistem viabil sau poate oricând să ciacheze?

– Eu cred că marile catastrofe sunt în spatele nostru. Situația este, astăzi, mult mai bună decât era acum doi – trei ani. Pe de altă parte, este foarte posibil ca în această țară să fie, încă, mult prea multe bănci mici, iar România nu reprezintă, deocamdată, o piață în expansiune suficientă pentru a justifica prezența lor. Ținând cont de aceste condiții obiective ale pieței, atunci când ești o bancă mică poți fi ușor obligat să faci niște lucruri nu întotdeauna „satisfăcătoare”. În România, deocamdată, nu e loc pentru toată lumea și, pe de altă parte, cred că ar trebui mai multă atenție asupra celor care înființează și conduc băncile aici. Oricum, testul pentru sistemul bancar românesc va fi anul 2003, o dată cu terminarea restructurării Băncii Agricole Raiffaissen – care, sper din tot sufletul, să însemne un succes – și cu privatizarea BCR, aspecte care vor schimba fundamental fața sistemului bancar. Noi, BRD – GSG, dorim sincer ca atât Banca Agricolă Raiffaissen cât și BCR să devină niște concurenți care să lucreze așa cum o facem și noi. E foarte adevărat că pentru români problema bancară reprezintă un punct sensibil; e o situație cu care ne confruntăm și noi, și BCR, și celelalte bănci. În principiu, cred că e vorba despre o hipersensibilitate a românilor la problemele financiare – explicabilă, de altfel, în contextul actual –, o problemă de comunicare a băncilor dar și despre o problemă a mass media de prezentare corectă a ceea ce e adevărat și ce nu, de departajare fermă a lucrurilor care nu sunt clare sau corecte.

– Ce face BRD – GSG pentru a câștiga încrederea românilor?

– Eu cred că, deja, avem încrederea românilor. Când ne-am privatizat aveam 10 la sută din piață iar acum avem aproximativ 20 la sută. În spatele acestei creșteri, practic o dublare a audienței băncii în numai doi ani, se găsesc mulți factori, printre care prezența unuia dintre cele mai importante grupuri financiare din Franța și din Europa.

– Care este diferența între serviciile pe care le obține un client al BRD – GSG în România, față de cele pe care le obține un client al Société Générale în Franța, de exemplu?

– În ceea ce-l privește pe omul obișnuit, „persoană fizică”, pot spune că nu există diferențe

"GSG este relația cu publicul"

foarte mari. Singurul lucru pe care realmente nu-l putem oferi aici este întreaga gamă de metode de economisire moderne pentru că acestea se bazează pe o piață financiară stabilă pe care nu o avem în România. Aici, perioada maximă a unui produs de economisire este de 1 an, datorită instabilității leului, pe când în Franța există produse care au o durată de câțiva ani. De asemenea, este vorba despre toate noile dezvoltări ale **e-business** - ului care, chiar și în Europa, nu reprezintă deocamdată decât aspecte marginale și puțin importante în sistemul bancar. Restul produselor sunt în mare parte aceleași, cum ar fi card-ul care s-a banalizat, deja, și în România, ca și în Franța, creditul de consum care se dezvoltă extrem de bine, asigurările de viață...

- Dar în ceea ce privește serviciile adresate firmelor?

- Din acest punct de vedere situația nu mai este comparabilă. Una dintre cauze este faptul că firmele românești sunt, încă, destul de fragile, au evoluții financiare imprevizibile și "delicate", dacă le analizezi, iar produsele care li se adresează sunt, în consecință, puțin sofisticate. Dar trebuie să spun că toate produsele la modă acum în Europa de vest adresate companiilor au apărut pe piața occidentală abia acum câțiva ani, așa că nu va trece foarte mult până când le vom putea oferi și aici.

- Când credeți că piața financiar - bancară din România se va alinia la nivelul celei din Europa occidentală?

- Dacă BCR se va privatiza și dacă Banca Agricolă Raiffeisen va reuși în operațiunea sa de restructurare, în doi - trei ani vom avea un peisaj bancar - din punctul de vedere al băncilor comerciale - obișnuit, comparabil cu orice țară europeană. Evident, o altă condiție este ca mediul economic să se mențină măcar la același nivel ca acum. Din contră, în ceea ce privește piața financiară, aș fi mult mai prudent în prognoze.

- Care este punctul forte al ofertei BRD - GSG?

- Cred că punctul forte, care, însă, mai trebuie îmbunătățit, este calitatea primirii clientului, a serviciilor pe care i le oferim și, în general, a relației pe care o avem cu acesta. Cred că, în medie, clientul nostru este mai bine primit și mai bine tratat la BRD decât în altă parte, că produsele noastre sunt mai bune decât ale altora și că întreg ansamblul de informații care preced produsul și îl urmează, funcționează relativ bine.

- Dar punctul slab?

- Punctul slab, pe care clientul nu-l vede deocamdată, este faptul că sistemul nostru informatic nu e în totalitate adaptat cerințelor comer-

ciale. Evident că sperăm să rezolvăm în cel mult un an această problemă.

- Care este relația cu angajații pe care îi conduceți?

- Eu încerc să comunic cu oamenii cu care lucrez, fie că o fac direct, fie că o fac prin intermediul departamentului specializat din cadrul băncii. Toate sectoarele băncii sunt într-un proces de schimbare, de înnoire, lucru pentru reușita căruia e nevoie de multă comunicare. Pe de altă parte, în cultura tradițională a băncii, departamentele sunt foarte compartimentate,

comunicare într-un cerc, totuși, restrâns de persoane care au interese, în mod evident, comune?

- Pe de o parte, cred că o cauză e statutul diferit pe care îl au băncile în România. BCR este o bancă de stat și funcționează în continuare precum o bancă de stat, Raiffeisen este la început, sucursalele băncilor străine au strategii foarte diferite, iar noi suntem singura bancă comercială privatizată cu un acționariat care cuprinde o bancă occidentală. Pentru moment suntem izolați pe piață... Pe de altă parte, nu cred că

lucrătorii neavând, de cele mai multe ori, șansa de a discuta, de a-i cunoaște pe cei care lucrează alături de ei. Eu încerc, de pe poziția pe care o dețin, să schimb puțin această mentalitate.

- Care este relația cu concurența?

- De data aceasta, regret să vă spun, nu avem nici o relație. În România nu există o comunitate bancară care să-și împărtășească problemele, să facă schimb de informații (respectând, desigur, principiile confidențialității și concurenței). În celelalte țări oamenii se văd, își vorbesc, dar aici este foarte dificil. Desigur, există ARB, unde ne reprezintă dl. Baltazar, președintele BRD - GSG, dar ARB nu are un rol comparabil ca importanță cu Asociația franceză a băncilor, de exemplu.

- Care ar putea fi cauzele acestei lipse de

între BCR și Bancpost e vorba despre mult mai multă comunicare. Cred că problema e mai adâncă și provine din cultura bancară a țării dumneavoastră...

- Convingeți-mă să devin clientul dvs.!

- Vă spun un singur lucru: testați-ne! Nu pot să vă forțez, nu pot să vă trag de cravată de la colțul strazii și să vă aduc în bancă! Cred că BRD poate fi apreciată numai atunci când ești client al BRD. Pot să vă spun să veniți la BRD pentru că Société Générale este în spatele nostru, pentru că suntem cei mai frumoși sau pentru că agențiile noastre sunt cel mai bine situate. Dar nu o fac. Vă spun, mai degrabă, veniți la BRD, testați-ne și decideți!

Interviu de **Alexandru Arion**

Foto **Octavian Tîbăr**

Creditul bancar — „cheia“ unei locuințe

Visul oricărui tânăr este să aibă un acoperiș deasupra capului. Un apartament al lui, și nu închiriat. Dar cum să-ți cumperi o casă, când prețurile la garsoniere și apartamente sunt amețitoare, prohibitive, chiar și pentru un tânăr cu un salariu relativ mare? Din fericire, băncile oferă anumite facilități celor care nu au bani să cumpere o locuință „dintr-un foc“. Astfel, visul poate deveni realitate.

Casa de Economii și Consemnațiuni (CEC) oferă credite pentru cumpărarea de locuințe persoanelor fizice majore, cetățeni români, cu domiciliul stabil în România. Durata de acordare a creditului este de până la 20 de ani, iar valoarea acestuia nu va depăși 85% din valoarea locuinței. Restul sumei trebuie asigurată de solicitantul creditului, din surse proprii.

Ca pentru orice credit, există și o dobândă. Rata acesteia, în cazul unui credit de la CEC, este fluctuantă pe toată perioada de creditare. În prezent, este de 35% pe an. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru a obține creditul sunt următoarele: să aibă domiciliul stabil în județul în care funcționează unitatea CEC creditoare sau, în cazul persoanelor din București sau județul Ilfov, acestea se vor adresa sucursalelor CEC de sector din București; rata creditului și dobânda lunară să nu depășească jumătate din veniturile nete lunare ale familiei solicitantului și ale celorlalte persoane fizice care se obligă să plătească împreună cu acesta; soțul și soția să nu aibă alte credite în curs de rambursare prin virament sau numerar sau mărfuri pe credit leasing; să prezinte, când este cazul, un număr corespunzător de persoane fizice plătitoare și giranți, care să garanteze rambursarea la scadență a creditului; să prezinte

garanții reale asiguratorii (ipotecă asupra locuinței pentru care se solicită creditul sau, după caz, a altei locuințe; se poate institui ipotecă și asupra unui teren intravilan și/sau se poate constitui gajul asupra unui depozit în lei sau asupra unor titluri de valoare).

Banca Română pentru Dezvoltare (BRD) — Groupe Société Générale oferă credite pentru orice persoană care intenționează să cumpere o locuință (casă, apartament, casă de vacanță).

Durata creditării este de 15 ani pentru locuințe și de 10 ani pentru casele de vacanță. BRD finanțează până la 70% din valoarea contractului de vânzare-cumpărare, iar solicitantul trebuie să achite un avans de 30% din valoarea acestui contract. Garanțiile necesare pentru obținerea unui credit de la BRD pentru o locuință: ipotecă asupra unor bunuri imobile, proprietatea solicitantului de credit sau a unui girant. Bunurile imobile vor fi asigurate la o societate de asigurări. În cazul în care avansul depus este mai mare de 30%, există posibilitatea de a garanta creditul chiar cu locuința pe care solicitantul a cumpărat-o. La creditul acordat, BRD percepe o dobândă de 40-41%, în funcție de perioada de creditare stabilită. Banca poate majora sau diminua periodic

nivelul dobânzii, în funcție de evoluția pieței financiar-bancare. BRD mai percepe și un comision de gestiune de 0,3%, aplicat la valoarea creditului, comision care se plătește la acordarea acestuia. Creditul se va rambursa în rate lunare, chiar și înainte de scadență, integral sau parțial, fără perceperea de comisioane sau dobânzi suplimentare.

Volksbank acordă persoanelor fizice credite de până la 15.000 de dolari (sau echivalentul în altă valută, euro sau în lei) pentru achiziționarea de locuințe, credite valabile pe zece ani. Rata dobânzii (orientativ) este de 12,5% pe an pentru creditele în dolari, 44-45% pentru lei și 13% pentru euro. Ca garanții, Volksbank cere ipoteca pe locuința achiziționată, un girant și două polițe de asigurare (de viață și pentru apartament) cesionate în favoarea băncii. Creditul acordat este rambursabil în rate egale sau descrescătoare (cu dobânda la sold), banca acoperind maximum 70% din prețul de cumpărare al locuinței. De exemplu, pentru un credit acordat în suma de 10.000 de dolari, cu rate egale ca sumă, rata lunară de plată (capital + dobândă) este de 147 de dolari. Condițiile care trebuie îndeplinite la creditare sunt următoarele: venitul familial net lunar să fie dublul ratei creditului plus dobânda (pentru rate lunare egale ca sumă) sau dublul primei rate (pentru rate lunare descrescătoare); un girant al cărui venit net lunar să fie dublul ratei creditului plus dobânda (pentru rate lunare egale) sau dublul primei rate (în cazul ratelor descrescătoare); avans 30% din prețul de achiziție al apartamentului, depus într-un cont

Cum să-ți cumperi o casă acum și să o plătești în cincisprezece ani

curent deschis la Volksbank (după aprobarea creditului); prezentarea raportului de evaluare pentru apartamentul ce constituie obiectul creditului (după aprobare); ipoteca pe locuința ce se va achiziționa; polița de asigurare de viață încheiată la valoarea creditului plus dobânda, pe durata creditului și cesionată în favoarea băncii pe această durată (polița va cuprinde clauze de invaliditate permanentă, deces și accidente); polița de asigurare a apartamentului, încheiată la valoarea creditului plus dobânda, pe durata creditului și cesionată în favoarea băncii pe această durată (ambele polițe se vor încheia cu una dintre societățile de asigurare agreeate de bancă, după acordarea creditului).

Banca Comercială Română (BCR) acordă, începând din luna septembrie 2001, credite în valută pentru achiziționarea de locuințe și pentru alte solicitări.

Aceste credite nu pot depăși 30.000 de euro sau echivalentul în dolari, suma reprezentând maximum 85% din valoarea investiției. Rambursarea creditului se va face tot în valută, printr-un cont special de împrumut. În plus, BCR a pus la dispoziția persoanelor fizice creditul *Căminul*, care se acordă pentru achiziționarea de locuințe și de terenuri în intravilan. Solicitanții trebuie să fie persoane fizice care realizează venituri lunare certe. Ele trebuie să plătească un avans de minimum 15% din valoarea imobilului sau a precontractului de vânzare-cumpărare.

Garantarea acestui credit se va face cu veniturile nete lunare realizate de solicitant și soțul/soția acestuia, precum și prin ipoteca asupra unor bunuri imobiliare (inclusiv a terenurilor aflate în intravilan) aparținând solicitantului sau unor giranți de ipotecă, asigurate pentru riscuri generale, drepturile de încasat fiind cesionate băncii. Ambele tipuri de credite (cel în valută și *Căminul*) sunt pe termen de

maximum zece ani. Dobânda este variabilă, în funcție de modificările intervenite pe piața financiar-bancară, în prezent fiind de 38%.

BCR a stabilit că rata lunară de rambursare a creditelor nu va putea fi mai mare de jumătate din veniturile nete lunare realizate, separat.

Alpha Bank România a adus pe piață creditul Alpha 810 Housing, care permite clienților să împrumute, în funcție de veniturile lor, până la

50.000 de dolari, sau chiar mai mult, pentru o perioadă de până la zece ani, în vederea cumpărării sau construirii unei case. Singura garanție cerută este ipoteca pe casa respectivă. În același timp, clientul trebuie să aibă o asigurare pe viață pentru sine și o asigurare pentru locuința vizată.

Practic, se poate cumpăra o casă de peste 12.000 de dolari plătiind 125 de dolari pe lună – echivalentul unei chirii. Rata lunară de rambursare a creditului este fixă, iar rata dobânzii, pentru un împrumut pe cinci ani, este de numai 11,5%. În plus, rata de rambursare a creditului se reține direct din salariu, astfel încât clientul nu trebuie să stea la coadă la ghișeele băncii.

Clientul trebuie să investească în avans 30% din costul casei, restul de 70% fiind asigurat prin creditul oferit de bancă. Alpha Bank România are sucursale în Arad, Baia Mare, București, Cluj Napoca, Constanța, Iași, Sibiu, Timișoara.

Text: **Tatiana Dabija**
Foto: **Octavian Tîbăr**

de la idee, la cheie
prin

CONIMPEX
HOLDING COMPANY

CONIMPEX HOLDING CO. Calea 13 Septembrie nr. 129, bl. T3-A, Sector 5, BUCUREȘTI
CONSTRUCȚII ȘI SERVICII telefax: 01 411 33 46, 424 44 99, 095 108 736, 095 108 735

Brâncușiana 2002

Zilele de 17-19 februarie a.c. au marcat la Târgu Jiu încheierea Anului Internațional Constantin Brâncuși, dar, suntem convinși că acțiunile referitoare la opera și viața marelui sculptor vor continua atât în Gorj, cât și în restul țării sau peste hotare.

Programul manifestărilor organizate de Primăria Municipiului Târgu Jiu a cuprins, printre altele, o masă rotundă cu tema „Calea Eroilor – perspective și soluții”, Salonul editorial „Brâncuși 2001” (organizat de Biblioteca Județeană „Cristian Tell”), în care au fost prezentate circa 35 de titluri de cărți apărute într-un an în toată țara și scrise de brâncușologi cunoscuți, mulți dintre ei fiind prezenți la deschiderea salonului, Simpozion „Brâncuși – 126 de ani” (la care au fost prezentate 22 de comunicări), vernisajul expoziției de fotografii „Brâncușiana – spirit și formă” (autor: Teodor Dădălău), spectacolul „Made in Romania” (realizat de Compania Passe-Partout D.P.; scenariul și regia: Dan Puric).

Au fost prezente numeroase personalități brâncușiene din toată țara, precum și Ion Caramitru (fost ministru al Culturii), Alexandru Ghilduș (președintele Uniunii Artiștilor Plastici din România), Toni Mihail Greblă (prefectul județului Gorj), Nicolae Mischie (președintele Consiliului Județean Gorj), Florin Cărciumaru (primarul municipiului Târgu Jiu). E păcat că din partea Ministerului Culturii și Cultelor n-a răspuns nimeni la invitație.

A fost prezentată și o sinteză a tuturor manifestărilor Anului Internațional Brâncuși, printre care amintim organizarea Taberei de sculptură în august 2001, la Târgu Jiu, rodul acesteia fiind cele 14 lucrări care înfrumusețează cartierele orașului, lucrări din care prezentăm câteva în această pagină.

Text: **Alexandru Păsărin**
Foto: **Teodor Dădălău**

„Transcendere”, de Dumitru Radu

„Tskuba San”, de Masaro Tashiro

Un zâmbet la sfârșit de săptămână

Pentru un sfârșit de săptămână cu zâmbetul pe buze, vineri, 22 februarie, Primăria Sectorului 2 a organizat, în B-dul Pache Protopopescu nr. 63, vernisajul expoziției de caricatură **T-raiul Mioritic**, în cadrul căruia au fost prezentate 113 lucrări semnate

de Leonte Năstase. Cu prilejul vernisajului, poetul constănțean Petru Brumă și-a lansat volumul de sonete umoristice **Cântece pe limba lor**, ilustrat de Jenny Stângaci – cunoscută publicului ca „Micuța Picasso” –, elevă a graficianului Leonte Năstase.

La manifestare au fost invitați primarul Sectorului 2, Nicolae Onțanu, prof. Ștefan Cazimir și o mulțime de caricaturiști, printre care Ando (Octavian Andronic), Mihai Stănescu, Ion Barbu, C. Veluda. **[T.D.]**

Jacques Dutronc într-un film grav

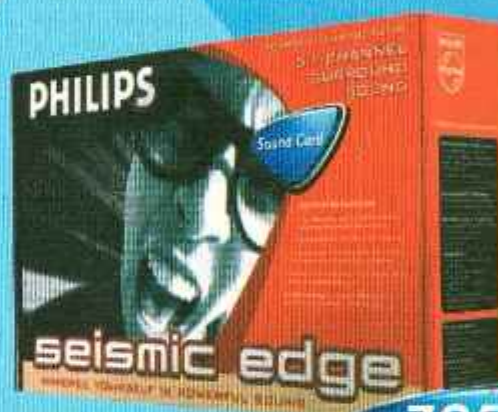
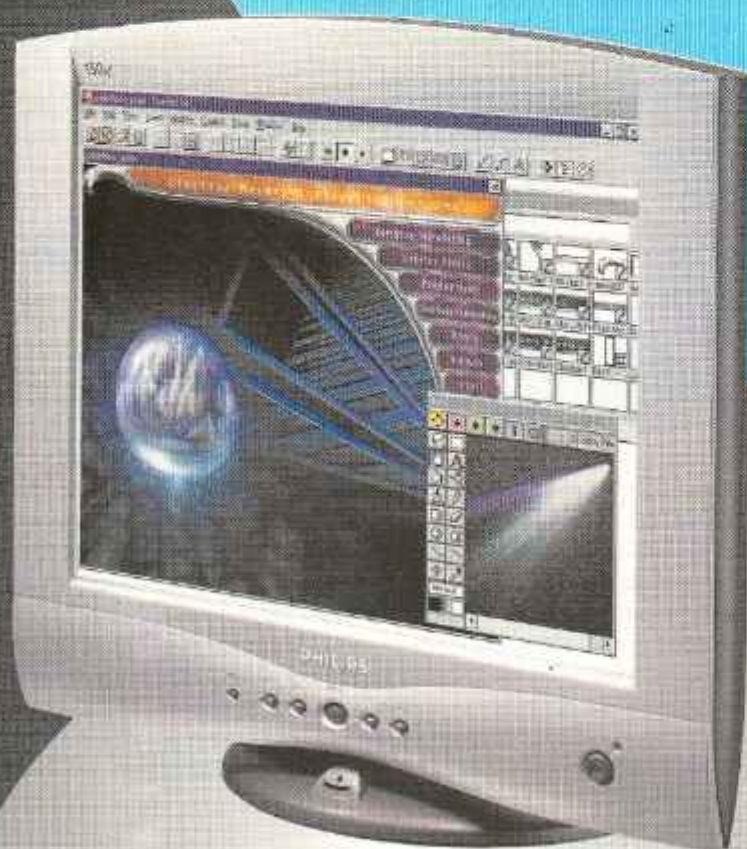
Jacques Dutronc, cunoscut spectatorilor mai ales din filme dramatice sau comedii (a jucat

între altele în *Mado* de Claude Sautet sau *Van Gogh* de Maurice Pialat) a încheiat filmările la o peliculă cu subiect grav care se numește simplu *C'est la vie* (*Asta-i viața*). Este vorba despre experiența de viață a unui bolnav terminal, cum se numește în termeni de specialitate. De fapt sunt evocate ultimele clipe de viață ale unui condamnat la moarte din cauza unei maladii incurabile. Subiect din păcate foarte modern într-o lume în care incidența unor boli precum cancerul sau SIDA este destul de mare. Alături de el se află Sandrine Bonnaire.

Într-un interviu recent, Jacques Dutronc se confesa spunând că a fost contrariat când a primit oferta pentru acest film întrebându-se dacă era potrivit pentru un asemenea rol, dar că a fost o provocare pentru el ca artist.

Evitând melodrama, dar neocolind întrebările fundamentale asupra sensului vieții, filmul realizat de Jean Pierre Ameris a fost bine primit de critica de specialitate. **[Șt. N.]**

Un univers de sunet si imagine

www.blueridge.ro

Let's make things better.

PHILIPS

Tudor Călin
Zarojanu

Ion Iliescu lovit de filing

După o pauză atât de lungă încât ne este greu să ne amintim dacă a existat sau nu un precedent, președintele perpetuu Ion Iliescu a acceptat să dea un amplu interviu unui ziar din „o anumită parte a presei”, respectiv *Adevărul*.

Am aflat astfel o mulțime de lucruri interesante, care, dincolo de perifrazele fermose, confirmă răceala dintre președinte și premier. Cea mai tare dintre precizări vizează faptul că Iliescu nu a cumpărat acțiuni la Dracula Park pentru că nu cunoaște proiectul (atât de fluturat de către Guvern drept găselnița mileniului) și nici nu are bani. „Dar premierul a putut da 100 de milioane?”. Întrebă, șarșiv, Adrian Ursu, la care președintele răspunde: „Nu vreau să fac vreă comparație. Eu am ținuta mea. În viața mea eu am avut o anumită decență”.

Faptul că l-a caracterizat pe premier drept arogant (și nu oriunde, ci la întâlnirea cu ziariștii străini acreditați la București!), Iliescu îl explică astfel: au existat „unele semnale și unele expresii exterioare”. Exterioare țării!? Întrebă ziaristul. Răspunsul cade superb: „Ve-

neam dinspre societate și din feeling-ul meu”.

Din câte reiese, indignat altădată de cei care au întinat numele PCR, grăbit să semneze tratatul cu Moscova încă sovietică pe atunci, ironizat pentru „Măi, dragă” și pentru alte expresii cam din topor, președintele României a luat-o atât de decis spre Occident încât a început să gândească în englezește. Dovada: puțin mai încolo, el îl amendează din nou pe Năstase, de data asta pentru trăsnaia cu republica parlamentară; aflând că un prim sondaj este zdrobitor împotriva ideii (91% dintre români nu sunt de acord), Iliescu mărturisește: „Eu înclin spre feeling-ul popular”.

El, aici lucrurile deja se complică! Dacă președintele României, vorbitor al mai multor limbi de circulație internațională și călător de la Washington la Tokyo, poate fi invadat, în mod natural, de felurite filinguri, nu știu, zău, în ce măsură populația este în stare să atingă astfel de stări grațioase. „Feeling-ul popular” este o sintagmă memorabilă, pe care numai un spirit răutăcios ar putea-o caracteriza drept oxi-

moron, și care va face, sunt sigur, ca fondul de bază al limbii române, îmbogățit deja, în perioada postdecembristă, și de alte vocabule, să capete o complexitate tulburătoare: moș, barză, viziere, vauzer, filing, brânză, mânăz, lizing, franșiză...

Iată, doar cu titlul de modeste sugestii, câteva posibile sentimente populare românești, de așteptat în perioada imediat următoare: filingul de șomaj fericit (căci alocația a fost fixată la 75% din salariul minim, indiferent ce venituri ai avut înainte de a rămâne fără serviciu), filingul de liniște (căci, odată cu aplicarea Legii informațiilor clasificate, nimeni nu va mai îndrăzni să vorbească), filingul de mândrie națională (căci, conform presei engleze, ditamai premierul lor s-a dat bine pe lângă mai puțin ditamai premierul nostru) sau filingul de satisfacție (căci, abia declanșată, a 72-a campanie anticorupție s-a și încheiat, cu muștrarea aspră a celor trei corupți din România).

În rest, rămâne cum am stabilit.

Protocol nou, semnături vechi

O veste bună și una rea. Vestea bună: PSD și UDMR au semnat un nou protocol. Vestea rea: nouă nu ne folosește la nimic. Lor, desigur, da. În primul rând, le folosește ca să rămână liniștiți la putere. În al doilea rând, precedentul protocol a adus udemeriștilor mai multe avantaje decât atunci când s-au aflat la guvernare alături de vechii „azi foști” lor aliați din CDR; la rândul lor, pesediștii și-au

asigurat o înțelegere nesperată cu cabinetul budapestan, în privința Legii statutului maghiarilor de peste graniță. Concluzia se găsește într-o zicală românească. Mai rămâne de stabilit care-i ăia care s-a făcut frate cu ăia.

Marko Bela și Adrian Năstase, după semnarea protocolului

Doar n-o să ne certăm pe 12 miliarde!

Nicolae Văcăroiu, președintele Senatului

Conform documentelor prezentate de presă, Nicolae Văcăroiu (semnând alături de Teodor Nicolaescu, azi arestat) a aprobat cumpărarea, de către BID (bancă a lui Sorin Ovidiu Vântu), a 8% din acțiunile Gelsor (înființată tot de Vântu și „vândută” unui amic), cu 16 miliarde de lei, iar peste un timp – vânzarea lor cu 4 miliarde. În fața acestor probe, președintele Senatului s-a văzut nevoit să dea un comunicat de presă, iar apoi să vină în direct la *Marius Tucă Show*. Văcăroiu a luat în brațe afirmația că orice bancă are afaceri mai bune și mai proaste, important este că, la sfârșitul anului respectiv, BID a ieșit în profit. Corect. Doar n-o să ne certăm acum pentru o afacere în familie (familia SOV) din care o bancă a pierdut 12 miliarde de lei!

Panorama deșertăciunilor

Suntem din nou în atenția Vestului! Publicația italiană *Panorama* a scris despre noi! Mai exact, că Osama bin Laden ar fi afirmat, în urmă cu câțiva ani, că una dintre bazele sale de antrenament, dar și o parte din fonduri, se află în România. Vă dați seama: n-am găsit noi conturile lui Ceaușescu, o să le găsim pe ale lui bin Laden. Oricum, își mai amintește lumea de noi.

Anticipate, da' să știm și noi

Ministrul de Interne, Ioan Rus, s-a trezit zicând că, la o adică, PSD ar putea provoca alegeri anticipate. Două zile mai târziu, Adrian Năstase a spus că nici vorbă. Contrar unei celebre butade, nu se poate să aiăb amândoi dreptate. Acum, dialogul la distanță (oamenii ăștia, colegi de partid și de stat, n-or sta de vorbă înainte de a „leși” în presă?) s-a purtat în condițiile în care PSD se prăbușește în sondaje, deci n-ar avea nimic de câștigat dacă ne-ar chema la urne după doar un an de ținut pâinea și cuțitul. Temă pentru acasă: în aceste condiții, cine a vorbit în plus?

Ioan Rus,
ministru de Interne

Aproape de sfârșitul speranței

Mai întâi, autoritățile de la Chișinău au suspendat suspendarea (sic!) Partidului Popular Creștin Democrat. Prudent, liderul PPCD, Iurie Roșca, a declarat că l se pare „praf în ochi”. Două zile mai târziu, cursul evenimentelor i-a dat dreptate: parlamentarii basarabeni (în majoritate comuniști) au decis eliminarea din programele școlare a Istoriei Românilor. Reacția românilor de peste Prut a fost imediată: 20.000 de oameni au ieșit din nou pe străzi. Dar populația Chișinăului este mult mai mare... Greu de crezut că se mai poate face ceva.

Iurie Roșca, președintele
Partidului Popular Creștin
Democrat

Bazil Ștefan

„Axa răului”, partea proastă

În primul său discurs asupra stării Uniunii, președintele George W. Bush a identificat o „axă a răului”, formată din Irak, Iran și Coreea de Nord. Sintagma, în care oricine poate distinge amenințările voalate cu o viltuoasă intervenție punitivă americană, a produs iritare nu numai în cele trei state „problematic” vizate, ci și în numeroase alte țări. Nu au făcut excepție nici aliații Statelor Unite. Și de astă dată nu este vorba numai de Franța, unde un pic de antiamericanism nu a lipsit niciodată din clorba politică și unde a fost vestejit imediat „simplismul” viziunii americane asupra lumii. Rezerva este perceptibilă în rândul tuturor aliaților europeni ai Americii de Nord, fiind constatată, între altele, și la renumita conferință internațională pe teme de securitate de la Munchen, unde „unilateralismul” american s-a aflat pe banca acuzării. Cu alte cuvinte, aliații europeni sunt vădit deranjați de tendința Washingtonului de a acționa de unul singur la scară globală, când și unde îi convine, și de a lăsa în seama Europei grija și costul operațiilor de menținere a păcii. Oricât de „problematic” ar fi în ochii americanilor regimurile de la Bagdad, Teheran sau Phenian, europenii resping ideea că pedeapsa este unica armă pentru a face față unor amenințări potențiale. Ei consideră „simplist” acest mod de a vedea lucrurile, cred că de la „răufăcătorii” internaționali se poate obține mai mult prin dialogul cu cercurile lor politice moderate și se tem că

ar putea fi atrași de americani într-o „eroare gravă”. În trecut, în asemenea dispute transatlantice apărea frecvent o excepție notabilă: cofondatori și adepți fideli ai atlantismului, britanicii se situau de partea americanilor. Acum se pare că și acest capitol poate începe cu „a fost odată”. Britanicul Chris Patton, comisar european pentru afaceri externe, optează pentru o „colaborare constructivă” cu moderații iranieni. „Gulliver nu poate acționa singur și nu este de dorit ca noi să ne considerăm liliputani și să rămânem muți”, a spus ultimul guvernator al Honk Kong-ului. La Foreign Office limba este mai puțin megafonică, dar, în substanță identică: Londra pare decisă să pună capăt rolului de „marionetă” a Washingtonului.

Partea proastă a strategiei care se ascunde în spatele expresiei *axa răului* este, așadar, faptul că ea înveninează relațiile dintre statele Aliatelor Nordatlantice și tinde să submineze înseși bazele atlantismului, acea solidaritate născută într-o perioadă de cumpănă din istoria omenirii când pericolul unei alte axe a răului nu mai era deloc ipotetic și potențial, ci cumplit de real. Or, slăbirea atlantismului nu poate folosi nici americanilor, nici europenilor. Europenii sunt îngrijorați și de majorarea imensă (cu peste 15% într-un singur an) a cheltuielilor militare americane. Nu pentru că se tem, Doamne ferește, că America ar avea gânduri rele în ceea ce îi privește. Dar în acest moment nici unul dintre aliații europeni nu-și

poate permite, economic vorbind, majorări similare ale bugetului militar. Rezultatul normal va fi acela că discrepanța serioasă, în materie de dotare a forțelor armate, existentă deja între Statele Unite și aliații lor europeni, se va agrava și mai mult. Pilonul vestic (american) al NATO va deveni, deci, tot mai puternic, am putea spune gigantic, în comparație cu cel estic (european). Or, o construcție fondată pe baze atât de inegale este prin definiție șubredă. Europeanii sunt de părere că hiba nu este în ograda lor. America, opinează francezii, suferă de gigantism și un organism care crește prea mult este mai degrabă bolnav.

Nu cred însă că lucrurile stau chiar atât de rău. În toată această dispută se uită că 2002 este un an electoral atât în Franța și Germania, cât și peste ocean, unde în noiembrie au loc alegerile (pentru Congres) „de la mijlocul mandatului prezidențial”. Or, se știe că în campania electorală, între discursul public și politica practică se cascadează o groapă destul de adâncă. Este foarte puțin probabil, de pildă, că Bush va declanșa în curând un război împotriva *axei răului*. Sau că NATO, la summitul de la Praga, în loc să decidă o nouă extindere, va anunța propria sa dizolvare. Criza atlantismului la care asistăm nu este prima și nu va fi nici ultima. Este o criză de creștere, nu o agonie.

pagini realizate de **Tudor Călin Zorojanu**

foto: **Rompres**

Politicul, economicul & biserica

Am sentimentul că biserica, corpul politic și piața schimbului economic sunt unul și același lucru, altfel denumit, cam în felul în care sufletul, deși este unul, e funcțional împărțit de noi, din nevoi de cunoaștere, după deosebitele sale facultăți – inteligența, imaginația, spiritul etc. Altfel spus, ele nu sunt diferite în mod substanțial, ci doar funcțional.

Biserica este adunarea tuturor celor care participă la taina religioasă, indiferent de gradul lor de perfecțiune interioară. Nu performanța spirituală îți dă dreptul de a fi în biserică, ci simplul fapt de a fi parte din taina religioasă, în sens larg.

Politicul este spațiul deschis între oamenii care negociază între ei valorile binelui comun. Semnul sub care stau oamenii în „politic” este mult mai slab definit decât religiosul. Acest semn cuprinde toate valorile care sunt disputate într-o comunitate dată, fără a putea preciza a priori care anume sunt acestea. Nu competența politică îți dă dreptul de a face parte din corpul politic, ci simplul fapt de a aparține comunității de oameni care trăiesc sub semnul unui bine comun. Corpul politic este comunitatea, întrucât aceasta stă sub semnul apartenenței la un set de valori comune, care au fost stabilite prin disputele și negocierile care sunt proprii „deschisului” pe care îl numim „politic”.

Piața schimbului economic reprezintă spațiul deschis între oameni de decizia acestora de a schimba între ei produse. La piața economică participă oricine dorește să achiziționeze un bun în schimbul altuia. Piața schimbului economic este comunitatea, întrucât aceasta e privită sub aspectul schimbului.

Datorită faptului că politicul, religiosul și economicul reprezintă în mod substanțial unul și același lucru, doar că privit din unghiul unor funcții deosebite, se poate înțelege de ce confuzia lor, de-a lungul istoriei, a fost atât de frecventă. Cei care le gândesc împreună în teorie, pentru a le gândi mai bine pe fiecare în parte în practică, procedează în mod corect, deoarece esența lor este comună – religiosul, economicul și politicul nu reprezintă altceva decât aspecte diferite ale prezenței omului în lume. Cine însă le gândește împreună în teorie pentru a le putea confunda mai bine în practică comite o eroare – eroarea epistemologică de a confunda funcția cu substanța. Această eroare epistemologică stă la originea tuturor fundamentalismelor moderne. Fundamentalismul pieței, comis de toți cei care subordonează pieței politicul și religiosul. Fundamentalismul politizării, comis de toți cei care subordonează politicului religiosul și economicul. Fundamentalismul religios, comis de toți cei care subordonează bisericii politicul și economia.

Epistemologic vorbind, religiosul, politicul și economicul trebuie gândite, în raport cu omul, precum sunt gândite persoanele trinității în raport cu ideea de Dumnezeu (firește, fără a face vreo echivalare substanțială, ceea ce ar fi ori naivitate, în epistemologie, ori idolatrie, în ontologie).

În alcovul pesedist

De multă vreme se vorbește despre un fel de război civil tăcut în interiorul Partidului Social Democrat. Dar fostul PDSR prezenta mereu dovezi împotriva acestei interpretări. Chiar nominalizarea lui Adrian Năstase ca prim ministru sugera că este vorba de un fel de „prînt moștenitor”. Ultimele înțeleștări de pe scena politică par a confirma opiniile cu privire la generalizarea conflictului, mai ales după ce Iliescu a declarat despre Năstase că este arrogant, dar fiindcă e tânăr mai are timp să învețe. Replica premierului nu a întârziat. El a atacat însuși fundamentul instituțional al perioadei Iliescu – republica semiprezidențială. Înlocuirea ei cu o republică parlamentară este un scenariu care poate fi decriptat în multiple feluri. În oricare dintre variante, nu poate fi ușor înlăturată ipoteza războiului pesedist.

Din mantaua lui Iliescu au ieșit mulți politicieni. Puțini dintre ei i-au rămas loiali până la capăt „părintelui fondator” al republicii postcomuniste. Fiecare fiu rebel plecat din partidul-mamă cu propriul partid – în 1992, fostul premier Roman a plecat cu PD(PSN), iar în 1997, fostul ministru de externe Meleşcanu a plecat cu APR. Dacă va interveni un nou divorț la nivel înalt, este greu de crezut că Năstase va pleca cu o parte din partid. Mai degrabă ar rămâne cu partidul la dispoziție, încluzându-i lui Iliescu posibilitatea de a se reîntoarce ca președinte de onoare al PSD. Și atunci postul de președinte într-o republică parlamentară, cu atribuții reduse, fără limită de mandate, ar fi tocmai bun pentru Iliescu. Dar de ce s-ar ajunge în această situație? Gurile rele din PD spun că una dintre condițiile puse de Internaționala Socialistă pentru primirea PSD în această influentă familie politică mondială ar fi restricționarea accesului fostului comunist Iliescu la conducere.

Recentele accese de furie prezidențiale ar putea fi interpretate ca răspuns la aranjamente de culise. Dincolo de speculații, rămâne clară încluzerea dintre grupurile de interese care se află în spatele președintelui și premierului. După ce în presă au apărut dezvăluirile privind implicarea a peste treizeci de secretari de stat în CA și AGA și a firmelor de afaceri a mai multor miniștri, au început să apară și anchetele privind afacerile oamenilor din jurul președintelui Iliescu. Mai scândaloase chiar decât legăturile lui Văcăroiu, Tinca, Fulga cu SOV sunt legăturile directorului SIE cu italianul de origine română Paul Brener, intermediar pentru România al Mafiei italiene.

Ramificațiile internaționale ale grupurilor de interese sunt atât de complicate încât privatizarea SIDEX din România pune în pericol reputația și cariera politică a premierului britanic Tony Blair. Spre stupefacția conservatorilor din Londra, proprietarul firmei indiene ISPAT a donat o sumă enormă Partidului Laburist, iar apoi „socialistul” din fruntea guvernului britanic a intervenit pe lângă „socialistul” din fruntea guvernului român în favoarea unui capitalist ale cărui firme au sediile în insulele Canare. Conform dezvăluirilor presei, din partea română ar fi intermediat ministrul de externe Geoană, iar din partea britanică un fost ministru (de origine indiană). Pentru ca să se închidă cercul urmează ca SIE să sesizeze Parchetul. Problema nu este de fapt cine va ieși învingător în războiul pesedist, ci dacă justiția română va fi capabilă în viitorul apropiat să facă lumină. Dar cum se întâmplă în scandalurile de acest tip, probabil că rufe se vor spăla în familie. Curat război de alcov.

BILA ALBĂ

Politician rafinat, liderul laburiștilor britanici și șeful cabinetului londonez, Tony Blair s-a trezit aruncat (de presa din țara lui, nota bene!) în mijlocul unui scandal dâmbovițean. El ar fi influențat decizia de privatizare a combinatului SIDEX, după ce firma câștigătoare a licitației vărsase niscaiva bani în contul Partidului Laburist. Au urmat dezmințirile: Blair – că n-a știut de donație; Năstase – că scrisoarea englezului a venit după ce se luase decizia. Să fie oare primul fum fără foc?

BILA NEAGRĂ

Morbul distrugerii reciproce

Megacorupția și unda ei de șoc ne pun în fața unor adevăruri dure și de durată, pe care istoricii României moderne, îndeosebi cei occidentali, le numesc invariabilele, constantele evoluției românești.

În ultimii 12 ani, acuzațiile de corupție au vizat și dreapta și stânga politică. E cert că stânga, care a preluat, în 1989, întreg portofoliul de afaceri clientelare și mafioate ale Securității și ceaușismului, pe care, chiar dacă doar în parte, a continuat să le controleze și să le consolideze până azi, e mai vinovată, din punct de vedere cantitativ. Stânga a girat copios corupția de stat încurajată de șansa primei lovituri: împotriva proprietății de stat. Hoția de stat a continuat cu hoția selectiv-individuală și specializată, practică, protejată sau nederanjată de exponenții regimului dintre 1996-2000. Începuseră privatizările, iar consultanța – noua noțiune pentru traficul de influență – devenise a doua natură a mai tuturor personajelor influente ale clasei politice.

Dar dacă și dreapta și stânga sunt deopotrivă vulnerabile la corupție, trebuie spus imediat că România primei jumătăți a anilor '90 a fost în sine o scenă aptă și chiar stimulativă pentru ample abuzuri: o voință politică insuficient angajată în democratizare, un curs geostrategic ezitant au fost sarea și piperul abuzului și corupției, ca metode indispensabile parcă de progres.

Nici dreapta nici stânga nu și-au depistat sau pedepsit, nu atât vinovații, cât percepțiile și instrumentele de putere condiționate de corupție.

Aceste date țin de ultimii 12 ani, dar au în spate încă cel puțin două fundaturi sau fundații de tradiții și obiceiuri ale unei culturi politice care, din păcate, au fost un fel de ursoare vicioase: minciuna, egoismul, politicianismul, indiferența, superficialitatea, uitarea.

Comunismul de tip sovietic a funcționat pretutindeni și ca un mijloc imens de a produce și consuma corupția, într-un metabolism fundamental. Comunismul a corupt capitalismul și umanismul dând în schimb mizerie și lagăre. Ceaușismul a fost forma specific românească a unui comunism tăiat pe măsură, al vicleniei cu care faci altceva decât spui, și în politică și în cultură și în legătura cu trecutul.

Fundatul ceaușismului, ca paradigmă administrativă și culturală producătoare de corupție, ca mod de supraviețuire a fost pregătit însă, ne place sau nu, și de România pre-comunistă.

Apărut târziu și greu, statul național român a avut câteva handicapuri genetice. O țărânie imensă și săracă. O clasă de mijloc neputincioasă și formată îndeosebi din minoritari neasimilați sau neasimilabili. Elite politice și plutocratice prinse la mijloc, în care ma-

nifestările de egoism au fost mai puternice decât patriotismul. În clasa politică românească s-a instalat repede morbul distrugerii reciproce.

În 1938, din 4 milioane de familii de țărani, un milion trăiau în bordeie cu pământ pe jos, 600.000 nu aveau nici o fereastră, iar 500.000 de familii de țărani trăiau cu animalele în casă. În anul maximei înfloriri postbelice, România avea 4,6 medici la 10.000 de locuitori, dar doar unul la 10.000, la țară – o cifră identică cu cea a Indiei, în același an. În 1932, publicația britanică *Extremul Orient și India* scria: „pentru observatorul străin responsabilitatea dificultăților românești revine politicianilor care acceptă ca violența politică a propriului partid să-i întunece judecata, dar și ziarelor românești care nu exercită nici un autocontrol în discutarea afacerilor politice și în termenii abuzului pe care-l exercită împotriva adversarilor”.

Spre zilele noastre, în celebra sa carte despre fascismul în Ungaria și România, americanul Nagy-Talavera considera că singurii oameni absolut incoruptibili ai României interbelice au fost: Iuliu Maniu, Corneliu Zelea Codreanu și mareșalul Antonescu. Incoruptibili, care însă în angrenajul unei istorii complicate nu doar c-au pierit tragic, ci, cel puțin în cazul lui Codreanu și Antonescu, vrând binele țării lor, i-au produs sfâșieri mortale. Corupții scapă, iar incoruptibili sfârșesc tragic? Să fie acesta un sens al istoriei modernității românești deprins prea bine și de contemporanii noștri?

Funcționează așadar un fundal istoric pre-comunist, în care egoismul social, iresponsabilitatea politică și superficialitatea au creat și au impus monștri durabili de mentalitate. Cu siguranță că România interbelică a fost infinit mai bună și mai capabilă de rectificări decât cea comunistă, fie și pentru că era naturală, nu inventată, dacă putem spune astfel.

Dar abuzul curent al politicianului, impunitatea hoțului, clientelismul și politicianismul, ignorarea suferințelor oamenilor simpli, auto-devorarea sistemică, n-au apărut odată cu comunismul. Din această cauză azi, după 12 ani de libertate, peisajul se prezintă atât de sumbru și defrișat...

Există însă azi generații și cetățeni în România care n-așteaptă intrarea României în Europa, ci sunt deja europene. Există o vocație occidentală a României, confirmată și încurajată, pentru prima oară fără ezitări, de majoritatea românilor și a occidentalilor. Și mai există un trecut istoric care a deklasat definitiv practicile ce țin afișul ultimelor zile. Ar trebui să fim optimiști.

Mintea de pe urmă

Nu sunt finanțist, nici jurist, așa că nu mă pricep la conturi bancare, la circulația banilor, la legalitatea decontărilor și la altele de acest fel. Sunt doar un cetățean care nu înțelege ce se întâmplă cu băncile și cu banii. N-am nevoie de competență în domeniu ca să-mi dau seama că nimic nu este în regulă. Când privește sumele dispărute, ele sunt, pentru mine, care am pe lună un salariu de 200 de dolari, fabuloase. Pur și simplu n-am reprezentarea a ceea ce înseamnă câteva milioane de dolari. Dacă le traduc în bunuri, mie accesibile, ametesc. Încerc aceeași senzație bizară ca atunci când îl citeam pe Tudor Octavian în *Flacăra* predecebristă scriind despre afacerea cu vinuri a lui Ștefănescu și divulgând (înainte ca serialul lui să fie stopat) că averea ipochimenului se ridica la – am calculat – echivalentul salariului meu pe 1.000 (una mie) de ani.

Cum, adică, o persoană sau o instituție depune la bancă o sumă oarecare și se pomeneste cu contul vid? Cum poate cineva scoate din contul altcuiva? Cum pot fi trecuți banii tăi pe numele unui străin sau al prietenilor lui? Întrebări simple, dar care pot conduce la falimentul sistemului bancar: dacă eu, cetățean ori firmă, aflu că pot fi curățat în acest fel extrem de lesnicios de mult-puțina mea agoniseală, voi înceta să mai depun și voi băga banii sub saltea ca avarul lui Călinescu din *Enigma Otiliei*. Mă și mir că acest lucru nu se întâmplă. Să fie românii niște naivi atât de mari încât, după Caritas, SAFI, FNI, Bancorex, Banca Religioasă, Dacia Felix, Banca Română de Scont și altele, să continue a respecta sistemul bancar național și a visa la dobânzile lui?

În locul finanțistilor și al BNR, nu m-aș grăbi să contez pe transformarea naivității românului în prostie și aș lua măsuri urgente. Dumnezeu să ne păzească de mintea de pe urmă românească!

CONCURS

Premiu:
10 cărți acordate de
Librăria Humanitas –
Pasajul Krețulescu
adresa: Calea Victoriei 45, București

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
 București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor
dumneavoastră este 18 martie 2002, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA Humanitas

MAȘINA DE SCRIS

Alex. Ștefănescu

Un Urmuz al timpului nostru

Petru Marian s-a născut la 7 octombrie 1978, la Bistrița. În prezent este student în anul IV la Facultatea de Litere a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Cultivă, în scrisul său, umorul absurd, menținând un contrast de efect între stilul impersonal, științific al naratorului și presupusul răs în hohote al cititorului. Folosește ingenios clișeele terminologiei savante. Prin dezvoltări riguroase logice ale unui subiect ajunge la o realitate lipsită de logică. Este un posibil Urmuz al vremii noastre.

Scandal în lumea academică

Cum se naște El? În mod curios, este ouat. Și este, la naștere, perfect rotund și ermetic închis. Orificiul i-a fost dat abia mult mai târziu prin metode speciale – să le spunem analitico-introspective. Orificiul este o proteză atașată ansamblului, fiind singurul loc prin care El comunică spre exterior și prin care ei, Observatorii,

încearcă să-i sondeze interiorul. Metodele de diagnostic externe s-au dovedit zadarnice și anacronice, fiind acuzate că sunt prea descriptive. Era stetoscopului și a măsurătorilor statistice apuse. Pacientul nu răspunde în mod corespunzător nici la radiografii căci, invariabil, filmul iese voalat. Așa că ultima găselniță este să pătrunzi în El. Bineînțeles, prin singurul loc prin care se poate pătrunde. Prin orificiu.

Un Observator a plonjat în necunoscutul abisal din interior. A executat un salt cu semirotire, desprinzându-se în ralanti de pe baza orificiului și a fost supt înăuntru fără zgomot. Era cel mai bine pregătit dintre Observatori, un tânăr promițător, școlit în străinătate. A plecat înarmat cu labe de scafandru și cu un ghid de utilizare tradus cu aproximație din uzbekă. Îl înfășuraseră bine în jurul mijlocului cu un odgon de care legaseră o piatră de moară – piatra filozofală, îi plăcea să afirme tânărului idealist – și la plecarea i-au strâns mâna. A fost un moment solemn la care s-au scăpat chiar și lacrimi. Convenția era ca la două smucături să-l tragă îndărăt la suprafață. Păcat că au aruncat și bolovanul după el și nu mai

dispuneau de nici un capăt de funie să-l recupereze. Era așadar iremediabil pierdut în necunoscutul visceral. Lumea academică a fost zguduită de veste. S-au alcătuit comisii și s-au răsturnat scaune. Care au fost trecute la casat pentru că deveniseră inutilizabile, așa șchioape. Apoi s-a încins un chef la care s-au schimbat impresii extraprofesioniste: despre căteii și amante. Până când El s-a revoltat. Mânia lui a fost cruntă și justiciară. Literaritatea existenței sale atât de retractilă încercărilor de decodare a început brusc să sufere de bulimie. De vină a fost furtunul compresorului uitat înfipt în orificiu. Și i-a păpat pe toți. Asta se întâmpla în toiul petrecerii: un exemplu clasic de lector în fabula. La radiografie, în compartimentele interioare ale pacientului dispuse labirintic, expertul proctolog a reușit să distingă cu uimire o grămadă de pete întunecate care au dispărut treptat, pe măsură ce Observatorii erau mistuiți și eliminați cu prima expectorație artistică.

Și povestea promise să meargă mai departe. Pentru că El este un corp perfect rotund și ermetic închis.

Antologie de poezie

Cristian Melesteu are 24 de ani și a absolvit de curând Facultatea de Științe Economice din Pitești. Versurile pe care le scrie sunt fanteziste și luminoase, ca o bătaie cu flori.

Sentimente

Soarele iubea pătimaș
Sticla ferestrei,
Undeva pe-o cocoasă de urias
Un deget iubea acul viespei.
Creanga de tei mângâia
O gleznă de cioară,
Pescărușul duios săruta
Briza cea caldă de vară.
Dintre toți numai eu
Căutând iubirea primară,
De mers și de plâns
M-am tocit și am ajuns
Zar de os orb și surd,
Rostogolindu-mă absurd
În față și în spate
Căutând cifra șapte...

Ce iarnă...

Ningeai cu fulgi albi
și noi ne băteam cu bulgări.
În zbor materia își relua
forma originală și
porumbei albi ni se așezau
blânzi pe umeri.
Nările-ți tremurau și apele
înghețau să pot trece
peste ele...
Ce iarnă născusei
doar pentru mine!
Și eu respiram
fără să-mi fie frică
că aș putea să respir
primăvara...

Ovidiu Gligu s-a născut la 19 noiembrie 1968 la Oravița, Caraș-Severin. Este student la Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița. Scrie o poezie eliptică și simbolică.

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

Toate textele literare trimise de dv., indiferent de gen, se citesc cu atenție. Toate textele valoroase se publică. Toate textele publicate participă automat la concursul Mașina de scris. Adresa mea rămâne în continuare: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71 341 București.

mălurile

am pipăit mălul
fiecare cută
din pietrele râului
și fiecare șarpe
adormit
între pești

palmele mele
scrijelesc
odihna apei
ca urma
singurului picior
al scoicilor

pe sub apă
cu ochii deschiși
număr pietrele albe
sus la munte pietrarul
din apa limpede
– îl aud – soarbe

turnul alb

prin-oasele albe
simt cum bate
rugăciunea lumii
sculptează în mine
spațiu
prelung

acum aș vrea
să ne luăm de mână
turnul bisericii
toarce din nori
un fir galben
de lână

după omul cel mic
aleargă omul cel mare
amândoi sunt prieteni
și pășesc pe pământ
precum Sfântul
pe mare

CONCURS DE CRITICĂ LITERARĂ

Stimate domnule Alex. Ștefănescu

Sunt conștient că bagajul meu cultural nu este suficient de bogat și nu am nici pregătirea „tehnică” necesară meseriei de scriitor. Dar obsesia unui roman nu-mi dă pace! Iată de ce, apelând la bunăvoința și răbdarea dumneavoastră, un bărbat aflat în pragul vârstei de 60 de ani, vă cere părerea: merită sau nu să se aventureze, finalizând la bătrânețe o carte trăită în suflet și scrisă în minte de zeci de ori?

Alternând realitatea cu ficțiunea, cartea ar avea puternice accente autobiografice, încercând să se constituie într-o mărturie asupra vremurilor nenorocite trăite sub dictatura comunistă, dar și după Decembrie 1989. Vă trimit câteva fragmente din prima parte, introductivă, cu speranța că veți reuși să vă edificați cât de cât.

Cu deosebită stimă,
Alin Savu, București

Înainte de a răspunde acestei scrisori (din care am reprodus numai ultima parte), vă rog pe dv., stimați corespondenți ai rubricii *Mașina de scris*, să faceți expertiza eșantioanelor de roman trimise și să stabiliți dacă autorul are sau nu șanse să devină romancier. Abia după aceea mă voi pronunța și eu, Alex. Ștefănescu. Cele mai bune comentarii critice trimise de dv. vor fi publicate în numerele viitoare ale revistei.

În malaxorul comunismului

„Nu există nici urâtenie,
nici frumusețe. Există doar adevăr!”
W. SOMERSET MAUGHAM

Virusul

5 mai 1818, Trier, mic oraș german la granița cu Luxemburg. În registrul Primăriei, la capitolul nou născuți este înscris un nume: Karl Marx.

28 noiembrie, doi ani mai târziu. La două sute de kilometri nord de Trier, Rathaus-ul din Barmen înregistrează un alt nou venit pe lume: Friedrich Engels.

Paris, septembrie 1844. Trier și Barmen, două neînsemnate orașele germane se întâlnesc prin „reprezentanții” lor în capitala lumii, „Orașul lumină”. Ciuperca roșie, pălăria șarpelui care va învenina omenirea, s-a născut. Expulzarea celor doi la Bruxelles, un an mai târziu, este inutilă. Sportii s-au împrăștiat. Ignorând natura și legile ei, *Barbă albă* și *Barbă neagră* însămănțează terenul fertil al ignoranței cu virusul unui egalitarism existent doar în fața lui Dumnezeu. Dictatura proletariatului ia în stăpânire sfârșitul de mileniu. Malaxorul comunismului își începe uriașa operă de fărâmare a sute de milioane de suflete, destine, vieți.

Cuția Pandorei a fost deschisă. Rațiunea și-a început somnul cel de moarte.

Lumea adulților

În atmosfera încinsă a Bărăganului, printre nesfârșite lanuri de grâu, trenul găfăie cu disperare. Trecut prin o mie de ape, cu un ochi la cer și unul la acele manometrelor, bătrânul mecanic îi cere fochistului să bage cărbuni.

Cărbuni, viteză, cărbuni, viteză. Mai repede, cât mai repede!

Prin aerul rarefiat de zăpușeala neobișnuită pentru luna lui Cireșar, șirul de vagoane pare o rămă uriașă ce se târâie anevoie. Pentru călătorii

înghesuiți claie peste grămadă, prinși în menghina părjolutului roșu din spate și atacurile aeriene ale aliaților, spre care se îndreaptă, trenul și timpul stau pe loc. Femei, bătrâni, copii. Soldați cu priviri grele și fete trase, scrâșnesc din dinți cu palmele încheștate pe fierul armelor. Mame răvășite de spaimă leagănă la piept prunci asudați în scutece. Copii mai răsarîți se agită de ele. Cu toții, țărani sau târgoveți, fug.

Printre ranițe, valize, boccele și papornice cotcodăcește enervant o găină. Un cățelandru însetat, schelălăie a jale. Năclăiți de sudoare, oamenii tac, cufundați într-o așteptare încărcată de speranță și spaimă. Câte un copil izbucnește din când în când într-un plâns disperat, curmat în grabă de sfârșitul îndesat între gingii. Pruncul molfaie și tace. Din podcaua vagoanelor, privirile se furisează pieziș, pline de îngrijorare, spre cer.

Cărbuni, viteză, cărbuni, viteză. Mai repede, cât mai repede!

Lanurile gonesc prin fața ochilor. Ici, colo, întâlniri cu drumuri pline de colb pe care trecerea trenului îl ridică în vâlătuci uriași spre cerul care și-a pierdut culoarea. Primul care tresare este bătrânul mecanic. Cu trupul scos în afară prin fereastra strâmtă a locomotivei, scrutează orizontul decolorat. Sub palma făcută streasină pare să zărească trei puncte negre. Ba, nu! S-a înșelai și răsufală ușurat. Continuă să privească încordat și deodată înțelege. Prin pânza aerului rarefiat ce joacă în fața ochilor, în locul punctelor se văd acum trei cruciulițe.

– Crucea mamei voastre! Sudalma izbucnește brutal și brațul drept se agită de mânerul sirenei.

– Doamne, apără! Trei semnale lungi sfășie

câmpul nesfârșit și sufletele încordate de așteptare. Saboții frânelor scrâșnesc cu sălbăticie a moarte, călători și bagaje sunt aruncate înainte, într-un vacarm îngrozitor. Oamenii se dezmeticesc într-un cor de vaiete și blesteme. Însfăcă ce-apucă și se aruncă spre uși și ferestre. Odată cu ultimul scrâșnet al frânelor, uruitul ce vine din cer devine tot mai puternic. Pe scări și tampoane, oamenii se îmbrâncesc, călcându-se în picioare. Când primii se aruncă înspăimântați la pământ, motoarele urlă deasupra și cele dintâi rafale de mitralieră mușcă tabla, acostamentul, spicele, trupurile. Vaiete de groază și durere izbucnesc într-un înnebunitor cor al morții. Sudoare, lacrimi și sânge curg deopotrivă, amestecându-se cu boabele de grâu în țărâna încinsă.

Între spice, rochița ieftină de stambă înflorată pare o pată de *nu mă uita*. Făcută ghem deasupra copilului, tânăra femeie își ascunde capul sub geamantanul de carton, repetând în nestire: – Doamne, nu mă uita, fie-ți milă de copilul meu!

Ridicată mult, rochia colorată dezvălește pulpele de culoarea grăului. Fără zgomotul avioanelor ucigăse și moartea din jur, tabloul ar părea desprins dintr-o comedie grotescă. Dar cele trei aparate *Hurricane* fac o voltă scurtă și se reîntorc pentru un nou atac.

La câțiva pași, căzut în genunchi, un bărbat cărunț, cu ochii infundați în orbite și obrazul supt, își sfășie cămașa cu un gest de furie, dezvelindu-și pieptul slab: – Omorâți-mă, nenorociților, să scap o dată...

Rafala șuieră, biciul plumbuit se năpustește și retează trupul de la brâu. Secerătoarea morții revarsă suvoiul de boabe roșii pe care pământul fierbinte îl soarbe cu nesat. Deschise, pleoapele copilului ghemuit sub pântecul mamei lasă grozăvia imaginii să imprime retina memoriei. Clipa adună în ea tot urâtul și disperarea unei lumi a adulților, imposibil de înțeles.

Alin Savu, București

Caragiale can-can

Remus Andrei Ion

În acest an, de numele lui Caragiale se leagă o serie de coincidențe și aniversări care acaparează bugetar și propagandistic viața culturală oficială. Totul se învârtă în jurul teatrului, pentru că Teatrul Național îi poartă numele și s-a înființat acum 150 de ani, cam pe vremea când se naștea și dramaturgul. În plus, Dinu Săraru, ca „timonier al Teatrului Național”, sau „maestru”, și „prieten suspus” al puterii s-a bucurat de o aniversare rotundă, 70 de ani, în aceeași zi în care Caragiale trebuia omagiat pentru împlinirea a 150 de ani de ani de la naștere.

Spectacole festive, mese festive, felicitări pompoase, invitații cu fașon pentru liderii politici, comandă repertorială națională, toate oferă imaginea unei propagande culturale. Este ușor de observat că interesul nu este pentru Caragiale, dramaturgul fiind un pretext pentru o agitație culturală cu buget și program stabilite prin ordonanță de Guvern.

În același timp, dramaturgia lui Caragiale oferă posibilitatea unei modernități care a fost dovedită în ultimii ani de câțiva regizori cu spirit de aventură, sau mai bine zis căroră nu le place să le tacă gura: regretatul Dan Micu, actorul Anton Tauf, Alexandru Dabija prin colajul *Prostia e nemuritoare*, Alexandru Tocilescu chiar la Teatrul Național. Dar lucrurile s-au schimbat atât de mult încât Caragiale a devenit subiect de varietăți. Caragiale ne poate face oricum să râdem, dar ca să râdem cu poftă este nevoie să îl redescoperim de fiecare dată, să îi savurăm nuanțele, nu clișeele. Caragiale a oscilat el însuși între geniu și varieteu, între politică pe interese și satira ucigătoare, între prietenie sinceră și alintări de conjunctură. Fiecare își poate alege ceea ce

vreă din Caragiale. Teatrul Național a ales propaganda, veselie de bon ton, can-can-ul. Cum altfel se poate explica faptul că anul Caragiale s-a deschis cu un spectacol croit după tiparul emisiunilor de varietăți? A fost lansat, ni se spune, un parlu: trupa tânără a Naționalului își încearcă puterile pe textele scurte ale dramaturgului. Antrenament pentru piesele mari! Doar că orice student la actorie își dă primele examene pe texte de Caragiale și toți trec cu note mari.

Pentru marele public rețeta din școală a fost finisată de regizorul Gelu Colceag, un foarte interesant pedagog în ale actoriei. Muzică, dans à la Union, scene bine modelate în mintea spectatorilor: cu Mitică, Bubico, Mache, Lache etc. Un spectacol de trupă care are ritm, veselie cu țintă directă, costume de epocă, dar nu și surprize actoricești sau de regie. Vârfurile sunt imediat recunoscute. Ilina Goia, perfectă în momentele de muzical, ea fiind și singura din trupă cu studii de specialitate, abordează o eleganță foarte calmă în rolul unei foarte coquette doamne. George Ivașcu nu se desprinde de stilul său ușor agi-

tat, care l-a consacrat pe vremuri în rolul lui Crăcănel la Teatrul de Comedie. Bogdan Mușatescu, altă generație, altă clasă, rafinat, sigur pe el, risipește aerul ezitant care se simte în scenele jucate de tineri. Bogdan Ivanov, care seamănă bine cu Nenea Iancu, are calmul neașteptat de a-l juca tocmai pe Caragiale. Și cu siguranță că spectacolul ar fi fost și mai ușurel fără miniorchestra care stă în spatele cortinei.

Regizorul, dom' profesor, și-a făcut tema: publicul este „atins” de momentele muzicale și se prinde în veselia jucată de actori. Ton perfect pentru varietăți, voci puternice, fete tinere pentru can-can. Dar Nenea Iancu, filosofia lui, morala? După ce vedem un dans frenetic, ca de sfârșit de spectacol de Union, cu chiote, fustițe și volănașe ridicate și multă amețeală veselă, se face tăcere pentru un discurs: „La noi nu e nici mai multă, nici mai puțină stricăciune...” – de fapt un fragment dintr-o scrisoare adresată lui Vlahuță. Apoi se încinge iar can-canul! Un can-can care o să ne țină tot anu', o-așa-i politica.

Un rege pentru Bodochi

Marius Bodochi pregătește un nou rol, o colaborare care îl scoate din Teatrul Național, un personaj creat de Eugen Ionescu în *Regele moare* și imaginat scenic de Victor Ioan Frunză și scenografa Adriana Grand.

„Este un rol care are multe fațete, de la comedia până la tragicism. Situațiile scenice sunt puse foarte bine în evidență de Victor Ioan Frunză, e lucrat foarte mult în extratext, așa putea spune. Partea a doua a spectacolului, în care ceea ce se întâmplă pe scenă este ceea ce se întâmplă și în mintea personajului, e foarte incitantă pentru actor, eu mă simt precum un ecran. Ceea ce e destul de greu de făcut pentru că necesită o documentare specială. Surprinzător pentru întregul spectacol e felul în care Frunză a reușit să îmbine textul piesei cu muzica originală compusă de Marius Leau pe textele elegiilor lui Ionescu. Apoi este impresionantă soluția scenografică: ceea ce se întâmplă cu personajele se întâmplă și cu decorul realizat de Adriana Grand, personajele se decojesc, iar decorul se descompune și el.” *Regele moare* se va juca la Sala Teatrului Muzical, special amenajată pentru această premieră.

Umor și limbaj
negru ▲▲▲

„Să nu plecați înainte de finalul spectacolului, indignați din cauza limbajului. Autorul piesei nu a folosit cuvintele și expresiile neacademice pe care le veți auzi în această seară pentru a șoca. Nici pentru a atrage o anumită categorie de public. Nici pentru a crea un univers autentic pentru personajele sale. Nici pentru a vă goni din sală. Noi credem că a vrut să tragă un semnal de alarmă. Ca și spectacolul nostru.” Acesta este îndemnul regizorului Gelu Colceag, realizatorul spectacolului *Tacâmuri de pul* de Spiro György, la Teatrul Bulandra. Spectacolul a fost remarcat și premiat la un festival de umor negru: Humorror '98.

Prințesa mortii

Spectacolul *Turandot* ne prezintă o poveste orientală. O tragicomedie foarte bine gândită scenic de Cătălina Buzoianu, cu ritm, poate din toate registrele și o partitură muzicală susținută de tineri actori acompaniați de formația Domnișcara Pogany. Virgil Ogășanu în rolul unui rege ramolit, jucat pe degete de supuși, dar mai ales de fiica sa, prințesa Turandot, joacă extraordinar. Este probabil cel mai bun rol al său din ultimele cinci stagii, comic sprintar, împărat deocheat de propria fiică, prins între toate ironiile simple care se fac pe seama boșorogilor. Distribuția spectacolului, la Teatrul Bulandra, este completată de Maia Morgenstern/ Kana Hashimoto, Doru Ana, Valeria Ogășanu, Filip Ristovski, Andreea Bibiri, Alina Bêrzunțeanu, Valentin Popescu, Andrei Aradits, Gheorghe Ifrim, Șerban Pavlu, Mihai Bisericanu.

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați tălănuțul și trimiteți-l în adresa redacției:
București, Piața Prsei nr. 1, cod 71.341, sectorul 1
Căligăritul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a
scrierilor dumneavoastră este **18 martie 2002**, data poștei.

Discreet sponsorizat de CITIRIA ALFA

447

O minte **sclipitoare**

Horia Pătrașcu

"A Beautiful Mind" – SUA, 2002 – 135 minute
Distribuit de: RO IMAGE 2000

La „Globul de Aur – 2002”, filmul a obținut următoarele premii:
Cel mai bun film dramatic; Cel mai bun scenariu (Akiva Goldsman); Cel mai bun actor de dramă (Russell Crowe); Cea mai bună actriță în rol secundar (Jennifer Connelly)

După cea de-a 59-a ediție a Premiilor Asociației Presei Străine de la Hollywood (dintre care le-am extras pe cele de mai sus, premii care „prevăd” în bună măsură palmaresul următorului „OSCAR”), se pare că filmul de care ne ocupăm în aceste rânduri are, cum s-ar spune, „cale deschisă”: PE BUNE – de această dată! Întrucât avem de-a face cu o peliculă de excepție, realizată după un caz real – cel al matematicianului (de geniu **John Forbes Nash, Jr.**, a cărui ratiune este întunecată temporar de schizofrenie, dar care va reuși să învingă boala, va primi **Premiul NOBEL în 1994** și care trăiește,

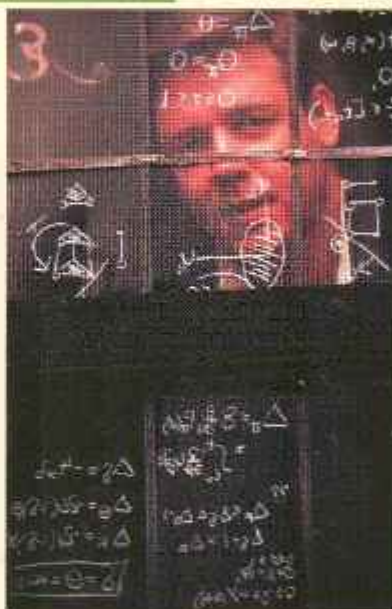
desfășurându-și munca, **chiar în zilele noastre...!**

Scenariul – deci filmul – are la bază cartea biografică asupra savantului, semnată **Sylvia Nasar**, peșemne că niciodată nu vom ști cu adevărat motivele cumplitei boli a celebrului savant (unul dintr-acestea ar fi, în film, „spionajul sovietic”(!)... și oricum boala, în sine, ne interesează mai puțin în acest caz: esențialul este

că un om de excepție, aflat în gravă derută, poate găsi – își poate redobândi încrederea! – prin dragostea soției... sau altfel spus și generalizând mai ales: prin DRAGOSTE!, pur și simplu. Restul fiind „împrejurări” ...mai mult sau mai puțin grave.

Dramatic până la limită, uneori atingând teroarea psihologică, filmul, consider, este dus practic „în spate” de către acest extraordinar actor de origine australiană și care se numește **Russell Crowe** (OSCAR pentru *Gladiatorul*, etc.). Remarcabilă intuiția artistică a regizorului Ron

Howard în a-l alege în rolul principal (de altfel, aflăm iată că Russell s-a întâlnit în mai multe rânduri cu veritabilul savant Nash Jr., a privit înregistrări-video ale acestuia, i-a studiat scrierile și s-a documentat asupra schizofreniei – poate din această cauză și având în vedere că acțiunea se desfășoară nu în zile ci în decenii, producția filmului a stabilit ca ordinea filmărilor să se facă respectând-o pe cea „cronologică” a acțiunii – lucru rar întâlnit la Hollywood!).

Sărutul **dragonului**

"Kiss of the Dragon" – SUA, 2001 – 98 minute
Distribuit de: NEWS FILMS INTERNATIONAL

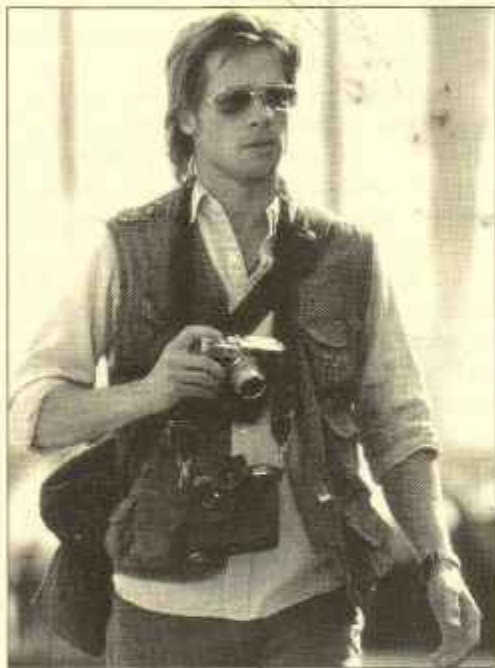
După două filme remarcabile făcute în Franța sa de origine (*Marele Albastru* și *Leon*), de acum celebrul **Luc Besson** – după umila mea părere un biet „juisant” care și-a pus talentul în slujba dolarilor, indiferent de unde ar proveni aceștia! – vine, scutpându-ne între ochi, cu acest *Dragon* (a devenit oare o modă chestia asta cu dragonii...?), **băgând în față** doi actori simpatici-foce (e vorba de JET LI și BRIDGET FONDA), pentru a ne oferi... **Ce?!** O mizerabilă poveste de spionaj – absolut incredibilă și lipsită de cea mai elementară logică! – plină însă de cascadorii, de pumni dați în falcă și de pistoale automate ce trag rafale nu doar în neștire, dar capabile a sfărâma vitrinele pline de bunuri de consum ale societății ce se bazează – **într-o bună parte a lumii** – tocmai pe vânzarea acestora...!

Spioni de elită

"Spy Games" – SUA, 2001 – 126 minute
Distribuit de: RO IMAGE 2000

Timp de peste două ore, filmul lui TONY SCOTT (*Top Gun*, *Inamicul statului* etc.), își consumă acțiunea în, practic, câțiva buni ani de zile ulteriori războiului din Vietnam – deși

desfășurarea reală a peliculei cuprinde 24 de ore, timp în care un vârstnic agent CIA încearcă a-si salva un mult mai tânăr discipol, aflat într-o închisoare din China și condamnat la moarte: sentința urmează a fi executată în zorii zilei următoare...! Conducând cu dibăcie, prin mijloace electronice sofisticate, relațiile obținute timp de decenii – vârstnicul agent, aflat în ultima zi dinaintea pensionării!... reușește să salveze pe discipolul său (împotriva – și aici ATENȚIE! – intenției CIA de a-l abandona pe tânăr, întrucât acesta fusese reținut de chinezi pentru o culpă banală, fiind îndrăgostit, deci ne reprezentând vreun „interes politic” – mai ales în preajma vizitei în China a presedintelui ame-

rican!). Deci, pentru a nu se creea nicaiva „probleme politice”, un fost agent CIA este sacrificat cu sânge rece...!

Ei, uite că nu se va întâmpla așa: bătrânul (Robert Redford) îl va salva în ultima clipă pe tânăr (Brad Pitt), împreună cu iubita sa.

S-ar putea pune problema; cum, naiba, celor doi actori, veritabili „mamuti” ai cinematografiei americane, nu le-a fost... „rușine” să joace unul alături de altul?! Ei, bine, nu le-a fost: dovadă acest film spectaculos, în care rușinea – absolut evident! – ar trebui să-i revină unei anume și mai ales controversate instituții de peste Ocean...!

Blestemul scorpionului de jad

"The Curse of the Jade Scorpion" – SUA, 2001 – 103 minute
Distribuit de: NEW FILMS INTERNATIONAL

Vă mai spune, ceva, numele lui Woody Allen?!

Acest extraordinar cineast: actor, regizor, scenarist (câștigător al unor premii OSCAR, în timp, pentru toate cele trei categorii menționate mai sus, plus, încă, pentru CEL MAI BUN FILM – fiind vorba de *Annie Hall*), se pare că e deja uitat în dicționarele de specialitate apărute în ultima vreme...! Prin anii '60-'70 însă, celebrele sale butade circulau și în România comunistă, sub formă de pagini trase la xerox în secret...! (Cu mult înaintea apariției „Legilor lui Murphy”!?).

În filmul *Blestemul...*, Allen semnează de asemenea totul: joacă după un scenariu al său și își regizează propriul personaj. Efectul este absolut spectaculos: dacă veți vedea filmul, nu se poate să nu fiți nu doar impresionați – ci cuceriți pur și simplu – de prestația acestui „universal-movie-man”: replici scilicet, interpretare magistrală (vezi, de pildă, secvențele

în care se lasă hipnotizat!). Este o peliculă ce apelează evident la... cultura spectatorului... care, hm!... adică – ce să mai spunem...?!

Oameni și lucruri

Adam Băltatu a fost un pictor cunoscut, apreciat și, poate, bucuriei sale de a picta, – ceea ce l-a făcut să zăbovească adesea prea puțin asupra pânzei de pe sevalet – îi datorează un loc incert în arta românească. Talentat, fără îndoială, recunoscându-și filiația din lirismul grigorescian, Adam Băltatu este, încă, un subiect de discutat.

Am văzut recent un peisaj care, dacă nu i-ar fi purtat semnătura, ar fi generat întrebarea „Cărui mare artist îl putem atribui?” Cum tabloul era semnat, spre marea mea dezamăgire am constatat că nici un colecționar nu l-a dorit. Cei ce achiziționează semnături iar nu opere de artă nu au vibrat la farmecul și forța acestui peisaj. În fața unei certitudini banale de ce nu preferăm strălucirea unui moment excepțional? Mi-e teamă că o bună parte dintre colecționarii de azi nu au curajul de a-și asuma răspunderea dincolo de zona rezervată clasicilor pentru a o îmbogăți cu momente mari de pictură, și e păcat.

Așteptam cu emoție reacția publicului atunci când avea să apară unul dintre cele mai frumoase servicii de lavoar pe care le-am văzut. Linia suplă, decorul discret, amprenta puternică a celui „Art Nouveau” adesea ciudat, revenit,

Radu Ionescu

nu de mult, în atenția amatorilor de artă. Ce o fi făcut acest serviciu în cei cam 100 de ani câți numără? Mi-l imaginez pe lavoarul camerei de culcare într-o veche casă boierească (camerele de baie, în vechile case, erau rare). Cu timpul, asemenea multor obiecte din casele de oraș, a luat drumul conacului de la țară, de unde, atunci când apa curentă s-a înstăpânit și aici, locul nu-i mai putea fi decât în pod, acoperit de praf și păianjeni.

Obiect frumos doar sau pretext de a ne imagina case, chipuri care s-au oglindit în el, treceri de la un proprietar la altul, anonim într-o „masă succesorală”, regretat de unii, disprețuit de alții și, redescoperit, peste timp, util doar pentru a achita notele de întreținere și telefon.

Cu orice preț s-ar fi vândut, povestea lui, amintirea mâinilor care l-au atins, această viață bogată, un veac de întâmplări și poezie nu poate fi plătită. Prețul adevărat ar fi doar clipele de reverie ale noului proprietar.

Cuvinte pictate

„Cobor și ure și cad și mă ridic” – „Pagini de Jurnal” – Ion Popescu Negreni. Cuvinte scrise nu cu mult timp înainte de ultima ridicare. „N-am pictat de cinci zile. Fac focul sub plită, dau mâncare la câini, iau un pahar cu vin și privesc pe geam iarna agățată de ramuri în chip de promoroacă. Sunt ca un comandant ale cărui oști au fost înfrânte.” Citesc cuvinte pictate și plâng, și râd, și încerc portile sentimentelor prin ochi de pictor. Unchiul meu a fost pictor. Unchiul meu a murit. Mă uit la tablourile lui semnate, nesemnate, valori paradoxale ale lumii culorilor... Paradoxale pentru că arta este un paradox. Pentru că moartea în artă înseamnă valoare. Pentru că unii pictează și vând... după ce mor. Pentru că alții pictează și vând, și trăiesc, și apoi mor. Pentru că moartea înseamnă iubire, iar pentru pictori și iubirea și moartea înseamnă culoare. În lumea lor colorată există totul: viața, dragostea, ura, mersul tainic al timpului, libertatea, suferința și moartea. La unii există și cuvinte pictate. Unchiul meu a scris „Pagini de Jurnal” – cuvinte dureri, cuvinte bucurii, cuvinte copilăroase, filozofii. El a pictat mult și a scris puțin. Eu scriu mult. Și... citesc rândurile lui, tablourile lui. Am adormit mulți ani de tinerețe cu pictura lui lângă patul meu. Am adormit în cântec colorat de penel – eu copil, el pictor mare.

Stăteam la el de fiecare dată când veneam în București. În inima orașului, pași pierduți de provincial căutau oaza de liniște – locuința unchiului meu. Veneam cu „treburile mărunte” și dormeam la el, în casa artelor. Dimineața beam cafeaua împreună. El fuma „un sfert de țigară” și vorbea, eu îl ascultam. La amiază îi găteam. „Mă, tu știi să gătești?” Stii, unchiule. Și-i făceam mâncăruri din Ardeal. „Mă, da-i bun!” E bun, unchiule. Ultima dată: „Ce mai faci, nepoată?” Acum scriu, unchiule. Și atunci mi-a arătat cărți despre el, adresa „muzeului” de pe Internet, un tablou, jurnalul... Și mi-a mai spus că ne vom vedea pe lumea cealaltă. Unde pleci, unchiule? Unchiul meu, Ion Popescu Negreni, a murit. S-a stins prima culoare a neamului nostru. Tablourile lui s-au vândut, se vând și se vor vinde. La ce preț? Nu mă interesează. Eu știu că sunt de neprețuit. Pictura nu este la kilogram. A picta înseamnă a trăi și a trăi înseamnă a picta, pentru toți cei care respiră știința penelului. Lini și forme care curg, ca și viața, la deal și la vale... Pictori și picturi, oameni și zâmbete – o lume în care noi ne vedem, ne regăsim, dar pentru că suntem muritori de rând nu putem intra. Acolo este veșnicia. Unchiul meu a sărutat veșnicia și a plecat.

text: Liana Martin

Ion Popescu Negreni s-a născut la 2 ianuarie 1907, în satul Negreni, județul Olt. A murit la 28 octombrie 2001. În 1931 a absolvit secția Pictură a Academiei de Arte Frumoase. 1954-1972 – profesor la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” București. Marele Premiu al UAP 1987 și Premiul Academiei Române 1992. Lucrări expuse în muzee și colecții din România, Franța, Germania, Suedia, Italia, Israel, SUA, Brazilia, Elveția.

pagina realizată cu sprijinul Fundației

Paolo Mercuri, www.paolomercuri.ro

Tipărirea și punerea în circulație a bancnotelor *Bonjour* revine Fundației Culturale Meta reprezentată de sculptorul Romelo Pervolovic, aceasta fiind implicată de la bun început în susținerea proiectului din punct de vedere spiritual și material.

Metabani de la Y.R.

Dorind să dea „o reprezentare fizică a valorii” odată cu debutul lor artistic, dar în mod sigur știind și că publicitatea se face pe bani, Andrei Stoleru și Dragoș Coman, Art Directori la agenția de publicitate Young & Rubicam / Team Advertising au lansat pe piață, prin complicitatea Fundației Meta, valorile *Bonjour*.

„Nu vrem să mințim pretinzând că facem cine știe ce lucru cu implicații nebănuite. Este la urma urmei un joc intelectual. Savoarea se naște din contrastul dintre seriozitatea, caracterul oficial al acțiunii și ceea ce reprezintă bancnotele, poveștile din jurul lor.”

Galeriile Fundației Culturale Meta ne-au

oferit o imagine de prosperitate: un etaj plin cu bani. Fiecare dintre bancnote a fost așezată pe un perete, iar în față, erau decupaje de detalii. Practic, fiecare dintre aceste artistice invenții monetare au fost prezentate ca și cum au fost emise de o bancă veritabilă. Invitații la vernisaj au primit și ei câte un set de bonjuri: bani pentru

acasă. „Emisia B” este o serie limitată de cinci bancnote cu valori ciudate: 3.14, 7, 16.4, 9.99 și 100 B, adică bonjouri, „semnificând investiția morală și fizică în acest proiect”. Aspectul bonjourilor este asemănător cu cel al banilor obișnuiți și prezintă valori comune celor doi artiști, „valori de viață, lucruri care ne plac, pe care le apreciem”: un Jaguar clasic, pescuitul de bibani, Depeche Mode, soția și logodnica.

Pornind de la valoarea inițială, în timp, aceste bancnote vor fi indexate, ținând cont și reflectând evoluția artistică a grupului *Bonjour*.

text: **Remus Andrei Ion**

foto: **Octavian Tîbăr**

CONCURS

Premiu în valoare de 800.000 lei:
un set de lucrări
în vederea pregătirii examenului
de bacalaureat pentru anul 2002

Decupay talonul și trimite-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **18 martie 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA Corint

Doina Levintza răspunde Tinerilor designeri

Concursul tinerilor designeri lansat de Doina Levintza la **Prima TV** are o nouă temă: desenați garderoba ideală a tinerilor din România. Mapele cu schițe vor fi expuse și premiate în cadrul celei de-a treia expoziții **Tineri designeri** care va fi deschisă în această primăvară.

M-am bucurat să constat din scrisorile voastre că această temă vi se pare incitantă și interesantă. Am ales-o pentru că doresc să priviți cu mai multă atenție în jurul vostru și să remarcați ceea ce este bun și ceea ce nu este adecvat în vestimentația oamenilor. Este bine să înțelegeți moda străzii și a tinerilor și să căutați soluții pentru a schimba lucrurile negative pe care le observați. Este ideal să desenați ținute atât pentru fete cât și pentru băieți.

Enache Gheorghe, Oradea:

„... vă felicit pentru emisiunea superbă pe care o faceți. De asemenea, pot spune că e bine ceea ce v-ați propus – promovarea tinerilor designeri care încă nu au reușit să lucreze în această activitate artistică, dar care pot realiza, prin talentul lor, lucruri minunate... Schițele pe care le-am realizat sunt pentru vestimentația vedetelor tv...”

Propunerile sunt interesante, desenul are proporție. Este necesară o preocupare și pentru tehnicile de realizare a unor astfel de costume. De exemplu, pieptarul tunicii poate fi imprimeu sau broderie!?

Nadine. Având în vedere faptul că este mulatră, cu o față asiatică, m-am gândit la o imagine orientală. Pantalonii și tunica sunt din mătase, iar mânecile din stretch.

Dan Alexandra, Craiova

Mi-au plăcut propunerile pentru garderoba tinerilor. Aștept detalii de materiale, culori, croitorie.

Teodora Tudorache, Timișoara

Am primit încă o mapă cu desene! Este foarte bine că lucrezi mult și, ca și celelalte desene, au personalitate. Aștept, așa cum am convenit, să ne vedem la București pentru a realiza câteva costume.

**Ecaterina Augustinov
Ianca, studentă an III,
modă.**

Mă interesează să avem o discuție pentru a vedea în ce măsură s-ar putea realiza unele dintre modele.

Voi răspunde la scrisori în fiecare număr al revistei *Flacăra*. Inevitabil, din cauza spațiului, va fi o selecție a scrisorilor la care voi putea să răspund (primesc sute de scrisori pe lună). Însă țin să precizez că mă bucură fiecare scrisoare pe care o primesc, le citesc cu atenție, iar schițele primite le păstrez pentru expozițiile tinerilor designeri. *Doina Levintza*

Dicționarul modei

Unul dintre stilurile care au influențat decisiv imaginea femeii moderne a fost stilul *garçonne*. A apărut în anii '20 și a primit numele romanului *La Garçonne* de Victor Margueritte. Eroina romanului este o studentă de la Sorbona care își tunde părul scurt și poartă haine bărbătești.

Deci, specific stilului *garçonne* sunt hainele de certă inspirație masculină purtate de către femei ca un simbol clar al emancipării: smokingul, paltonul, haina taior croită ca un veston. Coafura s-a transformat

și ea, părul fiind tuns scurt, ca o cască.

La succesul acestui stil au contribuit și unele dintre cele mai importante personalități ale epocii, printre care Gabriella Chanel și Marlene Dietrich, singura femeie pentru care celebra firmă Knize a realizat vreodată un costum masculin.

Stilul *garçonne* a influențat întreaga perioadă antebelică. Femeile au descoperit prin el libertatea de mișcare.

Regele grașilor

„Mi-aș dori din toată inima să pot merge și eu la un film, la cinema. Nu pot, pentru că nu încap în scaun. Mi-aș dori din toată inima să mă plimb și eu în voie prin parc. Nu pot, pentru că după câțiva pași îmi dau duhul. Atâta mi-aș mai dori de la viață, dar pentru asta ar trebui să se întâmple un miracol.”

Îl se spune „Uriașul”. Are 48 de ani și cântărește 220 de kilograme. Este, se pare, cel mai gras om din București. Copiii pufnesc în râs când îl văd pe stradă. Adulții își dau coate, privesc cu coada ochiului și se amuză. El vede sau simte asta, dar nu e deloc afectat. Îl se pare firesc să fie centrul atenției. Înțelege reacția străzii, e convins că și pe el l-ar amuza, de pildă, un om cu gât de girafă. S-a împăcat demult cu imaginea lui, ba chiar asta l-a modelat mai armonios personalitatea însușind-o cu un farmec

Emil Herescu
în mijlocul
familiei sale

toată grăsimea de pe abdomen. S-a ușurat de vreo 40 de kilograme, dar le-a pus la loc în mai puțin de un an. De atunci a rămas la o greutate constantă: 220 de kilograme. În tinerețea lui, apariția acestui handicap a fost parcă o provocare. A absolvit Electronica, s-a însurat, a făcut trei copii, și-a înființat o firmă, toate astea

ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat cu viața lui. Și-a adaptat tableturile la noua sa condiție, și-a inventat tot soiul de accesorii care-i mai înlesnesc traiul. Are trei magazine de televizoare second-hand și un magazin cu haine XXL, pentru grași. Vine zilnic la firmă și coordonează totul de pe fotoliul său uriaș. Știe tot ce se întâmplă în magazine, are camere video în fiecare colț al lor și vede pe un monitor tot ce mișcă. Își iubește angajații și respectă orice client. Rezolvă cu mult umor orice impas și de aceea toată lumea îl solicită la nevoie. Întotdeauna e stăpân pe situație, spontan în decizii, laconic și tandru în sfaturi. Nimic din ceea ce face el zilnic printre oameni nu-i trădează chinul. Niciodată nu s-a văicărit, chiar dacă sunt zile în care îaghețe câte 10 fiole de algocalmin ca să-l mai lase durerea de spate. Pentru că, v-am spus, nu-i ușor să cari încontinuu 150 de kilograme. Poți să-i devii dușman doar dacă îi arăți milă. Nu suportă așa ceva, mai ușor îndură batjocura. Noaptea însă, când magazinele, monitoarele și telefoanele sunt închise, când ceilalți dorm și el rămâne singur în patul uriaș, atunci, ușor-ușor încep să respire toți porii săi vulnerabili. Obsesiv, nopți la rând visează cum se plimbă cu copiii prin parc fără să simtă nici cea mai vagă oboseală.

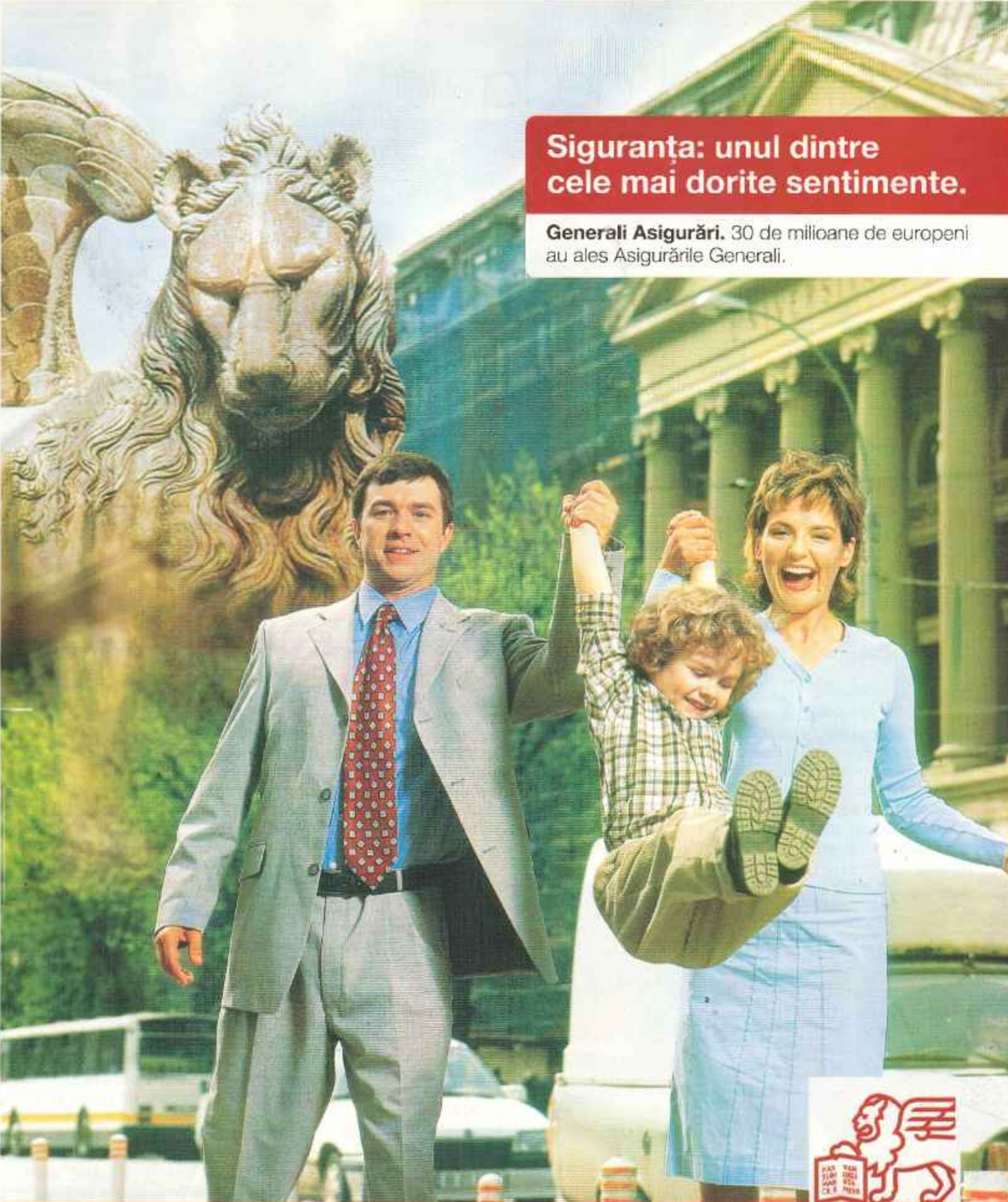
La 20 de ani avea 70 de kilograme. A început să se ingrașe în armată. Acolo, a fost repartizat la popotă unde își măsura întotdeauna porția. S-a întors la vatră cu vreo 140 de kilograme și de atunci a pus pe el cam zece kilograme pe an.

aparte. Dincolo de această imagine se ascunde un adevărat calvar. Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă asta, cititorul trebuie să-și imagineze cum ar trăi el însuși, om cu o greutate normală, cărând zilnic în spate un bagaj de vreo 150 de kilograme. Stând în picioare, mergând pe stradă sau urcând scările, fără nici un răgaz. Acesta este calvarul personajului nostru. Îl cheamă Emil Herescu și e inginer electronist. Nici un medic nu a știut să-i explice cauzele „boliilor” sale, iar despre leacuri, nici vorbă să dea vre-unul roade. Le-a încercat pe toate, a ținut toate regimurile din lume, a urmat toate tratamentele posibile. Degeaba. După ce reușea să dea jos cinci kilograme, pune la loc încă zece. În '92 a făcut o operație de lipotomie. I-au tăiat burta și i-au „chiuretat”

Un „amănunt” la care numai un supraponderal se putea gândi: lenjerie intimă pentru cei ca el.

text și fotos Cătălin Apostol

**Siguranța: unul dintre
cele mai dorite sentimente.**

Generali Asigurări. 30 de milioane de europeni
au ales Asigurările Generali.

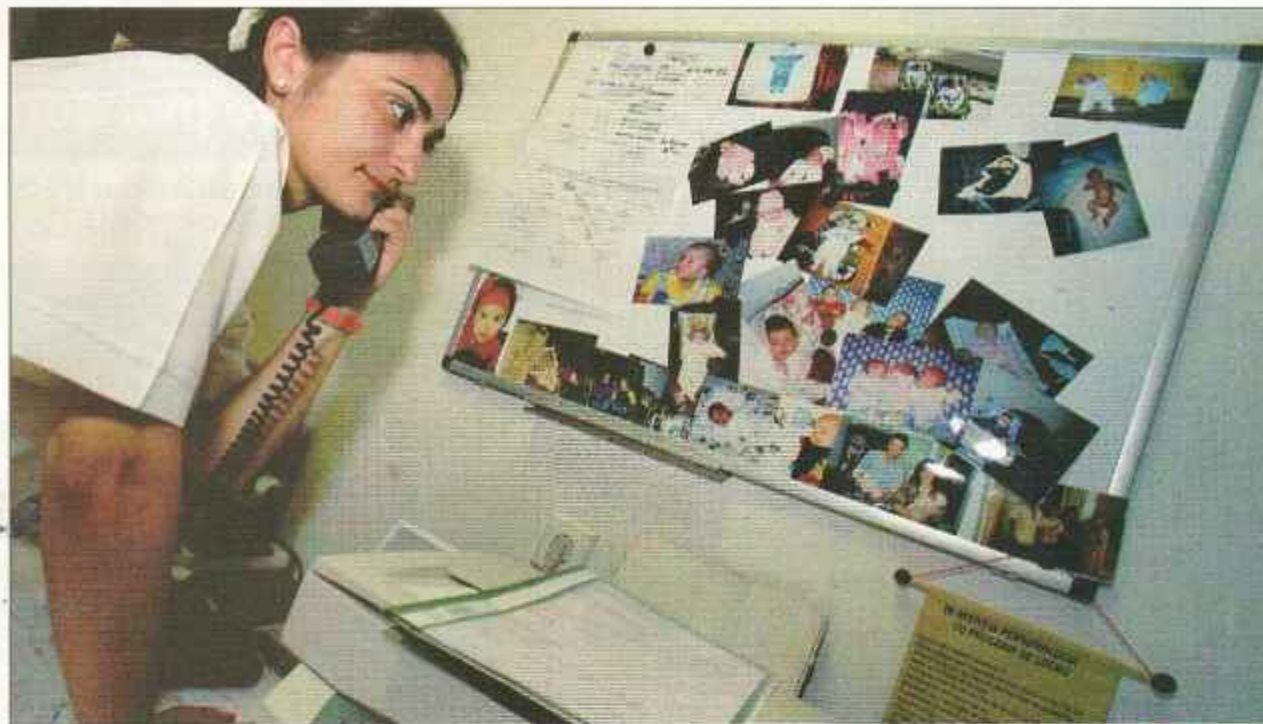

Calea Plevnei nr. 53, Sector 1, București; Tel./Fax: (+40-1) 312 36 35; 312 37 19
Str. Polonă nr. 18, sector 1, București; Tel./Fax: (+40-1) 212 29 20; 212 29 40
email: info@generali.ro

We care.

Tatăl ideal de la

Infertilitatea bărbatului nu mai este o problemă pentru cuplurile care își doresc copii. Atunci când „vina” este a soțului, femeia poate apela la sămânța altui bărbat, fără a-și înșela partenerul. Soluția este banca de spermă de la Spitalul „Prof. dr. Panait Sărbu” (Maternitatea Giulești) din Capitală, înființată în vara anului 1999.

BANCA DE SPERMĂ

La banca de spermă, femeia poate să-și „aleagă” pentru copilul dorit un tată ideal din punct de vedere fizic și intelectual. Cele căsătorite pot cere sămânța unui bărbat care să aibă chipul și asemănarea soțului, așa încât copilul să semene cu el. Oricare ar fi alege ea, un lucru e sigur: copilul va fi sănătos și fizic, și psihic.

Chiar dacă are „performanțe” de invidiat, nu orice bărbat este acceptat ca donator la banca de spermă. „Donatorul trebuie să aibă între 18 și 40 de ani, să fie perfect sănătos și să aibă aspect fizic plăcut. În orice caz, cei care vor să doneze spermă sunt supuși unor analize amănunțite, pentru a elimina orice îndoială asupra sănătății lor”, ne-a declarat

dr. Anca Vasilescu, medic specialist în obstetrică-ginecologie și în andrologie, cea care se ocupă de Secția de Reproducere umană asistată și de banca de spermă de la Maternitatea Giulești. Printre donatori, au fost depistate și persoane care se credeau sănătoase, dar care aveau hepatită sau sifilis. După toate analizele, se face ancheta genetică, foarte importantă. Trebuie ca rudele directe ale donatorului să nu fi avut boli transmisibile genetic: diabet, obezitate, boli cardio-vasculare etc. Chiar și ochelariștii sau cei care au părinți cu miopie sunt respinși, ca și cei cu urechi clăpăuge, cu nasul mare sau de etnie romă...

• În medie, la banca de spermă se prezintă, săptămânal, între cinci și zece bărbați, dar numai unul din șase se dovedește a fi donator bun. Astfel, de la înființarea băncii, a fost recoltată spermă de la numai 50-55 de donatori. Înainte de a fi chemați pentru donare, bărbaților selectați li se face un instructaj și li se dau unele recomandări. Sămânța vieții trebuie să fie în cea mai bună stare. Condiție obligatorie: abținerea sexuală de două până la cinci zile înainte de recoltare.

Ultima etapă. O cameră relativ rece, cu pereți albi, mobilată sumar. O masă, un scaun, un pat, o chiuvetă. Nimic excentric,

Sunt selectați numai bărbații drăguți, de rasă caucaziană (albă), a căror spermă este perfectă. Ce înseamnă spermă perfectă? Să aibă culoare opalescentă, minimum 20 de milioane de spermatozoizi mobili per mililitru și să se lichefieze în maximum 40 de minute. Dacă nu are toate aceste calități, sperma este considerată necorespunzătoare.

Orice femeie căsătorită care se prezintă la banca de spermă este sfătuită să aleagă un donator care să semene cu soțul ei.

Este chiar de dorit acest lucru pentru ca femeia să nu intre în gura lumii, pentru a evita zvonuri cum că tatăl copilului

este un vecin sau alt bărbat decât partenerul ei de viață.

În plus, când copilul va crește, nu va avea de suferit, mai ales că multe femei nu intenționează să spună copiilor că provin dintr-o inseminare artificială. Femeile se pun în față un formular pe care

trebuie să bifeze trăsăturile fizice și intelectuale pe care ar dori să le aibă tatăl natural al copilului așteptat: culoarea ochilor,

părul, înălțimea, pregătirea intelectuală etc.

„Femeile aleg, în special, bărbați cu studii superioare, iar cei mai mulți donatori sunt studenți.

Poate pentru că, pe lângă setul complet de analize, sunt stimulați și financiar.

Rata de reușită a fertilizării artificiale este de 15 la sută”, precizează dr. Anca Vasilescu

Puține dintre femeile care vin la banca de spermă sunt necăsătorite.

Contrar părerii generale, unii dintre donatori sunt căsătoriți și chiar au copii, dar vor să ajute cuplurile sterile.

nimic din atmosfera descrisă în filme a acestor locuri. Fără afișe sexy, fără nici o casetă video cu imagini excitante... Nici măcar o revistă de gen. „Cei care cer materiale ajutătoare sunt puțini și, de obicei, solicită o revistă porno sau ceva de felul ăsta”, explică dr. Vasilescu. Donatorul are la dispoziție tot timpul de care are nevoie pentru colectarea spermei. „Aceasta va fi obținută prin masturbare, după o toaletă minuțioasă a organelor genitale și după cel puțin o oră de la ultima emisie de urină. Recoltarea nu se face în prezervativ, ci numai într-un recipient steril”, se arată în formularul pentru spermogramă. După ce a predat recipientul cu substanța

vieții, bărbatul și-a terminat treaba. El iese din ecuație. Nu va ști niciodată la cine a ajuns sperma lui, iar femeile nu vor ști de la cine au luat-o. Este confidențial.

G. este unul dintre donatorii de spermă. „Mi s-au făcut toate analizele, după care am fost introdus într-o încăpăre, unde urma să colectez sperma. M-am simțit cam ciudat la început, că nu-mi venea de nici un fel așa... fără nici un stimulent. Apoi mi-am spus că trebuie să fac ceva și am închis ochii, gândindu-mă la cum făceam dragoste cu soția mea. Și am reușit!” G. este căsătorit și are o fetiță în vârstă de doi ani despre care spune că este „minunată”. „Eu și soția mea ne-am chinuit ani întregi să avem un copil. Chiar ne gândeam să adoptăm unul, în ultimă instanță. Soția mea pierdea sarcinile spontan, organismul ei nu le putea ține. După multe tratamente complicate, a reușit să ducă sarcina la capăt. Când s-a născut fetița, a fost cea mai fericită zi pentru noi.” G. spune că a discutat cu soția sa despre donarea de spermă, dorind ca alte cupluri să nu treacă prin calvarul prin care au trecut ei. „Soția mea a fost imediat de acord, ba chiar s-a bucurat că m-am gândit la acest lucru. Nu contează la ce femeie va ajunge sperma mea, important este că am făcut din acea femeie o mamă fericită”.

O mare parte dintre femeile care aleg un „tată la eprubetă” s-au gândit deja că, la un moment dat, poate apărea din partea copilului întrebarea de care, într-un fel, ele se tem: „Cum sunt concepuți copiii și cum am apărut eu?” Ele sunt conștiente că vor fi nevoite să dea o explicație atunci când copilul va fi mare și va întreba de tată, mai ales dacă nu sunt căsătorite sau dacă nu au un partener de viață stabil. Majoritatea femeilor care au apelat la banca de spermă, în special cele căsătorite, nu au intenția de a spune copilului nimic despre felul în care a fost conceput. Asta nici nu-l-ar ajuta pe copil cu nimic, ba chiar, în funcție de caz, l-ar putea face rău. Dar sunt și mame care au hotărât, cel puțin înainte de nașterea micuțului, că acesta are dreptul de a ști cum a ajuns în pânțele mamei, după ce explicația cu barza nu va mai fi valabilă.

Text: **Tatiana Dabija**
Foto: **Octavian Tîbăr**

Căldură, apă caldă și a

Un orașel mic, pe malul Dunării. Oltenița. Cândva, aici a fost construită o centrală termică pe cărbune. Numai că avea randament scăzut, pierderile fiind foarte mari, iar centrala polua puternic atmosfera. directorul general al Regiei Autonome de Gospodărie Comunală și Locativă (RAGCL)

În 1992, centrala termică pe cărbune existentă în Oltenița a fost transformată în centrală pe păcură. Alt combustibil, aceeași problemă: gradul de poluare rămăsese la fel de mare, chiar dacă randamentul termic era ceva mai ridicat. Singura soluție viabilă rămânea reabilitarea sistemului de încălzire, atât pentru a oferi locuitorilor căldură suficientă în apartamente (prin reducerea pierderilor), cât și pentru a scădea cât mai mult nivelul de poluare din zonă.

„S-a început întocmirea unui proiect de reabilitare a sistemului de încălzire, program în care au fost luate ca etalon cinci orașe: Oltenița, Pașcani, Făgăraș, Buzău și Ploiești. În 1995, proiectul era întocmit și aștepta să fie pus în practică”, spune Costache Căuș.

1997. Speranțele locuitorilor Olteniței de rezolvare a problemei căldurii și apei calde din apartamente au început să se concretizeze. Fondurile pentru finanțarea proiectului de reabilitare pentru cele cinci orașe au fost

asigurate prin Acordul de împrumut semnat de BERD cu Guvernul României: zece milioane de dolari. Directorul general al RAGCL Oltenița spune că instituția pe care o conduce, împreună cu Primăria locală, a reușit să finalizeze, până la sfârșitul anului 2000, patru dintre cele 11 centrale termice (inclusiv rețelele de legătură cu blocurile de locuințe) care urmau a fi construite în Oltenița, conform proiectului. Începutul fusese făcut, așa încât autorităților locale nu le-a fost greu ca, până la sfârșitul anului trecut, să încheie lucrările la încă șapte centrale de încălzire. „Totul a costat zece milioane de dolari, din care 2,5 milioane au devenit fonduri PHARE, deci nerambursabile. Studiul de fezabilitate, documentația de licitație și supervizarea au fost finanțate de către Agenția Daneză pentru Protecția Mediului (DEPA). Iată cum, cu sprijinul unor fonduri din străinătate, Oltenița este primul oraș (dintre cele cinci care fac parte din programul de reabilitare a sistemului de încălzire) în care

s-au finalizat lucrările la centralele termice. Suntem încântați că Oltenița are acum un sistem de încălzire nepoluant și cu un randament termic de 93 la sută”, spune, zâmbind, directorul general al RAGCL din localitate. „Există zece centrale în diferite zone ale orașului (fiecareia îi corespund aproximativ 500 de apartamente) și una în afara localității. Această din urmă alimentează uzina de apă și sera de flori. Legăturile dintre centrale și blocurile de locuințe sunt făcute din țevi preizolate, astfel încât nu se pierde din temperatură. Sistemul de încălzire funcționează în felul următor: fiecare scară de bloc are contorizare separată, iar locatarii sunt avantajați pentru că nu mai plătesc la grămadă consumul de energie termică. Atât cât se consumă pe scară, se împarte la numărul de persoane, fiecare locatar plătiind exact partea ce-i revine. Dacă locatarii unei scări consumă mai puțin decât cei de la altă scară, evident că vor plăti mai puțin.” Proiectul de reabilitare a sistemului de

Un singur angajat controlează toate centralele termice din Oltenița

er nepoluat la Oltenița

(mai mult pământ decât combustibil). Era puțin mai bine decât înainte, când încălzirea se făcea cu sobe. „Când pornea centrala, orașul se umplea de fum. Ajungea chiar și la bulgari”, își amintește Costache Căuș, Oltenița. Acum, populația orașului primește căldură și apă caldă și poate respira aer curat.

Încălzire din Oltenița fiind încheiat, recepția lucrărilor a fost stabilită pentru data de 26 februarie. Printre invitați: ambasadorul Danemarcei, țara care a sprijinit proiectul. Colaborarea României cu Danemarca în domeniul protecției mediului, în scopul reducerii poluării, s-a dovedit, și cu această ocazie, benefică. DEPA, prin programele de protecția mediului implementate în România, contribuie atât la îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației, cât și la construirea unei imagini mai bune a țării noastre pe plan internațional, în vederea aderării la structurile euro-atlantice.

Noile centrale termice din Oltenița, pe lângă faptul că permit locuitorilor să respire un aer nepoluat, le asigură acestora apa caldă și căldura de care are nevoie orice om pentru a trăi în condiții civilizate. „În viitorul apropiat, spune Costache Căuș, directorul RAGCL, intenționăm să montăm robineti termostatați și repartitoare de căldură în fiecare apartament. Astfel, se va putea stabili cu exactitate câtă energie termică a consumat fiecare calorifer. Marele avantaj al cetățeanului este că nu va plăti nici un leu în plus față de cât a consumat.” Viceprimarul Olteniței, Matei Gheorghe, speră ca montarea acestor robineti și a repartitoarelor să se poată face gratuit pentru populație: „Există un program PHARE de cinci milioane de euro, pentru montarea aparatelor de contorizare individuală. Dacă prindem acest program (și avem mari speranțe în acest sens), vom putea să facem montarea gratuit și vom fi primul oraș din România care beneficiază de o astfel de contorizare a energiei termice.”

Pentru controlul și coordonarea celor 11 centrale termice este plătită o singură persoană. „Centralele sunt închise complet. Nimeni nu are voie să pătrundă în interiorul lor. Toată activitatea lor este coordonată de un salariat, care se află în Centrala nr. 7, la Dispecerat. Un singur angajat, care nu trebuie decât să apese pe niște butoane, să stabilească anumite valori pe computer și gata. Semnalul se transmite la toate centralele. Programul de control este atât de bine conceput, încât semnalează imediat orice avarie care, eventual, ar putea apărea”, precizează directorul Căuș.

text: **Tatiana Dabija**
foto: **Octavian Tîbăr**

Noul sistem de încălzire din Oltenița este susținut de o tehnologie dintre cele mai performante pe plan mondial. Cazanele de încălzire a apei sunt racordate la aparate cu afișaj electronic, astfel încât supraveghetorul poate controla cu ușurință variațiile de temperatură ale agentului termic distribuit populației.

Aparate de contorizare individuală a consumului de agent termic

Il cheamă *Decebal*. E un vapor cu zbaturi. Zace ancorat și ruginit la câțiva kilometri de Orșova. Pe Mississippi, în Statele Unite ale Americii, niște vapoare surori produc milioane de dolari anual. O croazieră cu un vapor de epocă costă în jur 50 de dolari pe oră. În România, există numai trei vapoare cu zbaturi. Unul (vasul *Hunedoara*), cu motorul complet distrus, a ajuns un fel de cantină pentru o tabără școlară situată lângă Drobeta-Turnu Severin. Altul e în parohia căpităniei din Galați, care nu știe cum să-l folosească. Al treilea, *Decebal*, rugineste la Orșova.

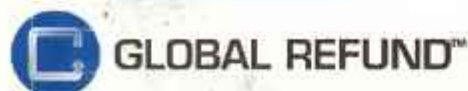

DECEBAL ruginește la mal

Vasul *Decebal* a fost construit în 1889, la Ravensbruck, în Germania. Motorul cu propulsie cu aburi îl face să semene cu vasele militare din războiul de secesiune din Statele Unite. Regele Carol I a dorit să încurajeze turismul pe Dunăre. A importat vasele cu propulsie cu aburi special în acest scop. Acestea și-au făcut datoria ani în șir. Cum turiștii din țările vestice n-au prea mai venit în România anilor '50, vechile nave au fost destinate unor scopuri locale cum ar fi transportul de marfă sau școlarizarea unor elevi marinari. Până în 1990, nava *Decebal* a fost folosită drept „material didactic” de către elevii Liceului de Marină din Orșova. După anul în cauză n-au mai fost fonduri pentru cheltuielile curente de întreținere ale navei. An de an, aceasta s-a degradat și, de prin 1994

nu mai poate naviga. Ne-am interesat și am aflat că reparația lui *Decebal* ar costa cam două miliarde de lei, aproximativ 70 de mii de dolari. Cum cota unui vapor de clasa lui *Decebal* pe piața internațională a antichităților e de peste un milion de dolari, putem considera că la Orșova avem, teoretic, una dintre puținele instituții de învățământ mediu din România posesoare a unui patrimoniu de peste un milion de dolari. În realitate, Liceul de Marină păstrează un mormon de fiare vechi care ruginesc. Oricum, am aflat că profesorii de la liceul respectiv au luat acasă aparatele de bord care se puteau demonta. Poate că *Decebal* va fi reconstituit la un moment dat. Până atunci putem să spunem doar că unii nu știu deloc să facă afaceri. (● Toma Roman jr. ● Octavian Tibăr)

În trei timpi și trei mișcări

Eurolines România Touring oferă românilor care călătoresc peste hotare un sistem în trei pași prin care aceștia pot recupera Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA) pe care au plătit-o cumpărând în străinătate un produs.

1. Cumpărăturile trebuie făcute din magazinele în care este afișată sigla „Global Refund – Tax Free Shopping”, solicitând cecul „Global Refund”. Există în lume peste 125.000 de asemenea magazine!

2. Bunurile respective trebuie declarate la trecerea frontierei, prezentând și cecurile „Global Refund”, spre validare. Pentru țările Comunității Europene, cecurile pot fi validate la ieșirea din spațiul Schengen.

3. Contravaloarea TVA este recuperată preschimbând cecurile la cel mai apropiat birou „Cash Refund”, din cadrul firmei *Touring*. În România, acestea se găsesc la Arad, Brașov, București, Cluj Napoca, Constanța, Făgăraș, Iași, Sebeș, Sibiu și Timișoara. În cazul solicitării unui transfer bancar, cecul poate fi trimis prin poștă, iar cardul va fi încărcat automat.

J'Info Tours, 12 ani de excelență

Între 30 ianuarie și 3 februarie 2002 s-a desfășurat la Madrid una dintre cele mai importante întâlniri ale profesioniștilor din turism, Târgul Internațional de Turism FITUR (ediția a XXI-a), unde *J'Info Tours* a primit unul dintre cele mai importante premii: Trofeul Internațional pentru Turism și Industrie Hotelieră. Acest premiu încununează excelența serviciilor și activitatea de 12 ani a companiei.

Trofeul premiului este o statueta reprezentând un taur, simbolul puterii și fair-play-ului. Premiul este cu atât mai important cu cât recompensează contribuția *J'Info Tours* la dezvoltarea industriei hoteliere și a turismului în România și în lume.

J'Info Tours este liderul incontestabil al călătoriilor de afaceri și al celor în grupuri organizate. Anul trecut au călătorit prin firma *J'Info Tours* peste 32.000 de turiști, la un standard excelent al serviciilor.

Mall – o bijuterie unicat

București Mall este primul și singurul centru comercial de acest tip din Capitală. Imediat după inaugurare, în septembrie 1999, *București Mall* a fost pur și simplu invadat de bucureșteni, veniți aici pentru cumpărături, dar și pentru un moment de relaxare – fie pe terasele restaurantelor de la ultimul nivel, fie pur și simplu pentru a admira complexul. În cadrul acestuia, fântâna artizană, prima de acest gen din țară, a fost și a rămas preferata publicului.

Calitatea serviciilor, renumele expozanților, varietatea produselor, unicul complex de cinematografe din România (*Hollywood Multiplex*, cu zece săli de spectacol), cafeneaua *Internet*, supermarket-ul *Gima* – iată doar câteva dintre atuările complexului *București Mall*.

În același timp, de la deschidere până în prezent, *București Mall* a organizat diverse evenimente, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun,

Paște, Sf. Valentin sau 8 Martie, ocazii cu care vizitatorii complexului au petrecut clipe de neuitat.

București Mall conferă un plus de culoare vieții celor care îl vizitează, la evenimentele de mai sus adăugându-se prezentări de modă, acțiuni de caritate, spectacole extraordinare, fără a uita Galeria de Artă, care promovează operele artiștilor plastici români.

Dincolo de aceste considerații, cifrele vorbesc singure: peste 1.500 de oameni și-au găsit aici un loc de muncă, 15 milioane de oameni au intrat deja în *București Mall*, iar volumul vânzărilor a fost de circa 150 de milioane de dolari. Clădirea are o suprafață desfășurată de 50.000 mp, dintre care mai mult de jumătate sunt spații închiriable. Numai supermarket-ul *Gima* ocupă peste 5.000 mp.

CONCURS

International Computer School

**Centru de pregătire
și calificare profesională**

Telefon: 252.29.22; 252.34.27

Unirea: 311.09.52; 311.09.53

Drumul Taberei: 413.80.67

Sala Palatului: 312.55.09

Premii: CURSURI ÎN VALOARE DE

3.300.000 lei

Contabilitate • Informatică • Engleză

Înregistrat la Jucărie Aperte, înaltă calificare trimisă vor garanta
cu succes absolvirea din luna iulie, alături premiul este un computer

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Trei câștigători vor fi desemnați prin tragere la sorți.

Talonul neîncăștat are o reducere de 10%

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră

este 18 martie 2002, data poștei

Compartimentul de
INTERNATIONAL COMPUTER SCHOOL

expertul în electrocasnice

Retea de magazine electrocasnice și electronice

www.domo.ro

42 MAGAZINE ÎN 26 ORAȘE

4 MAGAZINE ÎN BUCUREȘTI

- București Mall, Calea Vitan 55-59, tel. 01-327 64 00
- MegaMex - Pipera, Șos. Fabrica de Glucoză 21, tel. 01-242 88 58
- Șos. Iancului 4, tel. 01-250 67 29
- P-ța Unirii 1, Mag. Unirea, et.3, tel. 01-303 01 73

Interexpo Ltd. Tg. Secuiesc, Tel.: 067-363012, fax: 067-364669

Fiecare a văzut **alt meci**

Urmărind la televizor întâlnirea amicală de fotbal dintre Franța și România, iubitorii sportului și-au format desigur o părere personală. De la fața locului sau ulterior, în diferite declarații, cei implicați direct au formulat de asemenea unele opinii. Deși ni s-ar putea reproșa că sunt scoase oarecum dintr-un context mai larg, spicuiim câteva pe care le redăm întrucât le-am considerat interesante mai ales prin diversitatea aprecierii rezultatului în sine cât și a stadiului în care se află echipa noastră națională înaintea abordării din toamnă a meciurilor pentru campania EURO 2004.

Gică Hagi: (Francezii) „au jucat cum au știut mai bine, cu sută la sută din potențial”; „Meciul făcut de noi a fost unul bun.”

Mircea Sandu, președintele F.R.F.: „Adversarii au făcut totul pentru a câștiga, dar noi ne-am mișcat destul de bine.”

Dumitru Dragomir, președintele L.P.F.: „La ce adversar este Franța, cred că ne-am descurcat onorabil.”

Gheorghe Popescu, căpitanul echipei: „Singura diferență între noi și francezi a fost că ei au marcat un gol mai mult.”

Adalbert Kassai, secretar general F.R.F.: „Echipa noastră s-a comportat onorabil, au fost chiar momente când i-a presat pe francezi de nu le venea să creadă ce se întâmplă.”

Bogdan Stelea: „Nu cred că francezii au jucat la turaj maximă.”

Dumitru Graur, director, „Gazeta sporturilor“:

„Rezultatul strâns al partidei este, desigur, unul fals, extrem de onorabil pentru culorile noastre, dar a spune că suntem pe drumul cel bun, numai pentru că am pierdut la limită în compania campioanei mondiale, ar însemna să ne furăm singuri căciula, să ne amăgim încă o dată cu false impresii, să cădem în derizoriu.”

„Adversarul nostru (...) n-a jucat decât arareori la întregul potențial.”

Ionel Ganea, autorul golului nostru: „În acest meci nu am întâlnit o echipă a Franței la potențial maxim.”

Antrenorul Cornel Dinu: „A fost un meci amical în care am întâlnit o echipă superioară mental și fizic, care nu s-a întrebuințat prea mult pentru a obține victoria.”

Seleționerul Anghel Iordănescu: „Apreciez jocul echipei noastre și mai ales faptul că

mulți dintre fotbalistii tineri au reușit să facă față presiunii. Asta ne dă speranțe mari în perspectiva reconstruirii echipei noastre.” Și totuși: „Sincer să fiu, aceasta nu a fost Franța pe care o cunoșteam eu. Mă așteptam la o formație cu mult mai puternică, dar am impresia că nici nu a forțat la capacitatea maximă.”

Presa franceză a acuzat că francezii au jucat într-un ritm „mai propice pentru un meci de binefacere sau un jubileu.”

Cosmin Contra: „Am demonstrat că, dacă ne respectăm sarcinile tactice, ne concentrăm cum trebuie și ne vedem de jocul nostru, putem învinge orice echipă din lume, oriunde s-ar disputa jocul.” (n.r. – Parcă rezultatul a fost 2-1 pentru gazde, nu, „Guriță”?)

scriese de **Pompiliu L. Dumitrescu**

Tiberiu Ghioane este blocat de Christanval și Petit, ultimul fiind autorul unei „torpile” care ridicase scorul la 2-0 în favoarea gazdelor.

Credite pentru finanțarea pe termen mediu a proiectelor de investiții ale Întreprinderilor Mici și Mijlocii, din împrumutul primit de la Kreditanstalt für Wiederaufbau

În data de 22 octombrie 1999 s-a semnat Acordul de Împrumut dintre Banca de Export-Import a României Eximbank S.A. și Banca de Credit a Germaniei Kreditanstalt für Wiederaufbau, acord care are ca scop finanțarea IMM-urilor în cadrul Programului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii.

În prezent acest program de finanțare continuă și totodată se poartă negocieri pentru obținerea de către EXIMBANK S.A. a altor linii de finanțare din partea instituției germane.

Beneficiarii

IMM-urile din orice sector economic, cu excepția agriculturii primare, care îndeplinesc următoarele condiții:

- ▲ Maximum 250 de angajați (inclusiv societățile afiliate);
- ▲ Să fie o persoană juridică cu capital majoritar românesc, înregistrată în România;
- ▲ Capital majoritar privat sau de stat, în curs de privatizare;
- ▲ Un bun standing financiar.

Costuri eligibile

Proiectele de investiții pe termen mediu care au ca obiect finanțarea / refinanțarea următoarelor obiective:

- ▲ Achiziționarea / construirea de clădiri și achiziționarea de terenuri în legătură cu proiectul de investiții;
- ▲ Achiziționarea de mașini, utilaje, vehicule, echipamente;

- ▲ Dotarea magazinelor/ birourilor cu echipament de comercializare, respectiv echipament de birotică;
- ▲ Achiziționarea de active intangibile (licențe, brevete, patente, mărci);
- ▲ Capital de lucru – până la 40% din valoarea finanțării;
- ▲ Lucrări construcții.

Valoarea creditului acordat

- ▲ Maximum 511.000 EURO;
- ▲ Maximum 80% din totalul costurilor investiției; restul de 20% va fi suportat din resurse proprii de societatea solicitantă de credit;
- ▲ Creditarea se face în EURO.

Caracteristicile creditului

- ▲ **Durata creditului:**
max. 5 ani;
- ▲ **Perioada de grație:**
max. 12 luni, până la plata primei rate de capital;

▲ Nivel dobândă:

variabil: 6-10% în funcție de situația financiară și calitatea garanțiilor prezentate de solicitantul de credit;

▲ Comisioane:

se percep comisioanele în vigoare ale Eximbank;

▲ Perioadele de rambursare a dobânzilor, comisioanelor și ratelor de credit:

trimestrial;

▲ Garanții:

garanțiile solicitate co stau în ipotecă, gajuri, scrisori de garanție bancară, etc. și trebuie să acopere într-o anumită proporție valoarea creditului plus dobânda pe perioada de grație.

Creditele se pot solicita direct de la Eximbank S.A. sau prin una din următoarele bănci participante: Banca Românească, RoBank, Banc Post și Romexterra.

Informații suplimentare EXIMBANK S.A.

Dirrecția Relații	Director	Liliana Maria Ionescu	336.41.85	336.63.80
Dirrecția Monitorizare	Director	Victoria Clem	336.41.80	336.61.87
Sucursala București	Director	Romanița Predescu	336.03.35	336.69.77
Sucursala Cluj	Director	Maria Oprean	064/43.87.64	064/43.87.63
Sucursala Constanța	Director	Ionel Ștefan	041/547.711	041/54.81.01
Sucursala Bacău	Director	Laurențiu Hrebenciuc	034/12.36.00	034/12.41.18
Sucursala Brașov	Director	Ioan Rusu	068/411.417	068/471.009
Sucursala Timișoara	Director	Sanda Teodora Popescu	056/24.60.02	056/24.60.06

Bijuterie pe roți

Când a întâlnit-o prima dată, mașina, un Ford din 1928, stătea într-o curte din Bolintin; niște fiare ruginite, așezate neglijent lângă un gard. Dar Mihai Dumitrescu vedea în rabla prăfuită din fața lui ceea ce visase el dintotdeauna: o mașină de epocă, un obiect de lux, rar și special. A luat-o acasă, într-o remorcă și câteva sacoșe, a desfăcut-o și, în timp, a înlocuit toate elementele din care era compusă. O grămadă de fiare vechi s-a transformat într-un obiect care valorează 50.000\$.

Proprietarul, domnul Mihai Dumitrescu, pare rămas, la rândul lui, din timpuri trecute. Are un aer distins, aristocratic, un vocabular plin de politețuri și cuvinte alese, o ținută mândră și sigură, încât îți vine greu să crezi că, ore în șir, stă întins sub mașină și înștereste, îmbrăcat într-o salopetă unsuroasă.

A avut nevoie de 17 ani de muncă și de foarte mulți bani ca să aibă un autovehicul de epocă, așa cum este el în cataloagele americane.

„Este reparată de la bară la bară. Sunt piese pe care le-am făcut de șase ori ca să fie funcționale și conforme cu originalul. Și acum încă mai demontez, ca să aduc mașina cât mai aproape de ceea ce a fost odată. Valoarea ei de acum stă în faptul că are piesele originale cam în proporție de 85%.”

Să întrețină o mașină de epocă nu e simplu nici pentru un mecanic auto care a lucrat 30 de ani la garajele ONT-ului. Piesele sunt foarte scumpe și multe dintre ele nu se pot procura decât din SUA, iar societățile de profil nu asigură mașini mai vechi de 20 de ani. Deși au fost invitați la expoziții în afara țării, Mihai Dumitrescu și mașina lui nu au trecut niciodată granița, pentru că, la ieșirea din România, ți se cere 10% din valoarea mașinii, adică 5.000\$. „Vedeți, eu am găsit o grămadă de fiare. Dacă o duceam la colectare de metale, eram un cetățean oarecare, conștiincios, care a scăpat de un gunoi. Dacă m-am pus să o repar, devine patrimoniu, nu mai sunt stăpân pe ea.”

Ca să meargă cu ea în oraș, Mihai Dumitrescu trebuie să mai ia măcar o persoană cu el, pentru ca unul să rămână în mașină, cât timp celălalt rezolvă treburile. S-a întâmplat să găsească oameni urcați în mașină. „Pun mâna pe orice și tot timpul îmi dispare ba o insignă, ba o oglindă. Cel mai mult am grijă de termometrul din față, de la radiator, care m-a costat 150 \$. De aceea, nu prea ies cu ea în oraș. Doar sâmbăta, duminică mă plimb prin jurul Bucureștilor. Când am concursuri, merg oriunde. Am fost cu ea la Sinaia, la Sfântu Gheorghe, la Mangalia. Merge bine. Fiind decapotabilă, este foarte frumoasă la 45-60 la oră. Ea merge și cu 70, nu e o mașină să o tragi cu sfoara pe trotuar,

dar uzura crește foarte mult și eu o menajez cât pot, pentru că știu ce înseamnă întreținerea ei.” La viața lui, dl Dumitrescu a refăcut foarte multe mașini și a observat cât de repede se strică sau se degradează cele noi. Și-atunci s-a hotărât să aibă una veche, dar bună. Deja lucrează la cea de-a doua, tot din 1928. A găsit-o o dată cu prima și cel de la care le-a cumpărat (cu 40.000 de lei, pe amândouă, în 1985) l-a sfătuit ca din două să facă una. „Eu, ca orice specialist, am spus că din două fac două. Sunt destul de avansat și la cea de-a doua, dar mă opresc posibilitățile financiare. Mașina este pușculița nebunului: bagi în ea tot timpul.” Pe bordul mașinii, se poate citi: *Diferența dintre bărbat și copil este dată de prețul jucăriilor lor.* Este un fel de răspuns al lui Mihai Dumitrescu la toate

nedumeririle celor care nu înțeleg ce rost are să investești sume uriașe într-un obiect pe care îl poți folosi rar (pentru că, fiind o mașină de California, nu are încălzire și nu poate merge iarna) și care te ține noaptea treaz, cu grija că va fi furat?

„E satisfacția mea personală, că am muncit la ea atâția ani de zile și acum pot să mă plimb. Am o mașină deosebită, care se remarcă imediat în trafic. De multe ori, se opresc alte mașini de pe drumuri cu prioritate și mă invită să trec, doar ca să o vadă. O dată, un cetățean m-a întrebat, uimit: *Domnule, e adevărată?* Și eu i-am zis: *Nu, domnule, e butaforie!*”

Text: Irina Adriana Rusu

Foto: arhiva personală

OPEL

Erebus

Cel mai mare și mai complet service **OPEL** din România.
Cele mai moderne echipamente de diagnosticare, testare și reparație.
Vânzări mașini noi și second-hand.

Erebus

Str. Ioan Bianu nr. 47, sector 1, București

Tel: (+40-1) 222 34 81, 222 34 82

Fax: (+40-1) 222 30 95

E-mail: office@opel-erebus.ro

www.opel-erebus.ro

Dacă nu s-a integrat încă în Europa,

România are șanse s

În urmă cu 30 de ani, România devenea cel de-al 17-lea stat semnatar al Tratatului Antarctic. De atunci și până astăzi, statul n-a știut sau n-a vrut să profite în nici un fel de prezența numelui său pe acest document.

În ultimii ani, românii s-au afirmat în cercetările polare, iar acum există un proiect de lege privind înființarea unei stații antarctice. Realizarea acesteia nu este doar o chestiune de prestigiu, ci ne poate aduce rezultate cât se poate de concrete, unde cu gândul nu gândești, de pildă în îmbunătățirea producției de furaje!

**Țara Prințesei Elisabeta (actuala
Regină a Marii Britanii), un teritoriu
mirific al Antarcticii**

ă între în Antarctica

documentar

Teodor Negoiță nu este academician, nu are grad de cercetător, nu e nici măcar geograf, ci chimist. Și președinte al Asociației de locatari din blocul în care stă. Și unul dintre românii cei mai cunoscuți pe 360 de meridiane. Ceva mai puțin în România,

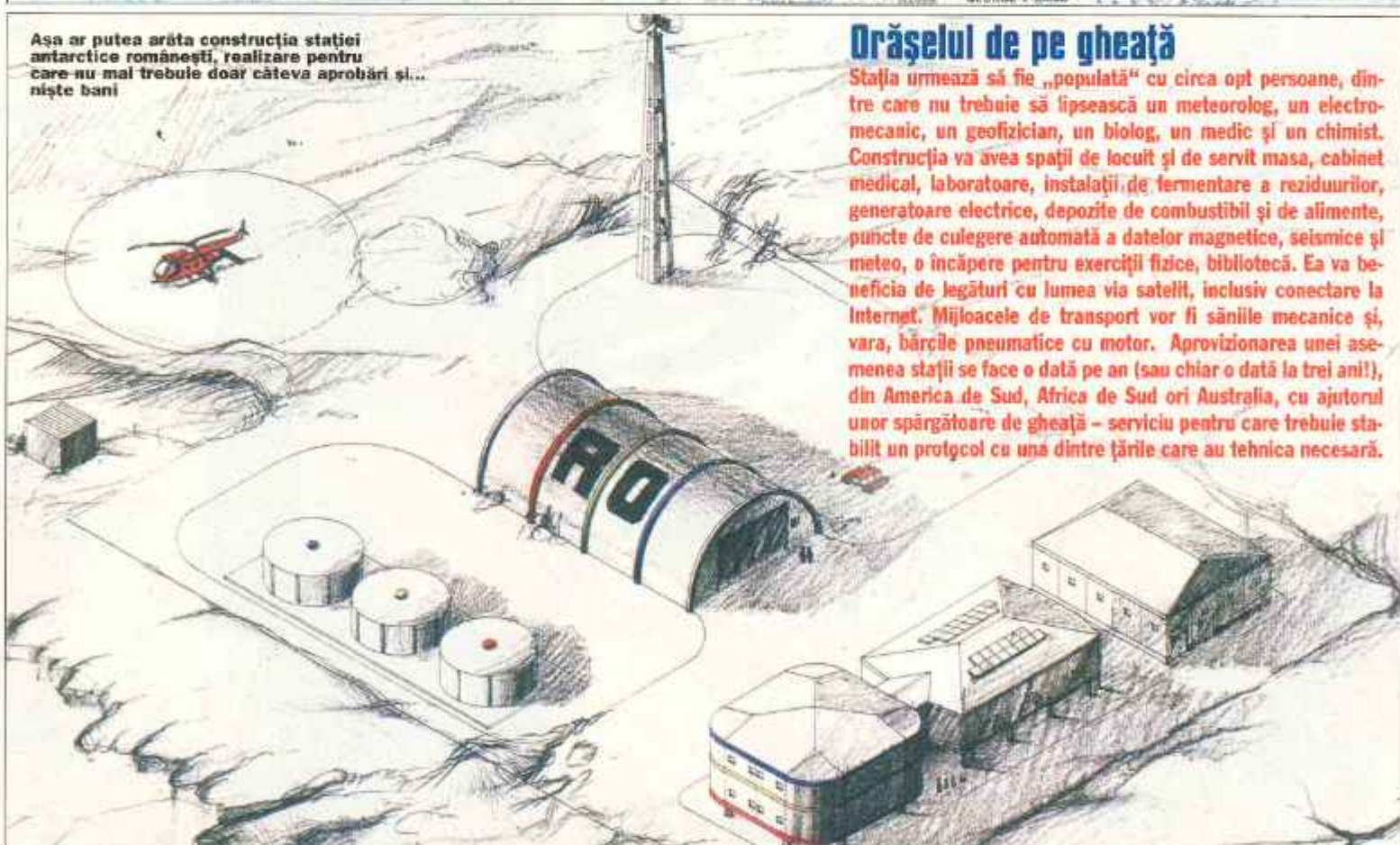

Stația științifică românească urmează să fie amplasată, în unul dintre cele două puncte marcate pe hartă, aproape de țărmul antarctic, pentru a permite studiul celor trei medii: gheața, solul și rocile, respectiv oceanul

Un tratat aproape ignorat în România

Inițiat în Anul Geografic 1959, Tratatul Antarctic (TA) a apărut în contextul războiului rece, când statele lumii au înțeles că este cazul să interzică, pe continentul sudic, experiențele nucleare și poluarea de orice fel. Teritoriul vizat înseamnă tot ceea ce se află la sud de paralela 60. Fiecare stat membru are libertatea de a-și amplasa în Antarctica o stație proprie, cât de mare dorește și unde i se pare potrivit. Tratatul a fost întărit prin Protocolul de la Madrid, din 1990, care interzice pentru alți 50 de ani exploatarea minerealelor valoroase din Antarctica.

Așa ar putea arăta construcția stației antarctice românești, realizare pentru care nu mai trebuie doar câteva aprobări și... niște bani

Orășelul de pe gheață

Stația urmează să fie „populată” cu circa opt persoane, dintre care nu trebuie să lipsească un meteorolog, un electro-mecanic, un geofizician, un biolog, un medic și un chimist. Construcția va avea spații de locuit și de servit masa, cabinet medical, laboratoare, instalații de fermentare a reziduurilor, generatoare electrice, depozite de combustibili și de alimente, puncte de culegere automată a datelor magnetice, seismice și meteo, o încăpere pentru exerciții fizice, bibliotecă. Ea va beneficia de legături cu lumea via satelit, inclusiv conectare la Internet. Mijloacele de transport vor fi săniile mecanice și, vara, bărcile pneumatice cu motor. Aprovizionarea unei asemenea stații se face o dată pe an (sau chiar o dată la trei ani!), din America de Sud, Africa de Sud ori Australia, cu ajutorul unor spargătoare de gheață – serviciu pentru care trebuie stabilit un protocol cu una dintre țările care au tehnica necesară.

Furaje made in Antarctica

Zece argumente pentru stația românească

O stație antarctică este un laborator științific global. Prezența românilor pe banchiza antarctică ar deschide calea spre cel puțin zece avantaje concrete:

1. Teodor Negoită și colaboratorii săi au descoperit deja două microorganisme cu potențial superior de sinteză, care determină multiplicarea rapidă a celulelor. Una dintre aplicațiile cele mai utile este în **industria furajelor**.

2. Bacteriile de acest tip pot asigura procesele de fermentație la temperaturi mai scăzute, deci cu consum minim de energie, cu aplicație directă în **industria alimentară**. Cercetătorii britanici, de pildă, au descoperit o bacterie care face înghețata mai bună!

3. Pedobiologia, respectiv studiul solurilor reci, este folositoare pentru **îmbunătățirea fertilității solurilor alpine** din România.

4. Condițiile climatice extreme permit **testarea specială a echipamentelor electronice** și

a materialelor performante. Cercetătorii străini au testat metale și au îmbunătățit tehnologii, cu rezultate economice remarcabile. În acest domeniu, ca și în celelalte, rezultatele de până acum ale țărilor care au deja stații antarctice nu sunt publicate întotdeauna, din motive ușor de înțeles.

5. Antarctica reprezintă barometrul schimbărilor climatice ale Terrei. În consecință, determinările realizate aici, corelate cu alte fenomene de pe glob, duc la **îmbunătățirea semnificativă a previziunilor meteorologice**.

6. Pentru că mările lumii, inclusiv Marea Neagră, constituie un sistem de „vase comunicante”, studiul poluării în zona antarctică oferă **informații generale privind mediul**.

7. Analiza structurilor înalte ale atmosferei, deasupra Antarcticii, duce la **îmbunătățirea sistemelor de telecomunicații**.

8. În condițiile climatice ale Antarcticii se

pot efectua **teste medicale care au rezultate directe în noi tipuri de tratament pentru diferite boli**.

9. Se pot obține, de asemenea, informații esențiale pentru **fabricarea concentratelor alimentare**, de mare utilitate pentru rezervele dedicate situațiilor de calamități naturale, război etc.

10. Nu în ultimul rând, **imaginea României** ar avea serios de câștigat, nu numai în cadrul comunității științifice internaționale, dar și la nivel diplomatic. În același timp, aflându-se permanent în legătură cu cercetătorii străini, românii prezenți pe banchiză ar beneficia, în folosul României, de un solid schimb de informații, pe care altfel nu le pot obține decât fragmentar și ocazional. Cercetările polare românești, realizate până acum cu atâtea eforturi, se vor coagula într-o școală științifică de elită.

Teodor Negoită în drum spre casă, după o serie de cercetări în Oceanul înghețat de Sud

Teodor Negoită, alături de Arnold Budretzki, conducătorul expediției antarctice din mai 1998, în fața spargătorului de gheață Akademik Feodorov

Drepturile României de a pune piciorul în Antarctica nu sunt numai formale, ci și istorice. La sfârșitul secolului al XIX-lea, Emil Racoviță a fost singurul biolog inclus în celebra expediție în mările Sudului a vasului „Belgica” și primul om din lume care a cercetat fauna și flora antarctică. De pe urma lui au rămas nu numai o impresionantă operă științifică, ci și denumiri precum cele ale insulelor Racoviță și Cobălcescu. În 1973 au mai ajuns în Antarctica doi geologi români, urmați de geograful Gheorghe Neamu, iar în 1991 fizicianul Florin Baci a lucrat la stația australiană.

În Nordul extrem, Bazil Asan a ajuns în arhipelagul Spitsbergen în anii '20, iar medicul Constantin Dumbravă a explorat Groenlanda un deceniu mai târziu. În 21 aprilie 1995, la 6.00 a.m., ora Bucureștiului, Teodor Negoită a devenit primul român care a atins Polul Nord, România devenind astfel al zecelea stat care a avut un om pe „acoperișul planetelor”. Șase ani după această performanță, Negoită nu a fost încă invitat nici de Institutul de Geografie, nici de Academia Română, să-și povestească aventura ori să-și prezinte rezultatele cercetărilor.

Un SRL care face cercetare

Născut la Sascut, lângă Adjud, pe la 16 ani pe Negoită a început să-l pasioneze tot ce mișcă.

Student la Chimie, la Iași, mergea la cursurile de la Geografie, la cele de folclor de la Filologie și la cele de etnografie de la Istorie. La 30 de ani a făcut un *coup de foudre* pentru speologie și a explorat mai toate peșterile mari din România.

La mijlocul anilor '80 s-a decis că trebuie să ajungă la cei doi Poli, apoi să amplaseze o stație de cercetări în Antarctica!

Autoritățile vremii l-au privit așa cum te uiți la cineva care este sărit de pe fix. Nu mult altfel au stat lucrurile după 1989, doar că acum Negoită putea să-și ia soarta în propriile mâini. În biografia sa postdecembristă sunt trecute zece expediții polare (dintre care două de unul singur), lucrări de cercetare publicate prin străinătate (un singur volum în România), prezența la lucrările unor comisii internaționale. Ce nu scrie în CV: mii de telefoane, zeci de audiențe, o corespondență care stă să-i sufocă apartamentul, antrenamente iarna printre blocuri, efort, nervi. Și mai sunt detaliile de coloratură: meciul de fotbal România-SUA, de la „mondialele” din 1994, l-a văzut la 76 de grade latitudine nordică, în baza militară de la Thule-Morhussag a... americanilor; localitatea care dă numele bazei avea fix 23 de locuitori, printre care nepotul celui care l-a însoțit pe Robert Perry, în 1909, la cucerirea Polului Nord; o eschimoasă care dădea la copcă i-a oferit un pește crud, parțial înghețat, pe care l-a mâncat ca atare.

Centrul Român pentru Cercetări Polare a fost (și probabil a rămas) primul SRL din România cu obiectul de activitate cercetarea. l-a urmat Fundația Antarctică Română. Și o ploaie de întrebări: „Cine naiba e ăsta și ce urmărește?” Foarte puțini au fost cei care au vrut să vadă că, pe unde a umblat, Teodor Negoită a impus, alături de numele său, numele României – nu foarte cunoscut, după cum știm.

În Arhipelagul Haswell (Antarctica de est), după o „repriză” de prelevare a probelor de gheață

Kangerlussuag, unul dintre cele mai frumoase fiorduri din Groenlanda de nord-vest, în timpul expediției solitare din 1995 a lui Teodor Negoită

Laboratorul din cort (Fiordul Lupilor, 1994), în care Negoită a efectuat, între altele, determinări sub efectul de piramidă

În numele poporului român

În 1997, Ambasada Argentinei l-a contactat pe Negoită, anunțându-l că Institutul Antarctic din această țară îl invită să participe la două proiecte de evaluare a impactului asupra mediului în continentul sudic. Doar 11 țări, printre care România, aveau să contribuie la aceste lucrări, prezentate în anul următor la Lima, unde românul n-a putut ajunge, din lipsă de bani. „Coordonatorului grupului de lucru, Jose Maria Almero, i-am zis că m-a anunțat prea târziu, mi-era rușine să-i spun că n-am găsit fonduri”.

În aprilie 2000, la ședința Comisiei de experți ai TA de la Londra, Teodor Negoită a putut fi prezent datorită unui sponsor. Londra a însemnat un succes pentru român: a avut cuvântul de deschidere, iar pentru elaborarea proiectului final al reuniunii s-au discutat doar două documente, cel românesc și cel american.

În septembrie 2000, primind fonduri de la stat, Negoită a participat la ședința de la Haga a Comitetului de protecție a mediului din cadrul TA. După prelegere, australianul Jack Sayers l-a felicitat și i-a spus că o să-l propună pentru un loc în Consiliul managerilor progra-

meilor naționale antarctice (COMNAP). El l-a cerut un material de prezentare în care să precizeze ceva ce străinilor nu le era prea clar: Fundația lui Negoită reprezintă sau nu guvernul României? „Am dat din colț în colț și până la urmă le-am zis că primim bani de la guvern”.

La ședința TA de la Sankt Petersburg (Iulie 2001), Negoită a participat, cu sprijinul MEC, în cadrul Grupului operațional științific, vorbind despre „Activitățile științifice românești în Antarctica în perioada 1998-2000”. „La întoarcere, când le-am arătat alor noștri extrasul din lucrările reuniunii, au fost unii care au zis că mi-am făcut-o acasă, pe xerox. Parcă suntem tâmpiți... Toate lucrările merg la guvernul SUA, care este depozitarul documentelor TA, cine vrea, să mă caute acolo.”

În august, Negoită a fost invitat ca observator la ședința COMNAP, la care a ajuns cu ajutorul MEC și al sponsorilor. Și-a prezentat raportul și a ieșit să aștepte decizia, numărând minutele: 31. Întâmplător, a aflat că reprezentantul Poloniei a criticat România, susținând că n-a avut activitate științifică în domeniu, reproș la care Sayers a fluturat do-

cumentele care probau contrariul. Verdictul a fost: acceptat. „Drept care, la întoarcere am fost întrebat cum mi-am permis să vorbesc în numele României. Nu l-a împiedicat nimeni să facă ceea ce am făcut eu! Oamenii ăștia nu înțeleg că admiterea în COMNAP este o condiție *sine qua non* pentru o eventuală stație antarctică”. Condiție pentru care mai trebuie trecut un hop: aprobarea proiectului de lege privind contribuția financiară a României (3.400 de dolari pe an).

Cât privește poziția polonezului, aceasta era oarecum de așteptat, de vreme ce omul participase la simpozionul „Emil Racoviță” organizat de Academia Română în 1997, când nu se suflase o vorbă despre faptul că românii ar face ceva în prezent prin zonele polare! „Să fie clar: trebuie să te faci cunoscut. Racoviță este departe și deschiderea unui punct românesc în Antarctica nu mai depinde decât de noi. Numai că, iată, afară mergi și, de bine de rău, faci ceva, dar cum ajungi pe mâna alor tăi îți iau gâtul”.

Text Tudor Călin Zarojanu

Interviuri dintr-o vizită, Teodor Negoită

Teodor Negoită la Polul Nord, purtând o călduroasă căciulă din blană de câine siberian, ținută datorită căruia rușii l-au poreclit „Președintele Roosevelt”

Caracteristica lunii martie

Cuadratura dintre Marte și Neptun este deosebit de periculoasă putând aduce accidente, pierderi de bani sau înrăutățirea sănătății. Nevoia de manifestare va fi mare, dar comunicarea cu cei din jur va fi destul de dificilă.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Este o perioadă de cheltuieli mult peste așteptări. În cămin inițiativele dv. ar putea prinde contururi reale. Este o perioadă bună pentru a vă ocupa mai mult de propria imagine.

Leu (23.07 - 23.08)

Vă interesează în mod special chestiunile materiale și veți face eforturi serioase pentru a vă îmbunătăți echilibrul financiar. Orice risc asumat poate duce la pierderi, sau orice altfel de neplăceri. În a doua parte a lunii ar fi bine să nu plecați în călătorii lungi.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Vă veți confrunta cu dureri de cap sau probleme ale aparatului respirator. Este posibil să primiți o sponsorizare sau un cadou mai consistent. De distracții nu veți duce lipsă ceea ce va va asigura echilibrul psiho-afectiv.

Taur (21.04 - 20.05)

Sunteți deosebit de tensionat, de agitat, ceea ce ar putea duce la discuții aprinse cu superiorii ierarhici. Dacă aveți o problemă mai veche de sănătate, ea s-ar putea ameliora în a doua parte a lunii. De asemenea, popularitatea dv. se va îmbunătăți în aceeași perioadă.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Vă preocupă propunerile de colaborare pe care le veți primi la începutul intervalului. Traversați o perioadă dificilă, dar deocamdată dispuneți de energia fizică necesară pentru a depăși momentele critice.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Este posibil să apară unele mici realizări în plan familial. În schimb, din punct de vedere sentimental, situația este foarte dificilă. Copiii v-ar putea face și ei unele surprize neplăcute, iar comunicarea cu aceștia se va dovedi din ce în ce mai dificilă.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Ar trebui să acordați mai multă atenție sănătății. Este posibil să aveți probleme cu rinichii sau cu gâtul. Nu sunt excluse unele mici schimbări în domeniul profesional. Veți fi protejat de o persoană care nu dorește să vă arate acest lucru.

Balanță (23.09 - 23.10)

Dacă aveți de primit bani nu vă faceți prea mari planuri căci ei vor sosi cu întârziere. Ba chiar va trebui să faceți ceva eforturi pentru a intra în posesia lor. În plan profesional situația începe să vă avantajeze mai mult decât până acum.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Parcă ați vrea să schimbați totul în viața dv., dar ar fi bine să mai așteptați măcar un pic. În a doua jumătate a lunii este posibil să suferiți o pierdere materială așa că nu vă implicați în jocuri de noroc și fiți atent unde vă puneți portofelul.

Rac (22.06 - 22.07)

În anturajul dv. apropiat vor fi tot felul de discuții aprinse în care ar fi bine să nu vă implicați. Șansa este în continuare de partea dv., dar trebuie să o folosiți într-un mod cât mai chibzuit. În plan profesional, ați putea avea unele mici realizări.

Scorpion (24.10 - 22.11)

Vă va fi foarte greu să vă canalizați energia spre un scop precis. Aveți tendința de a vă implica în foarte multe și sunt puține șanse să duceți ceva la bun sfârșit. Din punct de vedere sentimental, a doua parte a lunii nu vă este prea favorabilă.

Pești (19.02. - 20.03)

Starea psihică nu este nici pe departe bună. Sunteți nemulțumit și nu vedeți nici o rezolvare a situației cel puțin pentru moment. Veți câștiga însă ceva bani și asta vă va face mai optimist.

ROLOGIE
SUNĂ SI AFLĂ
CUM STELELE
ÎȚI INFLUENȚEAZĂ VIAȚA!
01-8990016

PARTY non-stop!
Haide
să ne
amuzăm!
01-8990695

PARTY non-stop!
01-8990672

LINE DE TAROT
DACA AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ SINDI TE VOM AJUTA!
01-8990078

01 8990081
NUMEROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL
IMPREDNĂ CU NOI!
LINE DE TAROT

NITA'S EUROPEAN BAKERY

*Cofetăria Nită din New-York
vă așteaptă s-o vizitați când aveți
ocazia și să faceți cunoștință
cu produsele tradiționale românești*

**40-10 Greenpoint Ave.
Sunnyside, L.I.C., N.Y. 11104
Tel: 718-784-4047**

Autocare moderne
dotate cu grup sanitar,
scaune rabatabile
aer condiționat,
instalație audio-video

www.eurolines.ro

eurolines
ROMANIA

Transport de

persoane cu autocarul
spre: GERMANIA ♦ ITALIA

SPANIA ♦ FRANTA ♦ OLANDA

BELGIA ♦ ANGLIA ♦ PORTUGALIA

AUSTRIA ♦ MAROC ♦ ELVETIA ♦ SUECIA

FINLANDA ♦ NORVEGIA ♦ DANEMARCA

Programe turistice in tara si strainatate

Asigurari medicale, carti verde si RCA

BUCURESTI, tel.01-2303661, fax.01-2305132,

touring.rez@eurolines.ro

tel.01-314.30.02, fax.01-314.30.25,

tourism@touring.ro

CONSTANTA, tel.041-662704, fax.041-519680,

constant@eurolines.ro

BRASOV, tel/fax.068-474008, brasov@eurolines.ro

FAGARAS, tel/fax.068-280980; fagaras@eurolines.ro

TIMISOARA, tel/fax.056-190931, timisoara@eurolines.ro

SIBIU, tel/fax.069-212248, sibiu@eurolines.ro

SEBES, tel/fax.058-734501, sebes@eurolines.ro

IASI, tel/fax.032-217822, iasi@eurolines.ro

CLUJ, tel/fax.064-431961, cluj@eurolines.ro

DEVA, tel/fax. 054-234220, deva@eurolines.ro

ARAD, tel.057-250397, arad@eurolines.ro

NOI UNIM EUROPA

CONCURS

ÎNCĂLZEȘTE INIMA

Nume:

Prenume:

Vârstă:

Profesie:

Stare civilă:

Adresa:

.....

.....

.....

.....

.....

Telefon:

4 PREMII „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei **FLACĂRA**
și veți reuși, într-un mod plăcut să vă încălziți inima.

Răspundeți corect la întrebarea de mai jos,
și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

- * 1 bax vodka „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax gin „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax lichior „SANKT PETERSBURG” 0.5 l.
- * 1 bax gin tonic

Completați talonul și expediați-l, până pe data de 18 februarie
2002, împreună cu răspunsul pe adresa:

Publicațiile Flacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

ÎNTREBARE:

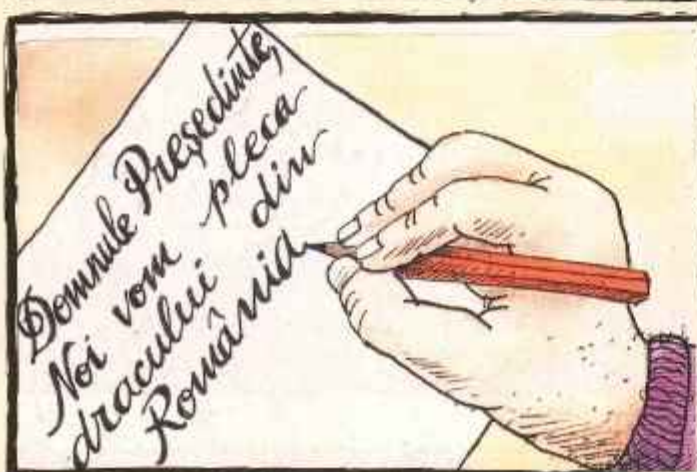
Unde au fost mutate ruinele cetății Ada Kaleh?

RĂSPUNS:

.....

SSSSSSst!

TIMPUL E VIAȚĂ.
ASIGURAREA DE VIAȚĂ
DE CARE AVEȚI NEVOIE.

AS **ASIBAN SA**
ASIGURARE-REASIGURARE

Administratia centrala

Strada Mihai Eminescu nr.45, sector 1, Bucuresti, ROMANIA

Tel: +40-1-210 13 07; +40-1-210 18 60; +40-1-210 24 02; Fax: +40-1-210 21 59; +40-1-210 29 86; e-mail: ASIBAN.SA@algoritma.ro

BANCA
COMERCIALĂ
ROMÂNĂ

11/10

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

București, sector 3, b-dul Regina Elisabeta nr.5. Tel./Fax: 01-315 82 99 <http://www.bcr.ro>; e-mail: ber@bcr.ro

Banca de care aveți nevoie !